

KALLELSE

Nämnd Kommunstyrelsen

Datum och tid 2017-02-28 Kl. 08:15

Plats SR Gräsö, kommunkontoret, Östhammar

Besök Nr **ÄRENDELISTA** Föredragande

Från kl. 11:00 finns Marie Berggren närvarande för eventuella frågor gällande ärendenummer, 13-14

	1	Information från gemensamma nämnder och kommunala bolag	
	2	Information från Strategienheten om slutförvaret	
	3	Information om befolkningsutveckling	
09:30	4	Tillväxtstrategi, återkoppling	Ulf Andersson
10:00	5	Gästrike vatten, information	Ola Nilsson Lena Blad Annila Bexelius
10:30	6	Hargs Hamn AB, information	Curt Nilsson
	7	FrivilligHandtaget, ansökan om bidrag för år 2017	
	8	Förstudie med Pemba i Mocambique om medborgarbudget och medborgardialog	
	9	Höjd ersättning vid kommunal sommarpraktik för ungdomar	
	10	Överföring av utebad till tekniska förvaltningen	
	11	Förlängning av perioden för Biblioteksplan för Östhammars kommun	
	12	Bred överenskommelse om samverkan på det arbetsmarknadspolitiska området mellan Arbetsförmedlingen och Östhammars kommun, antagande	
-

- 13 Kameraövervakning med drönare i Östhammars kommun
- 14 Projektplan fördjupning Alunda (FÖP), antagande
- 15 Valärenden
- 16 Delegationsbeslut
- 17 Anmälningssärenden

Sekreterare Inger Modig Lind

Ordförande Jacob Spangenberg (C)

1

Dnr KS-2017-1

Dpl 904

Information från gemensamma nämnder och kommunala bolag

Kommunstyrelsens beslut

2

Dnr KS-2017-1

Dpl 904

Information från Strategienheten om slutförvaret

Handling A

Rapport om aktuellt från strategienheten, slutförvarsfrågor, perioden 2017-01-24 – 2017-03-21 redovisas.

Kommunstyrelsens beslut

3

Dnr KS-2017-1

Dpl 904

Information om befolkningsutveckling

Kommunstyrelsens beslut

4

Dnr KS-2015-646

Dpl 904

Tillväxtstrategi, återkoppling

Handling B

Kommunstyrelsen tog del av information angående tillväxtstrategi 2015-09-15 och gav tillväxtchefen i uppdrag att återkomma med en återkoppling i ärendet.

Näringslivschef Ulf Andersson föredrar ärendet och redogör för förslag till uppdateringar i tillväxtstrategin.

Arbetsutskottets beslut 2017-02-07

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Kommunstyrelsen får information i ärendet på kommunstyrelsens sammanträde 2017-02-28.

_____

Näringslivschef Ulf Andersson fördrar ärendet.

Kommunstyrelsens beslut

5

Dnr KS-2017-171

Dpl 901

Gästrikevatten, information

Styrelseordförande Ola Nilsson och VD Lena Blad, Gästrikevatten inbjuds till kommunstyrelsens sammanträde för information om hur processen fortskrider. Teknisk chef Annila Bexelius inbjuds att medverka.

Kommunstyrelsens beslut

6

Dnr

Dpl

Hargs Hamn AB, information

Vd Curt Nilsson inbjuds till kommunstyrelsen sammanträde gällande finansieringsfrågor.

Kommunstyrelsens beslut

7

Dnr KS-2017-69

Dpl 993

FrivilligHandtaget, ansökan om bidrag för år 2017

Handling F¹⁻², KSAU 2017-02-07

FrivilligHandtaget ansöker om ett bidrag på 40 000 kronor för år 2017 och har i sin ansökan bilagt resultat- och balansräkning och verksamhetsberättelse för 2016 samt föreslagen budget och verksamhetsplan för 2017.

Lednings- och verksamhetsstöds skrivelse 2017-02-10 föreligger.

I budget för lednings- och verksamhetsstöd finns 30 000 kronor budgeterat för fortsatt stöd till FrivilligHandtaget och beviljat bidrag för 2017 föreslås uppgå till den summan.

Om FrivilligHandtaget ansöker om bidrag från Finskt förvaltningsområde med mer preciserade uppgifter om verksamhet som berör den målgrupp förvaltningsområdet riktar sig till, kan troligtvis ytterligare medel från Finskt förvaltningsområde erhållas.

Administrativ chef Linn Sunnelid medverkar under ärendets handläggning.

Arbetsutskottets förslag 2017-02-07

FrivilligHandtaget beviljas ett bidrag med 30 000 kronor för 2017.

FrivilligHandtaget kan ansöka om bidrag från Finskt förvaltningsområde med mer preciserade uppgifter om verksamhet som berör den målgrupp förvaltningsområdet riktar sig till.

Kommunstyrelsens beslut

8

Dnr KS-2017-121

Dpl 992

Rapport från förstudie med Pemba i Mocambique om medborgarbudet och medborgardialog

---

Handling B, KSAU 2017-02-07

Svenska kommuner kan delta i Sveriges utvecklingssamarbete på lokal nivå genom att biståndsorganet Sida avsätter medel till ICLD – Internationellt centrum för lokal demokratiutveckling dit man kan ansöka.

Östhammars kommun har genomfört en förstudie under 2016 med staden Pemba i Mocambique i lokal demokratiutveckling och medborgardialog.

Kommunledningsförvaltningens skrivelse föreligger.

Internationell samordnare Stefan Edelsvärd föredrar ärendet. Administrativ chef Linn Sunnelid, chef för strategienheten Marie Berggren samt utvecklingsstrateg Ida Eklöf medverkar.

Arbetsutskottets förslag 2017-02-07

Strategienheten, lednings- och verksamhetsstöd och tillväxtkontoret, under ledning av kommundirektör Peter Nyberg, ges i uppdrag att

- **utreda möjligheterna att pröva medborgarbudet**
- **under 2017 återkomma till kommunstyrelsen med förslag till hur det skulle kunna genomföras.**

Kommunstyrelsens beslut

9

Dnr KS-2017-108

Dpl 024

Höjd ersättning vid kommunal sommarpraktik för ungdomar

Kommunen erbjuder idag sommarpraktik för 120 ungdomar boende i kommunen. Ersättningsnivån för sommarpraktik ligger idag på 50 kronor per timme för gymnasieelev och 40 kronor per timme för högstadielev. Ersättningsnivån har legat på samma nivå de senaste elva åren (KS-2006-028, Dpl 022) varför en höjning bedöms vara rimlig. Enligt förslag bör ersättningen höjas till 60 kronor per timme för gymnasieelev och 50 kronor per timme för högstadielev. Ärendet har initierats av Enheten för arbete och sysselsättning och samordnats av Kommunledningsförvaltningen.

Integrationsstrateg Helene Ulman Lilja föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2017-02-07

Kommunstyrelsen fattar beslut om höjd ersättningsnivå vid sommarpraktik för ungdomar i enlighet med ovanstående förslag.

Kommunstyrelsens beslut

10	Dnr KS-2017-59	Dpl 381
	Dnr KFN-2016-153	Dpl 381

Överföring av utebad till tekniska förvaltningen

I beslut i kommunfullmäktige 2012-06-12 beslutades om sammanslagning av kultur- och fritidsförvaltningarna samt förändring av ansvar för lokaler, anläggningar och avtal. Del av beslutet enligt nedan:

- Tekniska nämnden övertar de lokaler och anläggningar som hyrs för fritidsnämndens verksamhet inklusive fastighetsskötsel, investeringar och underhåll.
- Tekniska nämnden övertar huvudansvaret för avtal och arrenden. Ovanstående huvudansvar träder i kraft den 1 januari 2013.

Kultur- och fritidsförvaltningen och tekniska förvaltningen har träffats för att se över kommunens utebad och vilka av dem som skulle kunna övertas av tekniska förvaltningen. Kultur- och fritidsförvaltningen och tekniska förvaltningen kom fram till att tekniska förvaltningen kan ta över två bad som ligger i nära anslutning till campingplatserna, Sunnanö och Hargshamn samt två stadsnära utebad, Krutudden och Gimo friluftsbad. För att ett övertagande ska kunna ske måste kultur- och fritidsnämnden fransäga sig ansvaret för dessa utebad.

Kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-12-08

Kultur- och fritidsnämnden överför följande bad till tekniska förvaltningen: Badet vid campingplatserna Sunnanö och Harghamn samt två stadsnära bad, Krutudden och Gimo friluftsbad. Kultur- och fritidsnämnden har därmed inte längre ansvar för underhåll, drift och utveckling av överförda bad.

Kultur- och fritidschef Lena Hellström föredrar ärendet. Fastighets- och gatu- och gatuchef Lasse Karlsson medverkar.

Arbetsutskottets förslag 2017-02-21

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att överföra baden vid campingplatserna Sunnanö och Harghamn samt två stadsnära bad, Krutudden och Gimo friluftsbad till tekniska förvaltningen.

Kultur- och fritidsnämnden har därmed inte längre ansvar för underhåll, drift och utveckling av överförda bad.

Kommunstyrelsens förslag

11 Dnr KS-2017-123 Dpl 319
Dnr KFN-2016-154

Förslag till förlängning av perioden för Biblioteksplan för Östhammars kommun 2016-2017 till och med år 2018

Handling B, KSAU 2017-02-21

Samrådstid: 1 februari – 31 mars 2017

Biblioteksplanen ska styra det strategiska utvecklingsarbetet och inriktningen för biblioteksverksamheterna i kommunen under planperioden genom ett antal prioriterade insatser. Planen anger också med vilka nyckel- och styrtalet biblioteksorganisationerna ska följa upp sina verksamheter årligen som en del av respektive nämnders/förvaltningars verksamhetsplanering. Nyckeltal, styrtalet och prioriterade insatser syftar till att uppfylla kommunfullmäktiges prioriterade mål 2015-2018.

Kommunfullmäktige antog 2015-12-08 Biblioteksplan för Östhammars kommun 2016-2017.

Nu önskar kultur- och fritidsnämnden att förlänga biblioteksplanen t o m 2018.

Kultur- och fritidsnämndens skrivelse 2017-01-31 föreligger.

Arbetsutskottets förslag 2017-02-21

Perioden för Biblioteksplan för Östhammars kommun 2016-2017 förlängs till och med år 2018.

Kommunstyrelsens beslut

12

Dnr KS-2017-9

Dpl 901

Bred överenskommelse om samverkan på det arbetsmarknadspolitiska området mellan Arbetsförmedlingen och Östhammars kommun, information

---

Handling D, KSAU 2017-02-21

Bakgrund

Arbetsförmedlingen lokalt och Östhammars kommun har tecknat en överenskommelse på det arbetsmarknadspolitiska området om samverkan på lokal och regional nivå. Särskilt stort värde av gemensamma samverkanslösningar finns i frågor som rör lokal och regional utveckling, kompetensförsörjning samt insatser för nyanlända och för personer med särskilt behov av stöd för att komma i arbete.

Överenskommelse är ett underlag för tydlighet, planering och långsiktighet och syftar till att stödja och vägleda utformningen av samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Östhammars kommun, i samråd med det lokala näringslivet.

Som utgångspunkt för samverkan enas Arbetsförmedlingen och Östhammars kommun kring en gemensam målbild som bottnar i en lokal nuläges- och behovsbild.

Överenskommelsen undertecknas av kommundirektör och lokal arbetsförmedlingschef efter samråd med Styrgrupp arbetsmarknad och representanter för det lokala näringslivet. Styrgrupp arbetsmarknad svarar för årlig översyn av överenskommelsen som revideras efter en treårsperiod utifrån rådande behov.

Integrationsstrateg Helene Uhlman Lilja föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut 2017-01-17

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Överenskommelsen skickas ut för synpunkter till barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden för beslut i kommunstyrelsen 2017-02-28.

Överenskommelsen har presenterats som informationsärende för BUN och SN som inte hade något att erinra.

Kommundirektör Peter Nyberg föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2017-02-21

Kommunstyrelsen antar föreliggande överenskommelse.

_____

Kommunstyrelsens beslut

13

Dnr KS-2017-122

Dpl 003

Kameraövervakning med drönare i Östhammar kommun

Bakgrund

Högsta förvaltningsdomstolen har i ett avgörande den 21 oktober 2016 funnit att en kamera som är monterad på en drönare uppfyller alla krav för att omfattas av kameraövervakningslagen. Tillstånd krävs därför av länsstyrelsen om man med drönare önskar fotografera en plats dit allmänheten har tillträde.

Enligt 18 § kameraövervakningslagen (2013:460) ska länsstyrelsen inhämta yttrande från berörd kommun innan tillstånd om kameraövervakning meddelas.

För att utröna hur Östhammar kommun generellt ställer sig till kameraövervakning med drönare i kommunen har en mindre utredning genomförts.

Kommunens utredning

Efter dialog med berörda förvaltningar inom kommunen samt länsstyrelsen bör de skyddsobjekt som finns inom kommunens beaktas i yttrandet.

Vidare bör hänsyn tas till den enskildas personliga integritet. Bilder bör inte tas på en sådan höjd att identifiering av personer är möjlig. Även bilder på enskilda fordon bör avidentifieras eftersom dessa kan kopplas till enskilda personer. Det är också viktigt att visa särskild hänsyn vid fotografering av kyrkogårdar och vägar med trafik.

Förslag om enklare regler för drönare

Efter domen i Högsta förvaltningsdomstolen i oktober stod det klart att det krävs tillstånd från länsstyrelsen för användning av drönare som är utrustad med kamera. Detta riskerar dock enligt Justitiedepartementet att betunga och försvåra samhällsnyttig användning av denna teknik.¹ Justitiedepartementet föreslår därför att ett särskilt undantag för drönare ska tas i kameraövervakningslagen. Förslaget innebär att kravet på tillstånd tas bort och att enskildes personliga integritet istället skyddas av reglerna i personuppgiftslagen. Detta betyder att den som använder kamerautrustade drönare måste vidta åtgärder för att undvika integritetskränkningar, till exempel genom att se till att användning sker för legitima ändamål och på ett öppet sätt.

Förslaget gällande översynen av kameraövervakningslagen kommer att gå ut på remiss under februari 2017 och föreslås träda i kraft den 1 augusti 2017.

---

¹ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2016/12/forslag-om-enklare-regler-for-dronare/> 2017-01-30.

Sammanfattning

Under förutsättning att dessa skyddsobjekt beaktas och att hänsyn tas till den enskildes personliga integritet, torde Östhammar kommun inte ha några invändningar kring drönarflygning, där alla tillstånd beviljats och alla regler i kameraövervakningens lagen följs. Denna utgångspunkt bör således framgå i respektive yttrande som kommunen gör till Länsstyrelsen. Det är dock av stor vikt att varje ansökan och dess förutsättningar granskas innan ett yttrande formuleras då varje ansökan är unik.

För att förenkla hanteringen av dessa ansökningar som inkommer till kommunen för yttrande föreslås kommunstyrelsens ordförande ges delegation att fatta beslut om kommunens yttranden fram tills att den nya lagen träder i kraft den 1 augusti 2017.

Arbetsutskottets förslag 2017-02-07

Under förutsättning att kommunens skyddsobjekt beaktas och att hänsyn tas till den enskildes personliga integritet, har Östhammar kommun inte några invändningar kring drönarflygning generellt, där alla tillstånd beviljats och alla regler i kameraövervakningens lagen följs.

Kommunstyrelsens ordförande ges delegation att fatta beslut om kommunens yttranden fram tills att den nya lagen träder i kraft den 1 augusti 2017.

_____

Kommunstyrelsens beslut

14

Dnr KS-2017-51

Dpl 312

Projektplan fördjupning Alunda (FÖP)

Handling J¹⁻³

Handling I, KSAU 2017-02-07

2016 antogs en ny kommuntäckande översiktsplan (ÖP) för Östhammars kommun. Där prioriteras bland annat en geografisk fördjupning av översiktsplanen (FÖP) för Alunda som sedan följs av andra geografiska och tematiska fördjupningar. Det primära syftet med en fördjupning för en tätort är att underlätta arbetet i framtida planprocesser och som stöd vid samordningen av detaljplaner. Detta utkast till projektplan beskriver förutsättningarna och organisationen av fördjupningsarbetet. Vid ett antagande i kommunstyrelsen (KS) utgör projektplanen det officiella startskottet.

Översiktsplanerare Per Hedfors föredrar ärendet. Planhandläggare Matilda Svahn och chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets förslag 2017-01-17

Projektplan inför fördjupning för Alunda antas.

En workshop genomförs i samband med kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 2017-02-07.

Kommunstyrelsens beslut 2017-01-24

Kommunstyrelsen inleder arbetet med fördjupning av översiktsplan (FÖP) som får sin slutliga utformning i samband med workshop den 7 februari 2017.

Den slutliga projektplanen presenteras för kommunstyrelsen den 28 februari 2017.

Projektplan, reviderad 2017-02-01 inför fördjupning för Alunda föreligger.

Översiktsplanerare Per Hedfors leder workshopen. Planhandläggare Matilda Svahn, chef för strategienheten Marie Berggren och administratör Birgitta Bergström medverkar.

Workshopen är genomförd.

Översiktsplanerare Per Hedfors föredrar ärendet. Miljösakkunnig Camilla Andersson, översiktsplanerare Marie Nenzén och chef för strategienheten Marie Berggren medverkar.

Arbetsutskottets förslag 2017-02-21

Projektplanen inför fördjupning för Alunda antas med en förändrad tidsplan.

Samrådshandlingen behandlas på kommunstyrelsens sammanträde 2017-05-02.

_____

Kommunstyrelsens beslut

15 a)

Dnr KS-2017-170

Dpl 911

Valärende, val av representant till kommunala pensionärsrådet och rådet för funktionsnedsatta, LPR

Föreslås att Ulla Rudolfsson utses till representant för Landstingets pensionärsråd (LPR).

Förslag till beslut

Ulla Rudolfsson utses som representant för LPR i kommunala pensionärsrådet och rådet för funktionsnedsatta.

Kommunstyrelsens beslut

15 b)

Dnr KS-2017-60

Dpl 911

Valärende, val av ledamot i tekniska utskottet

Lisa Landberg (C) har entledigats från sitt uppdrag i kommunstyrelsen och därmed som ledamot i kommunstyrelsens tekniska utskott.

Valberedningens förslag

Inger Abrahamsson (C) utses till ledamot i tekniska utskottet efter Lisa Landberg (C).

Kommunstyrelsens beslut

16 a)

Dnr KS-2016-149

Dpl 991

Delegationsbeslut, lotteritillstånd

Följande förening har registrerats för lotteriverksamhet under nedanstående period

8. Föreningsalliansen Olandsbygden 2017-01-01 – 2020-12-31

Kommunstyrelsens beslut

16 b)

Dnr KS-2016-044

Dpl 210

Delegationsbeslut, tillfällig markupplåtelse 2016

Handling C

Föreligger redovisning över delegationsbeslut gällande tillfällig markupplåtelse 2016.

Kommunstyrelsens beslut

---

16 c)

Dnr KS-2016-061

Dpl 216

Delegationsbeslut, tomtförsäljning

Föreligger redovisning av tomtförsäljning enligt KS § 87/20014 gällande fastigheterna Öregrund 8:32, 8:28 (återköp), Gimo 8:120, Österbybruk 1:396, Österbybruk 1:412, Gammelbyn 1:126, Österbybruk 1:386, Österbybruk 1:387 samt Österbybruk 1:404.

Kommunstyrelsens beslut

16 d)

Dnr KS-2016-042

Dpl 140

Delegationsbeslut, yttrande till Trafikverket och Länsstyrelsen

---

Handling D

Föreligger redovisning över delegationsbeslut gällande yttranden 2016 till Trafikverket och Länsstyrelsen.

Kommunstyrelsens beslut

16 e)

Dnr KS-2016-039

Dpl 210

Delegationsbeslut, yttranden i markfrågor

Handling E

Föreligger redovisning över delegationsbeslut gällande yttranden i markfrågor 2016 som har lämnats till bygg- och miljönämnden.

Kommunstyrelsens beslut

16 f)

Dnr KS-2016-042

Dpl 148

Delegationsbeslut, parkeringstillstånd

Handling F

Föreligger redovisning över delegationsbeslut gällande parkeringstillstånd 2016.

Kommunstyrelsens beslut

---

16 g)

Dnr KS-2016-045

Dpl 140

Delegationsbeslut LTF, dispenser med mera enligt KS § 16/2015 B6

Handling G

Redovisning för perioden 2016-05-20 – 2016-12-06 föreligger.

Kommunstyrelsens beslut

16 h)

Dnr KS-2016-047

Dpl 285

Delegationsbeslut, bostadsanpassning

Under perioden 2016-11-01 -- 2016-12-31 har ärenden nr 170 -- 208 behandlas.
Under perioden 2016-01-01 -- 2016-12-31 har 2 005 300 kronor utbetalats.

Kommunstyrelsens beslut

16 i)

Dnr KS-2017-100
Dnr KFN-2017-1

Dpl 002

Delegationsbeslut, integrationsmedlen

Beslut om integrationsstöd enligt följande har fattats

Sökande	Beslutsdatum	Belopp
Furuhöjdskyrkan	2016-12-31	12 000
Swe Q-Sveriges Quinnoråd	2016-12-31	10 000

Kommunstyrelsens beslut

16 j)

Dnr KS-2017-100   Dpl 002
Dnr BMN-2016-142
Dnr KFN-2017-29

Delegationsbeslut, kostnadsreglering för bygglov-/byggnmälan gällande ideell förening

---

Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källör har beviljats befrielse från avgift för bygglov.

Kommunstyrelsens beslut

16 k)

Dnr KS-2017-169

Dpl 020

Delegationsbeslut, personalfrågor

Strategienheten rapporterar:

Vik. Säkerhets- och beredskapssamordnare, 2017-01-16 – 2018-01-15
Översiktsplanerare, FÖP, 2017-02-01 – 2017-12-31

Kommunstyrelsens beslut

17 a)

Dnr KS-2017-1

Dpl 904

Anmälningssärende, överförmyndarnämndens beslut 2016-12-12, § 314-315, 317

Handling H

Överförmyndarnämnden har beslutat att

- anta verksamhetsplan och budget för 2017
- anta internkontrollplan för 2017
- fastställa beskrivningen av allmänna handlingar för överförmyndarnämnden

Kommunstyrelsens beslut

---

17 b)

Dnr KS-2017-1
Dnr KS-2017-166

Dpl 904
Dpl 042

Anmälningsärende, överförmyndarnämndens beslut 2017-01-23, § 26

Handling I

Överförmyndarnämnden har beslutat att godkänna den föreslagna verksamhetsuppföljningen för 2016.

Kommunstyrelsens beslut

Aktuellt från Strategienheten i slutförvarsfrågan

Rapport till KS 2017-02-28

Perioden 2017-01-24 – 2017-03-21

Senaste nytt om slutförvarsansökningarna

Den 14 februari var sista svarsdag till Mark- och Miljödomstolen angående de två olika remisserna om SKB:s bemötande av synpunkter i sak samt komplettering V samt behovet av en samordnad prövning av ansökningar i Forsmarksområdet, dvs. slutförvar för använt kärnbränsle, utbyggnation av SFR, artskyddsdispens samt utökad hamnverksamhet. De flesta remissinstanser har valt att inte ta ställning alternativt avråda från en samordnad prövning av slutförvaret för använt kärnbränsle och utbyggnationen av SFR. Domstolen förväntas fatta beslut om ny tidplan för handläggning under våren.

Övrig aktuell information

Två öppna möten har anordnats av referensgruppen under februari, dels om SKB:s grönlandsprojekt i Öregrund den 2 februari där ca 37 personer deltog i publiken och dels om 4:de generationens kärnkraft i Östhammar den 16 februari där ca 83 personer deltog i publiken. Nästa öppna möte kommer att anordnas i Gimo den 23 mars kl. 18:00 med tema jordbävningar, mer information finns på www.slutforvarforsmark.se

---

Bakgrundsinformation om SKB:s slutförvarsansökningar

Den 16 mars 2011 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att få bygga och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark till Mark- och miljödomstolen i Nacka respektive Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM).

Alla ansökningshandlingar, som inte är belagda med sekretess (t ex det fysiska skyddet runt anläggningen), kan du läsa hos **SSM**, samt hos Mark- och **miljödomstolen**.

Här kan man också hitta remissinstansers yttranden över kompletteringsbehov och SKB:s bemötande av desamma.

Den 19 december 2014 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att bygga ut slutförvaret för låg- och medelaktivt driftavfall, SFR. Ansökningshandlingarna finns att tillgå på **SKB:s hemsida**.

Tillväxtstrategi

FÖR ÖSTHAMMARS KOMMUN

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Huvudpresentation

Kommunstyrelsen februari 2017

Tillväxtstrategi för Östhammars kommun

Syfte och innehåll

- Tillväxtstrategin ska lägga grunden för arbetet med att utveckla och förbättra Östhammars kommun
- Målen med strategin är en kontinuerlig befolkningsökning, ett näringsliv som utvecklas starkt och att kommunen spelar en tydlig roll i huvudstadsregionen
- Strategin innehåller en nulägesbeskrivning, en målbildsformulering och en handlingsplan som beskriver vägen däremellan - strategin

Tillväxtstrategi för Östhammars kommun

Organisation och aktörer i genomförandet

- Kommunens tillväxtkontor samordnar, följer upp och dokumenterar genomförandet och resultatet
- Precis som i tillskapandet deltar en stor mängd lokala och regionala aktörer från den offentliga, ideella och privata sektorn i genomförandet av strategin
- Arbetet leds genom en styrgrupp där representanter från dessa aktörer deltar

Tillväxtstrategi för Östhammars kommun

Resultat

- Bostadsbyggandet ökar i hela Sverige och Östhammar är inget undantag (89 st. 2015 och 51 st. Q1-Q3 2016)
- Översiktsplan i mål, fördjupande översiktsplaner inledda och flertalet detaljplaner kommer vinna laga kraft under 17-18
- Invånarantalet ökar starkt både 2015 och 2016 (190 resp. 259)
- Företagsklimatet stärks inte, snarare tvärtom
- Infrastrukturinvesteringar stärker kommunens koppling till huvudstadsregionens arbetsmarknadsområde

Tillväxtstrategi för Östhammars kommun

Förslag till uppdatering

- Arbetskraftsinvandringens betydelse för tillväxten (se Damvad Analytics juni 2016)
- Flyktingmottagandet förändrar förutsättningarna
- Prognosuppdateringar (ex vis pendling) med anledning av Socioekonomisk analys (Umeå Universitet, juni 2016)
- Förslag till ny målbild (befolkningsutveckling, företagsklimat)
- Ny insats under strategi nr 4 "Se till att befolkning och företag går i takt när det gäller kompetens": Etablering Östhammar
- Ny strategi: "11 Kulturen och upplevelser som tillväxtresurs"

Tilläggsbilder

Kommunstyrelsen februari 2017

Tillväxtstrategi för Östhammars kommun

Arbetskraftsinvandringens betydelse för tillväxten

- Vallonernas betydelse för järnbruken från 1600-talet
- I juni 2016 presenterade Sv Näringsliv en studie genomförd av Damvads Analytics där arbetskraftsinvandringens betydelse för företag som rekryterat utomeuropeisk arbetskraft undersökts
- Studien visar att rekrytering av arbetskraftsinvandrare har en positiv påverkan på företags förmåga att skapa samhällsekonomiska värden. Mottagarföretag har två år efter rekryteringen 17 procent högre omsättningsnivå

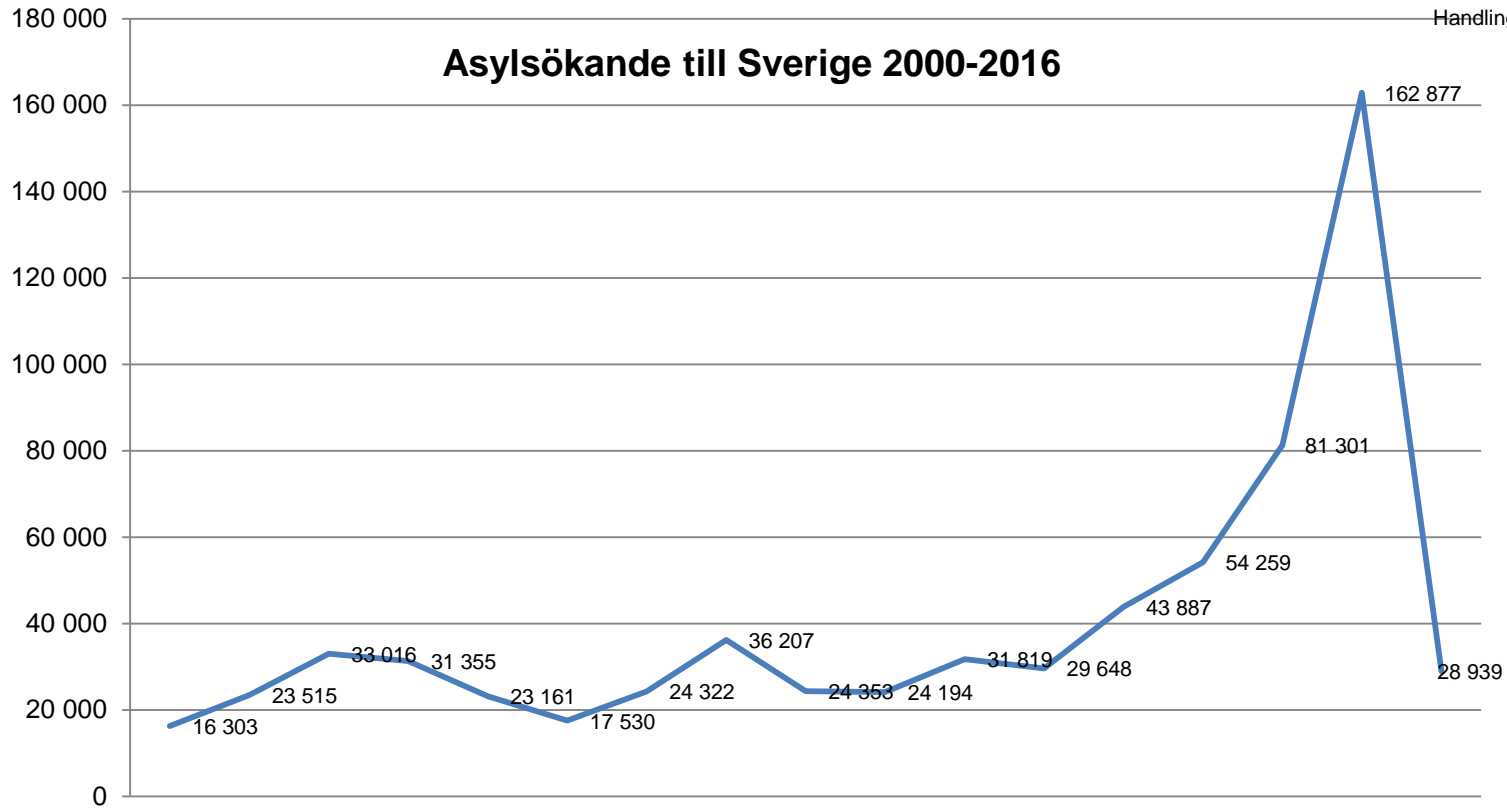

Tillväxtstrategi för Östhammars kommun

Flyktingmottagandet förändrar förutsättningarna

- Under hösten 2014 och stora delar av 2015 ökade antalet flyktingar till Sverige dramatiskt
- Flyktingströmmarna påverkar befolkningstillväxten i hela landet
- I syfte att Sveriges kommuner ska dela på ansvaret för att ta hand om de flyktingar som fått uppehållstillstånd och som idag befinner sig på Migrationsverkets boenden runt om i landet trädde 1 mars 2016 den nya anvisningslagen i kraft

Asylsökande till Sverige 2000-2016

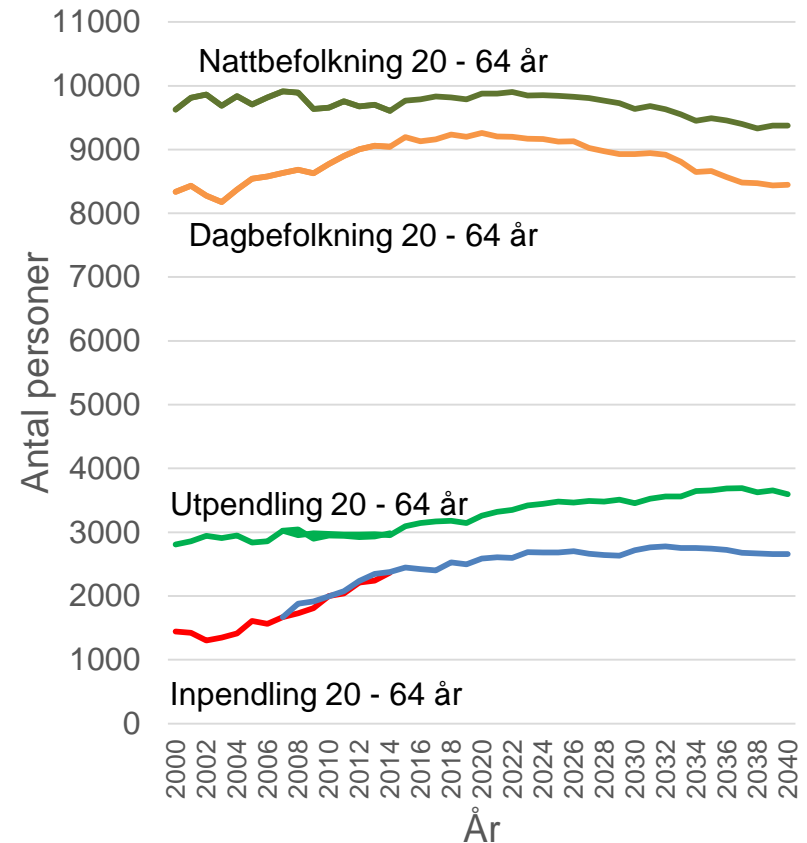

Tillväxtstrategi för Östhammars kommun

Prognosuppdateringar

- Under 2016 genomförde Umeå Universitet en Socioekonomisk studie på uppdrag av SKB
- I ett grundscenario (där hänsyn inte tas till ev större nyinvesteringar eller ev industrinedläggningar) pekar studien på att utpendlingen aldrig understiger inpendlingen under analysperioden
- En ökad utpendling kopplat till en avstannande inpendling stärker en framtida bild av en växande kommun med närhet till starka arbetsmarknader (i Arlanda, Sthlm och Uppsala)

Sysselsättning och pendling

Tillväxtstrategi för Östhammars kommun

Förslag till ny målbild

- Flyktingsituationen, den regionala utvecklingen och efterfrågan på bostäder ger oss stöd för att föreslå att tillväxtmålet för nettobefolkningsökning höjs från 200 individer per år till 300-500 per år den närmaste femårsperioden. Totalt 2.000 under 2017-2021
- Ett högre mål backas upp av tillgång av planlagd mark och pågående detaljplaner
- Pågående insatser för att stärka företagsklimatet ger oss skäl att bedöma en positiv utveckling från dagens nivåer. Samtidigt rekommenderas en justering av strategins angivna nivåer till de nivåer som angivits som Kommunfullmäktiges prioriterade mål

Potentialen, fram till 2021

	Befintliga planer, tommer till salu	Pågående planer	Totalt	Invånare
Alunda	30	210	240	480
Gimo	200	0	200	400
Hargshamn	30	0	30	60
Öregrund	40	0	40	80
Österbybruk	250	0	250	500
Östhammar	350	200	550	1100
Summa	900	410	1310	2620

**ÖSTHAMMARS
KOMMUN**
- EN DEL AV ROSLAGEN

Tillväxtstrategi för Östhammars kommun

Etablering Östhammar

- Strategi 4. ”Se till att befolkning och företag går i takt när det gäller kompetens”
- Företagen definierar kompetensförsörjning som ett hinder för tillväxt i näringslivet
- Idag pekar vi på utvecklade utbildningsmöjligheter, erbjuda ungdomar praktikplatser och en närmare koppling till våra regionala universitet
- Insatsen riktad till ny arbetskraft utifrån. Den handlar om att definiera målgrupper, kartlägga deras behov, identifiera befintliga matchningar, skapa förutsättningar samt marknadsföring till målgruppen

Tillväxtstrategi för Östhammars kommun

Kulturen och upplevelser som tillväxtresurs

- Flertalet är de som pekar på kulturens betydelse för tillväxten. Det är också något som lyfts fram både som marknadsförare och som konkurrensfördel i strategins kapitel om Tillväxtens geografi
- Två delar i förslaget:
Den ena handlar om "kulturen" i bemärkelse "vad som finns i väggarna". Det skulle också kunna beskrivas såsom attityder och stolthet.
Den andra handlar mer om kulturen, såsom i "upplevelser" och "events". Kulturupplevelser såsom utomhuskonserter och konstnärlig gestaltning bidrar både till lokal stolthet och till marknadsföring

2017-01-09

ÖSTHAMMARS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2017 -01- 12	
Dnr: KS 2017-69	Dpl: 993

Kommunstyrelsen
Att.: Linn Sunnelid
Box 66
742 21 ÖSTHAMMAR

Ansökan om bidrag för år 2017

FrivilligHandtaget ansöker för år 2017 om ett bidrag på minst 40.000 kr.

FrivilligHandtaget erhöll 2016 verksamhetsbidrag från Kommunstyrelsen på 30.000 kr.

Under år 2016 har vi även administrerat det finska projektet, vilket särredovisas i resultat- och balansräkningen. Projektledare är Anna-Maija Högström.

Följande handlingar bifogas:

- Resultat- och balansräkning 2016
- Verksamhetsberättelse 2016
- Uppdragsstatistik 2016
- Aktiviteter 2016
- Budget 2017
- Verksamhetsplan 2017

Verksamheten är viktig och stabil, arbetsfältet är stort och samarbetsmöjligheterna blir allt fler. Efterfrågan ökar – exv aktiviteten "Skivor till kaffet" på de olika äldreboendena. Men vi behöver hjälp från kommunen att betona vikten och seriositeten i vårt samarbete för att kunna utveckla viss verksamhet ytterligare.

Vi ser fram emot en positiv behandling och stöd för fortsatt verksamhet.

FÖR FRIVILLIGHANDTAGET

[Redacted]
Inga Alm
Kassör
Tel. [Redacted]

FrivilligHandtaget

RESURSBANKEN - UPPDRAGSFÖRMEDLING
HANDTAGET I ÖSTHAMMARS KOMMUN
Kassör Inga Alm

RESULTATRÄKNING 2016

	Finska projektet		Finska projektet	
	2016	2016	2015	2015
INTÄKTER				
Bidrag Östhammars kommun	30 000,00	8 000,00	30 000,00	25 000,00
Övriga intäkter	8 660,00	0,00	4 181,00	0,0
Summa intäkter	38 660,00	8 000,00	34 181,00	25 000,00
KOSTNADER				
Lokalhyra	13 500,00	0,00	13 500,00	0,00
Material	7 618,00	13 035,46	980,00	0,00
Telefon, internet och data	3 864,00	0,00	3 566,00	0,00
Porto	305,50	0,00	502,00	0,00
Annonskostnader	1 356,00	0,00	0,00	0,00
Möteskostnader	2 212,00	2 174,00	2 713,00	3 463,00
Resekostnader	3 632,00	4 398,00	5 784,00	165,00
Försäkringar	1 570,00	0,00	1 072,00	0,00
Övriga kostnader	1 093,00	0,00	1 096,00	0,00
Summa kostnader	35 150,50	19 607,46	29 213,00	3 628,00
Resultat	+ 3 509,50	- 11 607,46	+ 4 968,00	+ 21 372,00

BALANSRÄKNING 2016-12-31

	Finska projektet		Finska projektet	
	2016-12-31	2016-12-31	2015-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR				
Kassa	9,00	55,00	0,00	2 079,00
Plusgiro	28 552,76	9 709,54	23 482,26	19 293,00
Förutbetalda kostnader	0,00	0,00	1 570,00	0,00
Summa tillgångar	28 561,76	9 764,54	25 052,26	21 372,00
SKULDER				
Skulder	0,00	0,00	0,00	0,00
Summa skulder	0,00	0,00	0,00	0,00
EGET KAPITAL				
Ingående kapitalbehållning	25 052,26	21 372,00	20 084,26	0,00
Årets resultat	+ 3 509,50	- 11 607,46	+ 4 968,00	+ 21 372,00
Summa eget kapital	28 561,76	9 764,54	25 052,26	21 372,00
Summa skulder o eget kapital	20 865,26	9 764,54	25 052,26	21 372,00

i Östhammars kommun

Verksamhetsberättelse 2016

Styrelsen för FrivilligHandtaget ber att få lämna följande berättelse över verksamheten för år 2016.

Styrelsen har haft följande sammansättning fr. o. m. årsmötet 2016-03-14.

Ordförande: Inger Erlandson
Kassör: Inga Alm, HSO
Tuulikki Lehmukse - Olsson, Volontär för FrivilligHandtaget
Gunilla Nilsson, Volontär för FrivilligHandtaget
Kerstin Johansson, Volontär för FrivilligHandtaget
Anita Öberg, Volontär för FrivilligHandtaget
Sandra Gumse, RSMH

Sekreterare:
Susanne Wahlstrand

Revisorer

Ordinarie:
Barbro Andin – Mattsson, HSO
Kristina Eriksson

Ersättare:
Margareta Söderqvist

Kansli

FrivilligHandtaget hyr kontorsrum hos Studieförbundet Vuxenskolan , Rådhusgatan 6 i Östhammar.

Personal

Susanne Wahlstrand är anställd som samordnare, trygghetsanställning på 75% via arbetsmarknadskontoret.

Praktikantplats

Susanne Wahlstrand har under december 2016 fått en förfrågan om och sagt ja till att ta emot en ny praktikant, anmodad genom kommunen och dess ”extratjänster” . Praktikanten börjar i januari 2017 och kommer att vara med under våra aktiviteter på äldreboenden, praktisera på kontoret, samt vara med vid vissa övriga sociala aktiviteter.

FrivilligHandtaget har under 2016 bedrivit följande verksamhet på nedanstående orter.

Alunda

Olandsgården:

- Allsång med "Mötas i musik", anpassat för demenssjuka.
- "Calle Jularbo" musik, minnen och historia.
- "Nostalghörnan".
- Rock n Roll och Elvis Presley – tema.
- Rullstolspromenader med fika, tema "Sinnets trädgård", under sommaren, i samverkan.
- Ledsagningar, Olandsgården.
- Mötesplatsen.
- Dialogmöte.

Österbybruk

Parkvägen 7 – 9:

- Allsång med "Mötas i musik", anpassat för demenssjuka.
- "Calle Jularbo" musik, minnen och historia.
- "Nostalghörnan".
- Frågesport.
- Rock n Roll och Elvis Presley – tema.
- Mötesplatser för finsktalande på Parkvägen 7 - 9 med finsktalande gruppen vid återkommande tillfällen under vår och höst 2016, i samverkan.
- Mötesplatsen.
- Dialogmöte.

- Övriga volontäruppdrag: övningskörning med privatbilist.

Gimo

Lärkbacken:

- Allsång "Mötas i musik", anpassat för demenssjuka.
  - "Calle Jularbo", musik minnen och historia.
  - Rock n Roll och Elvis Presley – tema.
  - Rullstolspromenader med fika med tema "Sinnets trädgård" under sommaren.
  - Mötesplatser för finsktalande på Lärkbacken med finsktalande gruppen vid återkommande tillfällen under vår och höst 2016, i samverkan.
  - Dialogmöte.
- Språkträff för invandrare, på Gimo bibliotek: avslutades med en avtackning av volontärer samt bibliotekarien, tisdagen den 23 februari 2016 efter cirka 6 år i samverkan med bland annat kommunen, RSMH och Gimo bibliotek. Flera engagerade aktörer har kommit till och därför riktar vi vår verksamhet mot andra lika viktiga områden och tackar för ett mycket givande samarbete.
- RSMH: Skivor till kaffet, frågesportstund, Rock n Roll och Elvis Presley – tema och allsång.
- Övriga volontäruppdrag: Språkträffar, läxläsning för privatperson, ledsagningar.

Östhammar

Edsvägen 16:

- Allsång med "Mötas i musik", anpassat för demenssjuka.
  - "Calle Jularbo", musik, minnen och historia.
  - "Nostalghörnan".
  - Rock n Roll och Elvis Presley – tema.
  - Rullstolspromenader med fika med tema "Sinnets trädgård" under sommaren, i samverkan med Svenska Kyrkan.
  - Mötesplatsen.
  - Privatpersoner får besök, ledsagningar och promenader, bland annat gör en finländsk volontär besök till en finsktalande person, för promenader, samtal och sång.
  - Hemtjänst, volontär gör hembesök, ledsagningar och promenader
  - Dialogmöte.
- Övriga Volontäruppdrag: Ledsagning för privatpersoner, hembesök och pratstunder.

Öregrund

Tallparksgården:

- Allsång "Mötas i musik", anpassat för demenssjuka.
- "Calle Jularbo", musik, minnen och historia.
- Frågesportstund.
- Rock n Roll och Elvis Presley – tema.
- Mötesplatsen
- Dialogmöte.

- Övriga volontäruppdrag: Hembesök och samtal.

ÖVRIG VERKSAMHET

- Utflykter/samkväm: vår, sommar, skaldjursträff- och julträff med musik, poesi och glädje! (alla träffar är knytkalas där var och en tar med sig eget att äta och dricka. Frivillighandtaget bjuder på Kaffe och kaka).
- Studiecirkel: "Mötas i musik" anpassat för demenssjuka, för volontärer.
- Studiecirkel: "Skivor till kaffe & Nostalgi" en musikcirkel för personer med boendestöd, samt dess boendestödjare.
- Studiecirkel: "Handarbetsinspiration" med enkelkaffe och kaka för social gemenskap. Vi handarbetar och ge varandra inspiration, glädje och stöd.

Information och marknadsföring

Information och marknadsföring har skett genom foldrar, informationsmöten, annonser och anslag på till exempel bibliotek, äldreboenden samt informationsskyltar. Annonsering i Östra Uppland och i Annonsnytt samt information på Hemsidan www.frivillighandtaget.123minsida.se

Slutligen vill vi framföra ett varmt tack till Östhammars kommun och ALLA som deltagit i vårt viktiga arbete.

Susanne Wahlstrand
för FrivilligHandtaget

Östhammar i december 2016

Inger Erlandson

Inga Alm

Sandra Gumse

Anita Öberg

Gunilla Nilsson

Tuulikki Lehmuksela - Olsson

Kerstin Johansson

UPPDRAGSSTATISTIK FÖR 2016

volontär	Uppdrag	Timmar	Uppdragstyp
ÖSTERBYBRUK			
1	10	10	Telefonsamtal, ledsagning
7	9	120	Finsk/svenska gruppen, "Kultur i vården"
ÖSTHAMMAR			
1	26	78	Aktiviteter, "Kultur i vården"
1	10	20	övriga volontäruppdrag
1	52	520	hembesök
1	50	15	Telefonsamtal
1	10	20	övriga volontäruppdrag
1	40	40	Besök Edsvägen 16
1	1	3	Aktiviteter, "Kultur i vården"
1	9	18	övriga volontäruppdrag
1	5	10	övriga volontäruppdrag
1	7	21	Aktiviteter, "Kultur i vården"
1	5	10	övriga volontäruppdrag
1	158	520	Vattengympa, besök, promenad m. m.
1	2	2	ledsagning badträning
1	1	2	fikavårdar
30	30	240	Rullstolspromenader, Edsvägen 16
ÖREGRUND			
1	1	4	hembesök
1	3	5	Hembesök
1	3	6	övriga volontäruppdrag
			Rullstolspromenader SPF Havsörnen (Frivilligthandtaget, paraplyorg. för försäkring)
ALUNDA			
1	7	16	övriga volontäruppdrag
1	2	4	Rullstolspromenader, Olandsgården (Frivilligthandtaget, paraplyorg. för försäkring)
1	2	4	övriga volontäruppdrag
1	6	12	Nostalgiträff Alunda
1	1	4	ledsagning vc
GIMO			
8	9	144	Finsk/svenska gruppen, "Kultur i vården"
1	3	9	Språkträff, Gimo
1	4	16	Språkträff, Gimo
1	2	6	Läxhjälp, ledsagning
31	31	180	Rullstolspromenader Lärkbacken
Volontärer			
Uppdrag	Timmar		
102	499	2059	

Aktiviteter 2016

Övriga aktiviteter för "Kultur i vården", samvaro och utbildning under 2016.

Kultur i vården på kommunens alla äldreboenden:

Calle Jularbo – tema med historia, musik och minnen, frågesportstunder, Rock n Roll- tema med Elvis Presley, vår, jul- och hösttema, frågesport, poesi, pepparkaksdekorerings och allsångsstunder med "Mötas i musik".

Ett mycket gott samarbete med Östhammars Kommun.

Mötesplats Edsvägen 16, Östhammar samt mötesplatsen på Olandsgården i Alunda, där vi deltagit med volontärer under hela verksamhetsåret 2016. FrivilligHandtaget har ett par engagerade volontärer och jag själv som deltar varje gång. Det är mycket givande med olika tema, musik och övrig aktivitet.

Rullstolspromenader vid Edsvägen 16, Östhammar under juni månad.

Tema sinnenas trädgård, promenad till träningsträdgården vid sjukhuset samt avslutande fikastund med poesi, tillsammans. I samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan.

Rullstolspromenader vid Lärkbacken i Gimo under juni månad.

Tema sinnenas trädgård, promenad runt trädgårdar samt avslutande fikastund tillsammans med poesi, tillsammans. I samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan och Östhammars kommun.

Rullstolspromenader vid Olandsgården i Alunda, där vi agerar som paraplyorganisation med vår kollektivförsäkring samt medverkar med ett par volontärer.

Rullstolspromenader vid Tallparksgården, i Öregrund blev inte av i somras på grund av sjukdom. FrivilligHandtaget agerar som paraplyorganisation med vår kollektivförsäkring.

"Kultur i vården" för finsktalande med finsk/svenska gruppen

på Parkvägen 7 – 9 i Österbybruk samt i Österbybruk, vid totalt nio tillfällen under vår och höst, mycket uppskattat!

"Språkträff för invandrare" i samverkan med Gimo Bibliotek har varit återkommande vår och höst med sedvanliga sommar/jul uppehåll. Har varit uppskattat genom åren. Språkträffen på Gimo bibliotek avslutades i februari/mars 2016.

Studiecirklar:

Handarbetsinspiration och enkel fika, för allmänhet.

Musikcirkel och enkel fika, för Brukare med boendestöd.

"Mötas i musik" och enkel fika, för volontärer.

Utflykter, föreläsningar m.m. tillsammans med volontärer, brukare och styrelsemedlemmar.

FrivilligHandtaget i Östhammars kommun

Kassör Inga Alm

BUDGET 2017

INTÄKTER

Bidrag Östhammars kommun	40 000,00
Övriga intäkter	<u>7 000,00</u>
Summa intäkter	47 000,00

KOSTNADER

Hyreskostnad	15 000,00
Materialkostnad	7 500,00
Försäkringar	1 800,00
Telefon, internet och data	6 000,00
Porto	700,00
Utbildning	1 500,00
Möteskostnader	6 500,00
Resekostnader	5 000,00
Övriga kostnader	<u>3 000,00</u>
Summa kostnader	47 000,00

Budgeterat resultat	0,00
----------------------------	-------------

Verksamhetsplan 2017

Målet för Resursbanken – Uppdragsförmedling ”FrivilligHandtaget” är:
Att utveckla ett bättre samspel mellan frivilligorganisationer och myndigheter,
Att kombinera professionella och frivilliga insatser,
Att marknadsföra och sprida kunskap om FrivilligHandtaget till arbetsliv, föreningar, organisationer och innevånare,
Att ha en bred förankring i kommunens förenings- och organisationsliv,
Att utveckla det informella nätverket.

Resursbankens uppgift är:

Att komplettera professionella insatser med frivilliga.
Att förbättra samarbetet mellan frivilligorganisationer och myndigheter.
Att förmedla frivilliga insatser mellan människor i kommunen.
Att ge människor möjlighet att göra en insats både för sig och för andra.
Att bygga broar mellan olika grupper i samhället.

Föreningen har under åren haft ett gott samarbete med olika parter inom Östhammars kommun. Vi kommer att fortsätta arbeta utifrån ovanstående mål och uppgifter och utveckla verksamheten i enlighet med hur samhället förändras.

Vi har under åren tagit emot personer för arbetsträning respektive praktik och kommer fortsätta att ta emot personer om intresse finns. För oss är det ytterligare ett sätt, att ge människor möjlighet att göra en insats både för sig och för andra, kvinnor, män, unga och seniorer. FrivilligHandtaget arbetar framåt för att rekrytera och entusiasmera flera människor på respektive ort inom Östhammars kommun.

2017 års verksamhetsplan inom Östhammars kommun

Planerade aktiviteter i samverkan med Östhammars kommun

- "Kultur i vården" Vi planerar cirka fyrtio tillfällen med "kultur i vården" över hela kommunen.
Vi bidrar till exempel med allsång såsom "Mötas i musik", "Skivor till kaffet", "Nostalgihörna" och mötesplatser med olika teman. Vi kan erbjuda jultema, vårtema, vårens fåglar, poesi, frågesport, handarbetstema med mera, utifrån personal och boendes önskemål.
- Vi kan göra en studiecirkel för de boende om önskemål finns.
- Hembesök och ledsagningar för dem som så önskar, i samverkan med volontärer.
- Rullstolspromenader med "sinnets trädgård" som tema, på äldreboenden i kommunen, bland annat Alunda, Östhammar och Gimo, i samverkan.
- FrivilligHandtaget's finsktalande volontärer underhåller och aktiverar finsktalande, på Parkvägen 7 - 9 i Österbybruk samt Lärkbacken i Gimo, i samverkan.

Samverkan med Syn- och hörselinstruktör Lena Eriksson, Östhammars Kommun:

för personer med grav syn- och hörselskada. Vi har planerat fem informationsträffar, för maximalt tre personer, för att bryta isolation, finna nya vänner, samt ge viktig information om nyheter inom olika samhällsfunktioner med mera. Om intresse finns är tanken att detta ska kunna leda till en social mötesplats för dessa personer, med FrivilligHandtaget, vid Studieförbundet Vuxenskolan i Östhammar.

Praktikantplats

Under början av året kommer jag att ta emot en arbetsplatspraktikant och vara dess handledare, anvisad av kommunen. Personen kommer att vara med under olika aktiviteter på äldreboenden, på kontoret med administration, studier av demens, NPF samt vid övriga sociala aktiviteter där det passar.

Samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan

Kulturprogram:

- "Skivor till kaffet", "Nostalgihörnan", "Mötas i musik" och "Sinnespromenader med rullstol".
- Övriga kulturevenemang sker i samverkan om så önskas.

Studiecirklar:

- Högläsning på äldreboenden för de som visar intresse och där volontär finns.
- LSS boendestöd med "Skivor till kaffet", en social- och föreläsande studiecirkel där alla deltagare bidrar med sina skivor och sitt framförande.
- Handarbetscafé/inspiration är en studiecirkel för social samvaro och för att inspireras av varandra.
- Studiecirkel "Mötas i musik" för information och inspiration inför medverkan i kulturaktivitet på äldreboenden i kommunen.
- Studiecirkel på äldreboenden om önskan finns.

Samverkan med RSMH

Vi kommer i januari ha ett möte om samverkan kring att eventuellt kunna avlasta och hjälpa varandra på olika sätt under året som kommer.

FrivilligHandtagets aktiviteter för volontärer

- Volontärträffar cirka fyra gånger per år med utflykt, guidning eller föreläsning av något intressant, samt något gott att äta och dricka till det.

- Utbildningar inom volontärverksamhet:

Studiecirkel "Mötas i musik" för information och inspiration inför medverkan i kulturaktivitet på äldreboenden i kommunen.

- Utbildning för volontärer i rullstolshantering inför sommarpromenader.

Information och marknadsföring

Vi önskar fortsätta samverka på bästa och smidigaste sätt genom god ömsesidig kommunikation. Vi önskar, i samverkan med vård och omsorg, att värva nya volontärer och entusiasmera redan involverade genom vårt samarbete med övriga organisationer och Östhammars Kommun.

Information och marknadsföring sker genom foldrar, anslag och "bokmärken" på t ex bibliotek och informationstavlor i Östra Uppland samt Annonsnytt.

Hemsida www.frivillighandtaget.123minsida.se

För FrivilligHandtaget

Susanne Wahlstrand

Volontärsamordnare

Kommunstyrelsen

Yttrande avseende ansökan om bidrag till FrivilligHandtaget

FrivilligHandtaget ansöker för år 2017 om ett bidrag om minst 40 000 kr från Östhammars kommun.

Bakgrund

FrivilligHandtaget har tidigare erhållit verksamhetsbidrag från Östhammars kommun. 2010 och 2011 erhöll verksamheten 45 000 kr per år från Socialnämnden, 2012 sänkte Socialnämnden bidraget till 30 000 kr. 2013 och 2014 erhöles 30 000 kr respektive 40 000 kr från Kommunstyrelsen, 2015 och 2016 uppgick stödet till 30 000 kr från Kommunstyrelsen samt ytterligare 25 000 kr respektive 8 000 kr från Finskt förvaltningsområde för administration av det finska projektet.

Förslag till beslut

FrivilligHandtaget har i sin ansökan bilagt resultat- och balansräkning och verksamhetsberättelse för 2016 samt föreslagen budget och verksamhetsplan för 2017.

I budget för Lednings- och verksamhetsstöd finns 30 000 kr budgeterat för fortsatt stöd till FrivilligHandtaget och beviljat bidrag för 2017 föreslås uppgå till den summan.

Om FrivilligHandtaget ansöker om bidrag från Finskt förvaltningsområde med mer preciserade uppgifter om verksamhet som berör den målgrupp förvaltningsområdet riktar sig till, kan troligtvis ytterligare medel från Finskt förvaltningsområde erhållas.

Linn Sunnelid
Administrativ chef

Datum

Dnr

Sid

Kommunledningsförvaltningen
Stefan Edelsvärd, Marie Berggren, Ida Eklöf

Till
KSau

Rapport från förstudie med Pemba i Mocambique om medborgarbudget och medborgardialog

Förslag att utreda möjligheterna att pröva medborgarbudget

Bakgrund

Svenska kommuner kan delta i Sveriges utvecklingssamarbete på lokal nivå genom att biståndsorganet Sida avsätter medel till ICLD – Internationellt centrum för lokal demokratiutveckling dit man kan ansöka.

Östhammars kommun har genomfört en förstudie under 2016 med staden Pemba i Mocambique i lokal demokratiutveckling och medborgardialog.

Sammanfattning av förstudien

Östhammars kommun och Pemba kommun i Mocambique har identifierat gemensamma utvecklingsbehov efter en matchningsprocess 2015 i Nampula, Mocambique arrangerad av Sida/ICLD. Under förstudien har erfarenheter och kunskaper utbytts om lokal demokratiutveckling och medborgardialoger. Vi har deltagit i workshops och presentationer av kommunernas tjänstemän hur man arbetar med dessa frågor idag.

Medborgarbudget, då man involverar medborgarna i beslutsprocessen är en metod som båda parter har ett intresse av att pröva och lära mer av. Om medborgarna kan påverka budgetfrågor på ett transparent sätt men också vara med om att göra prioriteringar kan de bli en del i den lokala beslutsprocessen. Det kan påverka ansvarstagandet för men även att medborgarna känner sig involverade i samhällets utveckling.

Vad är medborgarbudget?

Medborgarbudget är ett samlingsbegrepp för metoder som används för att involvera medborgare i beslutsprocesser om hur resurser används inom kommuner och landsting. Medborgarbudget eller ”participatory budgeting” som det heter på engelska används i alla världsdelar.

Medborgarbudget handlar om att genom dialogmetoder låta medborgarna vara med och prioritera hur skattemedlen ska användas. Det kan handla om att ge medborgarna möjlighet att *delta i prioriteringar av en del eller hela budgeten*. Det vanligaste har varit att medborgarna deltagit i prioriteringar om hur en del av investeringsbudgeten ska användas. Ofta används medborgarnas prioriteringar som *underlag* för de förtroendevaldas beslut. Men det finns också exempel där medborgarnas prioriteringar utgjort beslutet. Med andra ord så finns det inte en metod utan flera inom konceptet ”Medborgarbudget”.

Medborgarbudget i omvärlden

Utvecklingen av medborgarbudget startade i Sydamerika i slutet av 1980-talet. Bakgrunden var att det fanns behov av att involvera medborgarna i prioriteringar och att göra budgetprocessen mer öppen för att undvika och motarbeta korrupktion. Från början deltog medborgarna i prioritering av *investeringsbudgeten, framförallt kring infrastrukturfrågor*. Det handlade om prioritering av vilka områden som skulle få tillgång till vattenledningar, trottoarer, gatubelysning etc.

Bakgrunden till införandet i Europa skiljer sig från Sydamerika och har istället haft fokus på demokratiutveckling och effektivitetsutveckling. Detta grundar sig på den utveckling som skett i Europa med färre som röstar, färre som är medlemmar i politiska partier och en större misstro mot politiker och politiska institutioner, samt uppfattningen om att kommuner och landsting är ineffektiva när det gäller att använda resurser utifrån medborgarnas behov.

Medborgarbudget i Pemba, Mocambique

Flera kommuner i Mocambique och bl a Pemba har kommit relativt långt i att använda medborgarbudget som en metod att involvera medborgarna i den lokala beslutsprocessen. Man låter invånarna i stadsdelarna i olika konstellationer vara med och komma med förslag till hur budgeten ska användas, till vad men även vara med och prioritera bland önskemålen. Detta har skapat en ökad kunskap och förståelse bland invånarna och ökat engagemanget i lokalsamhället.

Erfarenheter av medborgarbudget

Det finns både vinster och risker med att införa medborgarbudget i kommunernas och landstingens verksamhet. Forskare har lyft fram ett antal framgångsfaktorer där de viktigaste är att det finns en politisk vilja och ärlighet, att det blir en kontinuerlig process, att det ges möjlighet att prioritera resurser och att det sker en återkoppling på hur medborgarnas prioriteringar har använts i beslutsprocessen. Forskarna har också sett ett antal risker/fällor som måste hanteras som t.ex. att lobbygrupper får för stort inflytande, att medborgarbudget blir ett stuprör vid sidan om den vanliga beslutsprocessen och att det kan uppstå missnöje med långa beslutsprocesser.

Erfarenheter visar att vissa utgångspunkter måste finnas för att skapa trovärdighet i systemet. Detta är exempelvis att det finns överenskomna ramar och regler för hur medborgarbudget ska genomföras; att medborgarbudget blir en del i styrsystemet och att återkoppling sker inte bara en gång utan under hela processen från själva mötet kring prioriteringar tills beslutet verkställs.

Erfarenheterna från kommuner och regioner som genomfört medborgarbudget i Europa:

- Visar att engagemanget hos människor ökat när man fått möjlighet att delta i prioriteringen av resurser för det lokala samhället man lever i.
- Visar att människor går från protestaktiviteter till ett mer konstruktivt förhållningssätt till kommunala prioriteringar och beslut när man ges möjlighet att delta i prioriteringen av resurser.
- Visar att medborgarnas kunskaper ökar om den komplexa verksamhet som kommuner och landsting har ansvar för.
- Visar att det ger möjlighet för förtroendevalda att få ökade kunskaper om medborgarnas behov, värderingar och prioritering av vad kommunen/landstinget ska åstadkomma. Medborgarnas värderingar kan på så sätt bli ett viktigt underlag i beslutsprocesser.
- Visar att förtroendet och tilliten till systemet och de styrande/förtroendevalda ökar.

Visar att i Sydamerika, som har arbetat med medborgarbudget längst, har intresset ökat för att bli medlem i politiska partier.

Förslag att utreda möjligheterna att pröva medborgarbudget som metod

Kommunstyrelsen föreslås besluta att

att ge Strategienheten, Lednings- och verksamhetsstöd och Tillväxtkontoret i uppdrag att utreda möjligheterna att pröva medborgarbudget.

att under 2017 återkomma till Kommunstyrelsen med förslag till hur det skulle kunna genomföras.

Bilaga 1 – Resa till Pemba i Mocambique 3-9 april 2016

Bilaga 2 – Rapport förstudie till ICLD/Sida

Bilaga 1

Resa till Pemba i Mocambique 3-9 april 2016

- Reseberättelse

Förstudie inom ICLD – Internationellt Centrum för Lokal Demokratiutveckling som pågår under 2016.

Deltagare:

Tomas Bendiksen (s)

Marie Berggren – Chef för Strategienheten

Stefan Edelsvärd – Internationell samordnare och projektledare

Allmänt om landet

Mocambique har 23 miljoner invånare och landet blev självständigt 1975 efter ett befrielsekrig mot Portugal. Efter några år blev det motsättningar mellan Frelimo och Renamo om landets utveckling vilket ledde till ett förödande inbördeskrig. Det marxist-leninistiska Frelimo som bildades i Tanzania ville ha bort apartheid i Sydafrika och Renamo bildades som opposition till Frelimo och beväpnades av Sydafrika.

Inbördeskriget avslutades 1992 och det första valet hölls 1994 som Frelimo vann och har gjort sedan dess i en 52% - 48% relation. MDM – Mocambique Democratic Movement bildades 1999 och har sin väljarbas i städerna, intellektuella och missnöjda avhoppare från Frelimo och Renamo.

Partiet har växt sig allt starkare och i Pemba fick partiet 25 % av rösterna i senaste valet mot 75 % för Frelimo. (Renamo bojkottade valet). 2015 började Renamo attackera transporter i mitten av landet längs den enda huvudväg som finns mellan huvudstaden Maputo och Pemba.

Pemba

Pemba är en stad på ca 200.000 inv som ligger vid Indiska oceanen och är provinshuvudstad i Capo Delgado med 1,3 miljoner inv. Staden har en hamn och transporterar framför allt timmer. Nyligen upptäckta gasfyndigheter som är mycket stora ute till havs har ökat intresset från internationella gasföretag och det finns farhågor för hur utvinningen kommer att påverka miljön men också förhoppningar om vad investeringarna kommer att betyda för Pemba och provinsen.

Utanför kusten finns mycket känsliga barriärrev som lockar mycket turister och tillsammans med kustmiljön och öarna finns en enorm turismpotential.

Pemba har en budget på 5 miljoner USD och inkomstskatterna kommer via staten, statsbidrag och fastighetsskatter. Staden är indelat i 10 Bairros (områden) och 2 stadsdelar. Invånarna i varje Bairro väljer sitt styre och ansvarar för många praktiska frågor ex sophantering och vägar.

Utaningarna för Pemba är:

1. Gasexploateringen som ställer krav på infrastrukturen som är undermålig idag.
2. Översvämningskatastrofen efter de enorma regnmängder som kom 2014 och all den förstörelse den innebär.
3. Vatten och avlopp. Man behöver bygga en större damm för att klara av vattenförsörjningen då uppskattningsvis 65.000 inv. i Pemba som inte omfattas av VA-nätet och bor i skjul.

Pemba hamn

Måndag 4 april - Möte med ordförande i Municipio Assembla - Kommunfullmäktige

Möte med kvinnliga ordförande i kommunfullmäktige, Municipio Assembla . De har 8 nämnder med en ansvarig tjänsteman (councillar) i varje: ekonomi, avfall, transport och logistik, skola och hälsovård, klimatförändringar, social action, land planning, infrastruktur.

De här nämndernas med deras councillors huvudsakliga uppgift är att förmedla fullmäktiges beslut ut i stadsdelarna. Liksom allt arbete som gjorts och beslut som fattats i kommunstyrelsen, och ha i åtanke att all budgetarbete baseras på medborgarbudget.

Nämnderna går till stadsdelarna först och lyssnar, om vilka prioriteringarna, vilken basinfrastruktur vill de ha, och sedan sätter man ihop alla synpunkter och sätter ihop en plan. Efter dessa möten vill KF se vad KS har producerat. Vi dubbelkollar för att kvalitetsäkra även mot stadsdelarna. Den här planen går sedan upp till KF för fastställande. När planen är antagen på lokal nivå är det KS ansvar att skicka detta till detta vidare till nationella stadskontoret samt ekonomidepartementet för kännedom.

När planerna är antagna behöver man vänta 45 dagar innan man kan börja jobba med planen om inte departementet tyckt annat. Är det tyst betraktas det som ett ja från staten.

Möte med ordförande i Municipio Assembla – längst till höger

Planerna antas i december varje år och varannan månad har man rapportering från KS till KF. KS representant och KF går ut i stadsdelarna tillsammans för att informera att planerna följs upp, både det som genomförts och det som står på tur.

Municipio Assembla gör en budget/verksamhetsuppföljning med stadsdelarna varje år och även förklara varför uppdrag inte blivit genomförda.

Förra året planerade vi bra, men pga häftiga regn sprack allt på grund av att hela infrastrukturen kollapsade, hus förstördes, folk dog, dåliga vägar blev ännu sämre. Det betyder inte att vi struntade i allt, men vi behövde omfördela insatserna. Vi har några verktyg, kommunallagen, regelverket, dekret, allt vi gör ska rymmas inom lagens ramar, innan vi startade den här mandatperioden.

Vi fick makten genom våra politiska partier, faktum att vi kommer från olika partier ska inte innebära att det blir stop i flödet av beslut, vi jobbar för kommunens bästa.

Sist men inte minst, KF är på ett sätt en kvalitetssäkrare, de lägger görandet på borgmästaren och stadsdelsordföranden, som inhämtade av skatter och avgifter, kan gå in i kommunledningens kontor för att se inkomster och utgifter, De har olika taxor, fastighetsskatt statlig, företagsskatt, fordonsskatt, personalskatt en fast summa per år som KF fastställer. Den är baserad på den lägsta inkomsten. Om du är arbetslös och kommuninnevånare betalar du skatt fr o m 18 års ålder. Staten ger också bidrag till kommunen för basinfrastruktur och bidrar också till vissa löner för kommunanställda. Väginvesteringar skapar också marknader där man tar marknadsskatt.

De har också samverkanspartner som bygger skolor, hälsovård etc som kan vara lokala, regionala eller statliga och hon exemplifierar med avfallshanteringen som inte fanns för ett år sedan och då gav privata företag bilar till det.

Tomas berättar om den politiska organisationen, Stefan berättar om det internationella arbetet, jag berättar om mitt arbete.

Möte med kommunfullmäktiges två gruppledare för Frelimo och MDM

Philippe Lucas, Frelimos ordförande i KF

Antonio Macanisch, ordförande MDM i KF, regionrepresentant Silva, sekreterare/rapportör i Frelimo

Antonio, de är 10 personer i KF, de har ekonomiansvarig, sekretariat, de träffas var 14 dag som grupp, de går också ut i kommundelarna för att lyssna av och in, ut på marknader, byggföretag mm för att efterhöra näringslivets villkor och de rapporterar regelbundet också till nationell nivå vad som pågår i Pemba.

Frelimo har 29 platser i KF av 39 och har egen majoritet. 7 kommittéer går ut och följer upp att de separata stadsdelarna gör det de ska.

Frelimo träffas en gång i veckan och behöver också rapportera till nationell nivå.

De har ett nära samarbete mellan MDM. Många frågor kvar med medborgarbudget.

De har många frågor som rör kvinnor; barn, utbildning, hälsofrågor och de har många frågor som rör män; arbetslöshet, familjen, ungdomar mm och hur involverar man dessa. De välkomnar projektet är och en av lösningarna kan vara medborgarbudget (participatory budgeting). Pemba är en turiststad, medborgarna behöver ha en budget för att utvecklas, projektet ska utvecklas av alla berörda och de hoppas projektet blir lyckosamt.

Antonio Macanisch, ordförande MDM i KF (3:e från vänster) och Philippe Lucas, Frelimos ordförande (2:a från höger). Projektledare John Saputa från Pemba längst till vänster i bild.

Möte med vice- Mayor och ansvarig för kommunens ekonomi

Invånarantalet har växt nästan för fort och på tre år har de ökat från 140 till 200 000 inv. De har utmaningar i uthållighet, infrastruktur, religioner, 10 regioner och sex kommuner.

Pemba kommer att bli den logistiska knutpunkten när det gäller de gasfyndigheter man hittat på land och i vatten och all infrastruktur för detta kommer vara landbase-rad. De har också grafit och marmor fyndigheter och jordbruket.

Det är stora gasfyndigheter som hittats och den första indikationen var 30 års produkt-ion, nu tror man att det kommer att räcka för 200 års produktion.

Han är en av åtta councillors är vald av borgmästaren på förtroende och är utbildat ekonom

ANAM som är ett Mocambiques kommunförbund har 55 medlemmar och borgmästaren i Pemba är ordförande vilket är en styrka. Budget 5 miljoner dollar/år.

Tisdag 5 april – möte med Pemas projektgrupp

Möte med delar av projektgruppen där administrativa chefen, (planning) chefen, jobbar bland annat med nyföretagarbidrag ca 150-200 projekt per år , kommunen får ca 9 milj Meticas från staten per år.

De lånar ut pengar till tre procents ränta, medan bankerna tar 15-40 %. Efter en månad måste de börja betala tillbaka på ett beviljat projekt. Man kan få låna minimum 1500 och max 7000 USD. Det hela startade 2011, återbetalning ska ske inom ett år och beviljas av stadsdelsråden i respektive Bairro.

Förut fanns en "kvartermästare" per 10 hushåll som hade inflytande, borgmästaren introducerade att man skulle rösta fram en representant per Bairro en innovation enbart i Pemba och den representanten är betald och rapporterar löpande till borgmästaren. Ca 7 -10 procent klarar inte av att betala tillbaka.. Men det är en fattigdomsbekämpning som är statligt finansierat.

I Pemba är arbetslösheten 75 %. Finansdepartement har högsta lönen, lägstralöner är ca 3000 Meticar i jordbrukssektorn och tjänstesektorn typ hushållerska.

Mellanhänder, "boladas", delar med sig av information om tex bostäder eller att göra affärer hyra och då får man del av vinsten.

Borgmästaren, några av councillors och ordförande i KF är heltidsanställda och en handfull till är heltidsanställda, ca 400 US-dollar i månaden Borgmästaren tjänar 600 dollar i månaden, betalar inte el & vatten, har chaufför, kock och har också tillgång till ett kommunhus men kan välja att använda huset som bostad eller inte.

Medelåldern i Moçambique är 40 år, ca 90 % smittade av HIV Ca 50 % analfabeter.

Möte med Pemas projektgrupp som består av totalt 7 personer

Projektstart

Den här veckan startar de på fredag med en workshop med initial mapping, Swot-analys av KF, councillors, några kommunrepresentanter, företag, kyrkor, Social

Accountabilities Committes (SAC) representanter från Bairros för att inventera deras förmåga att påverka och det MÅSTE förankras som ett medborgarforum. SAC ska övervaka kommunplaner, verksamhetsberättelsen, budgetar, ifrågasätta dem, anordna public hearings och uppföljning av rekommendationer och syftet är att involvera medborgare i konstruktiv dialog om kommunens utveckling

Åtterrappporterar till medborgarna som föreslås av SAC själva men de har t ex lokalradio, de har egen radiokanal i Pemba. Viktigt är det med flera översättningar med utgångspunkt i att inte alla förstår portugisiska t. De här projekten har de finansiering för och det kommer starta i år och är en fortsättning på participation budget.

Portugisiska pratas framför allt av de som gått i skolan men du kan inte lita på det då det finns många lokala språk. Katolska kyrkan har publicerat biblar på flera lokala språk och har också påverkat samhället till delar. Koranen blev utlärd genom recitation. De senaste 10 åren rekryterades unga människor till en NGO som lärde dem att tolka Koranen till olika språk, till läger i Saudiarabien, Sudan mfl. Det finns två olika muslimska inriktningar, de konservativa och de arabiska.

När det gäller media så finns en kritisk tv-kanal en och ganska kritisk radiokanal. Det finns en extremt kritisk lokaltidning och en oberoende som betalas via annonser. Först finansierades den av en finsk NGO och startade 2000 och de första fyra numren producerades i Johns Saputas hus. En studie har gjorts var folk får sin mediainformation och det är genom TV.

De betalar avfallsavgift via elräkningen men undrar hur de ska engagera befolkningen överhuvudtaget i delaktighet och ansvarstagande för gemensamma angelägenheter. De har tagit hit en konsult Mr Mapopo för att berätta om hur han ser på "Citizen involvement". Generellt sett är regeringen öppen för medborgardialogen det är införlivat i lagstiftningen de har delaktighet via val, delaktighet i utvecklingsprocesser lokalt, vilket också inkluderar de lokala beslutsfattarna

Projektmöte

När du startar medborgardialog måste man se kontexten, Sverige är annorlunda än Moçambique och en av de kritiska faktorerna är utbildningsnivån. Vi kan inte jämföra, men det innebär inte att man INTE kan involveras i medborgardialogprojekt. Kommunaliseringen startade 1988, t ex via organisationer som SIDA, DANIDA och har kommit till en del resultat och en av de lärdomar man lärt är dock att delaktigheten varit låg. Nu finns ett nytt internationellt projekt via Prodem, ett projekt som stöttar medborgardialog, även nationella NGO har kommit in för att stödja projektet och de ger också direkt stöd till dialog.

Vi kan fördjupa diskussionerna och det finns förutsättningar här med borgmästaren och också i hans roll som president för ANAM. Han är mycket öppen för detta, den enda saken ni behöver ta hänsyn till den sociokulturella skillnaden, människor från regionerna kan vara väldigt olika, en del kan var väldigt temperamentsfulla, Pemba är lite mer coola. Två områden behöver täckas och det första är stöd till kommunutveckling i Bairros, göra dem medvetna om att vara delaktiga i utvecklingen av Bairros, att betala skatt. För det andra är det viktigt att medvetengöra människor om miljö, resilience och waste management.

Onsdagen 6 april – Möte i Bairro Paquetequete

På eftermiddagen träffade vi den kvinnliga presidenten av den äldsta Bairros i Pemba. Vid flod blir det en ö i lågpunkten av Pemba. Bairrosarna har utvecklats i åtminstone tre olika nivåer och klättrat upp mot kullarna och vi besöker också ett hem där John Supeta är uppväxt.

I en Bairro så organiserar de sig så att 1 hushåll är ansvarig för 10 och nästa nivå 1 för 40 och sedan är den indelad i ett A, B och C-område. De ansvarar för waste management och vägar ex.

Torsdag 7 april

Vi deltar i firandet av Moçambiques Womens Day med parad, kransnedläggning och festligheter med tal av guvernören.
Eftermiddagen var tänkt till projektmöte, men av olika skäl skedde inte det.

Fredagen 8 april – Workshop om projektet Prodem

Många representanter från Bairros och kommunrepresentanter från Municipio Assembla, NGO:s och religiösa organisationer.

Projektledaren för Prodem läser upp en del av konstitutionen som berör medborgarinflytande

- Vad jag ska berätta här är hur vi kan förbättra utveckling av vår kommun, eftersom kommunen är del av lokal myndighet måste kommunen stötta människor att engagera sig, jag har alltså sagt samma sak som konstitutionen men med andra ord. Det betyder att lokal kraft baseras på folkets initiativ tillsammans med lokala föreningar, vi representerar många

Det här programmet Prodem är baserat på det större programmet som stötts av DANIDA och Sida och 2 organisationer till.

Socialt ansvar-relationen mellan de som innehar makten och folket, genom valet. Maktmänniskorna har ansvaret för att informera och förklara vilka beslut de fattar och folket har möjlighet att efterfråga hur resurserna används för att möta människornas behov. Det är som ett äktenskap dem emellan.

Workshop inom Prodem-projektet Munisam

- Kommunens makthavare blev ju valda, vi röstade fram dem för att de skulle arbeta för oss och det är ena sidan. Den andra sidan är att pga lokala myndigheterna är valda av folket kan de efterfråga varför.
- När detta samarbete är hållbart och över tid så kommer folket bli mer och mer engagerade i planeringen av kommunen och det betyder att folket behöver vara engagerade i alla faser, planering, genomförande, övervakning, och utvärdering. Så därför baserat på den idén och konstitutionen startade man 2012 det här programmet Munisam.
- Folket behöver bidra med lösningar till problemen så det är en tvåvägs process. De valda informerar och folket efterfrågar men folket måste organiseras. Man kan inte vara en och en vi måste träna olika organisationer så att alla kommer bidra med olika funktioner in i utvecklingen av kommunen. Det här startade 2012 och drevs till dec 2015 med ett antal kommuner i Mocambique.
- Programmets mål är att förbättra de medverkandes förmåga att ta socialt ansvar och delta i kommunens utveckling. Vi stöttar interaktion mellan alla aktörer i kommunen för tex bra avfallshantering, dricksvatten, elförsörjning, skolor, fritidsanläggningar, vi såg på stranden igår att människor roade sig med fantastiska vyer...vi behöver fler säkra platser.
- Det hela bygger på framåtskridande av de mänskliga rättigheterna genom lokalt engagemang, invånarna vill och behöver ha hög livskvalitet, det här ligger inte i någons partiprogram och den löper över alla gränser.

- Det sociala ansvaret är inte bara valet utan man behöver också ha diskussioner om varför skatter och hur det iså fall kan skapa livskvalitet.

-

Det här är den första workshopen och nu vill han höra hur varje medlem i mötet tänker sig att genomföra det här programmet, det finns många olika röster här, de kommer bli utbildade i planering, budgetarbete och för att öka möjligheterna att till insyn, delaktighet och uppföljning.

Vi är bara 39 medlemmar i fullmäktige så vi måste hjälpas åt.

Borgmästaren som också är ordförande i ANAM har en särskild roll eftersom arbetet i Pemba kan ge ringar på vattnet även i andra kommuner, den här modellen behöver också involvera företagandet.

- De här är de fem stegen för socialt ansvar, övervakning av kommunens ekonomihantering (ex vikten och hanteringen av skatterna). Framtiden är i våra händer och programmet har inte skapats ur tomma intet utan baseras på ett lagligt ramverk.
- Vilka resultat kan vi förväntas oss? Det här programmet har implementerats i andra kommuner och man behöver skapa grupper för att stärka medverkan.

Du behöver få politiken att berätta sanningen om kommunen så du kan få bairros att engagera...

Ett annat utfall är också att få nyckelspelare att arbeta på ett annat sätt med ex public hearings och inte i en egen fil...

Det faktum att vi är här idag är att det finns en politisk vilja att gå framåt och därför är borgmästaren engagerad i frågan.

Ytterligare ett resultat är ett förändrat tankesätt hos nyckelfigurena,

Programmet består av 4 delar:

1. Stadsplanering & klimatförändring,
2. Avfallshantering,
3. Kommunal ekonomi (hur finansierar vi)
4. Medborgarengagemang.

Vad som har hänt med tidigare program är att de har fokuserat på infrastruktur och utrustning men det krävdes inget engagemang. Ibland så byggdes avloppssystem men folk kastade skräp där för att de visste inte varför det byggts och varför, vilket innebar att kommunen kom ut och rensade och en ond cirkel.

Fattigdom, hälsan bland kvinnor och män, bättre stadsplanering med bra miljöer för utsatta familjer, Det här kan bli starten på att skapa en kommunmodell i framtiden kan ni bli efterfrågade för att lära ut.

Det här är ett löfte inom ett år när vi skriver referenskommuner vill vi ha Pemba med på den listan.

Varför bara två år? Det måste vara en långsam start...uthållighet...även efter programtidens utgång...det kan visa sig att man inte behöver mer pengar utan man hittat system som fungerar vidare.

Aktiviteterna framöver

1. Kartläggning av engagerade aktörer -en man och kvinna kommer gå och intervjua i samhället, bedömning av utgångsläget

Utbildning-av alla områden som är aktuella, i en studie som genomfördes som rörde NGO, kunde man konstatera att de flesta av deras aktiviteter skedde på landsbygden där man fick bilar, traktamente mm. Trots att deras kontor låg i staden så engagerade de sig inte alls där.

2. Start av kommittéer och utbildning av dem.

Du måste börja betrakta din kommun som ditt hem så hur du vill ha ditt hem det skapar förutsättningarna för din kommun.

3. Öppna möten, rapportering till kommunen, mediabevakning är exempel på aktiviteter för kommittéerna.

Vi vill ha ansvarsfulla personer att ta täten de kan inte ha tysta personer men man behöver inte vara otrevlig utan det viktiga är att man är lösningsfokuserad.

Inspel från deltagarna

- Koordinatör för alla NGO's - Först vill jag tacka kommunen för att bjudit in till detta. Det är bra att programmet startar, vi känner inte varandra bra så jag är glad att vi börjar där, jag hoppas att Pemba blir den kommunen som vinner priset för öppen medborgardialog. Vi måste vara transparenta så vi måste se människors åsikter som en tillgång vi behöver alla vara engagerade vi rör oss fort mot landsbygden men glömmer var vi bor vi behöver dela information och vi behöver engagera alla sektorer.

Projektledaren svarar att det finns inga hemligheter man kan använda det här verktyget att efterfråga information.

Sekretariat för Bairro centrum vill veta om de här kommittéerna kommer bli på Bairro-nivå eller stadsnivå, vi har redan samrådsmöten. Ska vi skapa ytterligare en organisationsnivå då det inte finns tillräckligt med människor.

En kvinnoorganisationsrepresentant säger att vi vill ha det här programmet, vi vill involvera fler än Bairro, vi behöver de handikappade, vi behöver fler för att det ska fungera.

Kommunfullmäktigerepresentanten säger att de har tidigare provat och haft något med 7 medlemmar och det funkade inte och projektledaren svarar att kommunfullmäktige inte kommer att vara med i detta utan är en mottagare av resultaten.

Konsulten frågar Bairro-representanterna om vad deras mål är.

Det måste vara aktiva personer, projektet behöver Bairros, vi arbetar med människor

Projektledaren svarar att det inte finns en klar text i lagtexten vilken roll konsultativa komiteer SAC har i kommunen, det finns två spår dels på kommunnivå och dels på Bairosnivå och de pratar runt den problematiken.

Fredag em – besök hos Guvernören för Capo Delgado

Representationsmöte med guvernören. Hon lyfter bl a turistutvecklingen betydelse för regionen, deras hämsko gällande rubinutvinningen, berättar om hur de firar kvinnans dagar i mars och vikten av medborgarengagemang.

Möte med borgmästaren och ger kommunpresent. John ger en kortare återrapportering av vad vi gjort under besöket och hur våra samtal har gått samt att vi flaggar för lämpligt datum för besök i Östhammar i slutet av augusti.

Vi avslutar veckan med att borgmästaren Tagir Carimo bjuder på middag.

Report- Municipal partnership – Inception

”Local democracy development and citizen dialogue”

1. Participating parties

Municipality of Östhammar and Municipality of Pemba, Mocambique

2. Summary

Östhammar municipality and Pemba municipality in Mocambique has identified common development areas after a match-making process 2015. During the inception we have exchanged knowledge and experiences in the field of local democracy development and citizen dialogues. We have participated in a workshops and presentations from the municipalities civil servants how they work in this issues today.

Participatory budgeting, where you involve the citizens in the decision making process is one method which both parts has the interest to practice and to learn more about. If citizens can influence budget issues in a transparent way but also make priorities they can be a part of the local decision making process. It can influence the responsibility, involvement and inclusion of the citizens in the society development.

Both municipalities has also in this context the interest to develop the communication work in different ways with the citizens and by then involve them more in the development of the society.

Sammanfattning

Östhammars kommun och Pemba kommun i Mocambique har identifierat gemensamma utvecklingsbehov efter en matchningsprocess 2015. Under förstudien har

erfarenheter och kunskaper utbytt om lokal demokratiutveckling och medborgardialoger. Vi har deltagit i workshops och presentationer av kommunernas tjänstemän hur man arbetar med dessa frågor idag.

Medborgarbudget, då man involverar medborgarna i beslutsprocessen är en metod som båda parter har ett intresse av att pröva och lära mer av. Om medborgarna kan påverka budgetfrågor på ett transparent sätt men också vara med om att göra prioriteringar kan de bli en del i den lokala beslutsprocessen. Det kan påverka ansvarstagandet för men även att medborgarna känner sig involverade i samhällets utveckling.

I denna kontext har också kommunerna ett intresse att utveckla kommunikationsarbetet på olika sätt med medborgarna för att på så sätt involvera dem i mer i kommunens utveckling.

3. Background and description of problem

Östhammar municipality participated in a match making event together with a number of municipalities from Mozambique in February 2015 in Nampula arranged by ICLD. After the workshops Östhammar and Pemba signed a Memorandum of understanding and we identified some possible areas of cooperation.

Since then we have had contact and the Town boards took the decision to start an inception about:

" Local Democracy Development and Citizen Dialogue. Developing media communication channels involving the civil society and participatory budgeting "

The Municipal Assembly in Östhammar has taken 9 priority goals and one of them is that the citizens feels they have increased conditions for participation. The indicators for this goal are:

1. The number of citizens who feels they have access to website information.
2. The number of citizens who feels that the municipality make it possible for them to take part in the municipality development.
3. The number of citizens who feels they have influence in the municipality activities.

We would like to develop our local democracy and to involve citizens and develop different methods of dialogues. One part of this is also to involve different social groups who does not take part in the traditional democracy work. We would also like to develop different media communication channels and methods in order to reach more citizens and make them more involved in the society.

We would also like to learn more about participatory planning and budgeting in order to develop the democratic decision making process.

Pemba municipality:

Despite the fact that channels of communication have been put into place in Pemba there are still issues of access to information about participatory planning. There is a need to improve consultative processes in city development planning mechanisms. The participatory budgeting require a direct participation of citizens through consultation and co-decision making in defining investment priorities after a reflection process and debate on the citizens challenges in their local communities.

4. Results of the Inception

The primary result of the inception was that we decided to take the next step to try to use Participatory budgeting as a method of involving the society and citizens from 2017/18. The intention is to use it in a smaller scale as a pilot project, evaluate the results and then take necessary decisions for the future development of the method. The decision of using this method should be taken in the Town boards.

The delegation from Östhammar consisted of :

- Tomas Bendiksen (S)- Head of delegation and member of the Executive committee.
- Marie Berggren – Head of Strategic Unit
- Stefan Edelsvärd – International coordinator
- Unfortunate Cecilia Bernsten (The Centre party) got sick so she was unable to participate

During the visit to Pemba we were introduced to the decision making process in the municipality by the chairman of the city council. We also got knowledge about the challenges the municipality has for example the infrastructure after heavy rains. We met the heads of the two existing political parties in the assembly Frelimo and MDM and got information about their political work and we discussed the aim the Inception with them and their big interest to use participatory budgeting as a planning method involving the civil society.

We also had a meeting with the deputy mayor and financial councilor about the municipality budget and also the challenges the society has in infrastructure due to the big natural gas resources which has been found in the ocean outside Pemba.

We met the Pemba project group received information about the city organization in so called “bairros” their responsibilities and the plans to organize them in to social accountability committees, SAC and how they can contribute in the city development.

Later we also made a study visit to one of the “bairros” and met the elected president. She informed us about the organization and how it works for example with waste management and roads in the area.

Pemba is taking part together with other municipalities in Mocambique in a project called PRODEM financed by Sida and DANIDA . The aim is to increase the ability among actors (municipality, bairros, NGO;s, churches) in the society to take social responsibility and take part in the city development for example waste management, water supply, electricity, city planning etc.

A workshop arranged by PRODEM was held during our stay which we took part in.

A meeting with the governor was arranged and she briefed us about the challenges and the possibilities for the province Capo Delgado. They have a huge tourist potential and also with the newly discovered natural gas assets.

The last meeting was held together with the mayor of Pemba about the content of the meetings during the week and the upcoming visit to Östhammar.

The Pemba delegation visited Östhammar in late August and the delegation consisted of:

- Ms Muaranera Abdala – Chairman of the Municipal assembly and FRELIMO-party
- Mr Antonio Macanage – Head of MDM – political party-opposition
- Mr John Supeta – Mayors advisor
- Unfortunate the mayor Mr Tagir Carimo was not “allowed” to leave the country due to the “financial situation” in Mocambique

The content of the meetings in Östhammar were:

- The organization of the municipality, budget and decision making process
- The present ways of communication with the citizens
- Citizens dialogues in Östhammar
- The municipality service unit “Östhammar Direkt” and how it works in communication with the citizens
- Project group meeting were we discussed the inception and how we could continue the cooperation

Meeting with Mayors and Town manager in Östhammar to summarize and to suggest how we could continue the cooperation and especially about Participatory budgeting.

No decision were taking during the meeting in Östhammar to apply for a Municipal partnership because first must the Town boards receive a report about the Inception results and suggestion to use the Participatory budgeting-method in the investment budget.

5. Internal and external anchoring and participation

After the decision from the Town board in Östhammar to apply for an Inception the Strategic unit in Östhammar was involved and a project group created with 2 politicians and 3 civil servants. We invited Anders Nilsson from the University of Linne to introduce Mocambique for the project group. The group were also introduced to the LFA-method to be used.

During the Pemba delegations visit they met CAO, communication officers, development strategist and head of municipal services.

The result has been spread on the municipal website but also in local media.

We have not planed any members of a steering group committee.

6. Climate of partnership

The climate has been friendly with mutual understanding and respect.

7. Partner contribution

Some funds have been made available to support this project if the two partners agree to proceed. Mainly, these funds will be used to hire consultancy to help guide us in the process.

Kultur- och fritidsnämnden

Datum
2017-01-31

Dnr
KFN-2016-154

Sid
1 (1)

Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Bygg- och miljönämnden
Socialnämnden

ÖSTHAMMARS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2017-02-01	
Dnr: KS-2017-123	Djpl:

Förslag till
**Förlängning av perioden för Biblioteksplan för Östhammars kommun
2016-2017 till och med år 2018**

Samrådstid 1 februari – 31 mars 2017

Om biblioteksplanen

Biblioteksplanen ska styra det strategiska utvecklingsarbetet och inriktningen för biblioteksverksamheterna i kommunen under planperioden genom ett antal prioriterade insatser. Planen anger också med vilka nyckel- och styrtalet biblioteksorganisationerna ska följa upp sina verksamheter årligen som en del av respektive nämnders/förvaltningars verksamhetsplanering. Nyckeltal, styrtalet och prioriterade insatser syftar till att uppfylla kommunfullmäktiges prioriterade mål 2015-2018.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog 2015-12-08 Biblioteksplan för Östhammars kommun 2016-2017.

Nu önskar kultur- och fritidsnämnden att förlänga biblioteksplanen t o m 2018.

Det nya kulturhuset Storbrunn med nytt huvudbibliotek var vid antagandet av biblioteksplanen 2016 – 2017 planerad att stå klart 2017. Nu är bygget föresenat och kulturhuset kommer att invigas 2018. Eftersom den prioriterade åtgärden att ta fram en strukturplan för biblioteken är starkt beroende på när kulturhuset Storbrunn är klart önskar kultur- och fritidsnämnden att biblioteksplanen förlängs till 2018.

Synpunkter lämnas, senast den 31 mars, till kultur- och fritidsnämnden, Box 66, 742 21 Östhammar eller kulturochfritidsnamnden@osthammar.se.

Närmare upplysningar lämnas av:
Peter Källman, Kultur- och fritidsförvaltningen
Tfn. 0173-86 124
peter.kallman@osthammar.se

Handwritten text, possibly a signature or name, located in the upper left quadrant of the page. The text is faint and difficult to decipher.

Biblioteksplan

Östhammars kommun

2016-2017

Innehåll

I.	Bakgrund och syfte.....	3
II.	Biblioteksverksamheten i Östhammars kommun.....	4
	Organisation.....	4
	Bibliotekets roll	4
	Prioriterade grupper	5
	Finskt förvaltningsområde.....	5
	Digital delaktighet.....	6
	Skolbibliotek.....	6
	Gymnasiebibliotek.....	6
	Barn- och ungdomsbiblioteksverksamhet	7
	Samverkan mellan skol- och folkbibliotek.....	7
III.	Nytt huvudbibliotek i Östhammars kommun	8
IV.	Nyckeltal, styrtal och prioriterade insatser.....	9

I. Bakgrund och syfte

Enligt 17 § i bibliotekslagen (2013:801) ska kommuner och landsting anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Biblioteksplanen ska vara ett brett förankrat politiskt dokument som beskriver hur kommunen organiserar biblioteksverksamheten i enlighet med de lagar som gäller på området, dvs. bibliotekslagen och skollagen.

Kultur- och fritidsnämnden har i uppdrag från kommunstyrelsen att ta fram en biblioteksplan för Östhammars kommun i samarbete med övriga nämnder och förvaltningar.

Biblioteksplanen antas av kommunfullmäktige.

Biblioteksplanen ska styra det strategiska utvecklingsarbetet och inriktningen för biblioteksverksamheterna i kommunen under planperioden genom ett antal prioriterade insatser. Planen anger också med vilka nyckel- och styrtal biblioteksorganisationerna ska följa upp sina verksamheter årligen som en del av respektive nämnders/förvaltningars verksamhetsplanering. Nyckeltal, styrtal och prioriterade insatser syftar till att uppfylla kommunfullmäktiges prioriterade mål 2015-2018.

Biblioteksplan för Östhammars kommun 2016-2017 ersätter Kunskap och läslust, biblioteksstrategier för Östhammars kommun 2006-2015.

Lagar och styrdokument som planen förhåller sig till:

Bibliotekslagen (2013:801)

Skollagen (2010:800)

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724)

Regional biblioteksplan för Uppsala län 2015-2017

UNESCOs folkbiblioteksmanifest

UNESCOs skolbiblioteksmanifest

II. Biblioteksverksamheten i Östhammars kommun

Organisation

I Östhammars kommun finns fem folkbibliotek. Huvudbiblioteket ligger i Östhammar. I Öregrund och Gimo finns folkbibliotek och i Alunda och Österbybruk finns integrerade skol- och folkbibliotek.

Utöver de integrerade skol- och folkbiblioteken på Olandsskolan i Alunda och på Österbyskolan i Österbybruk, finns skolbibliotek på Vallonskolan och Bruksgymnasiet i Gimo samt på Frösåkersskolan i Östhammar och på Öregrunds skola.

Huvudbiblioteket i Östhammar ansvarar även för 23 övriga utlåningsställen med mediedepositioner. Dessa utgörs av äldreboenden, dagbarnvårdare, väntrum inom sjukvården, bygdegårdar, Folkets hus m.m.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för folkbiblioteksverksamheten, och barn- och utbildningsnämnden ansvarar för skolbiblioteksverksamheten.

Bibliotekets roll

Enligt 2 § i bibliotekslagen ska biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Folkbiblioteken i Östhammars kommun är viktiga mötesplatser och kunskapscentra med stark förankring i lokalsamhället. Biblioteken är platser där individer och föreningar kan mötas och utbyta erfarenheter. Här kan besökare ta del av såväl information som kulturupplevelser, och möjligheter till utveckling erbjuds genom forskning och kreativt skapande.

Folkbiblioteken är till för alla, och tillgänglighet är en viktig ledstjärna i verksamheten. Huvudbibliotekets mediedepositioner ökar delaktigheten och livskvaliteten för de personer som av olika skäl inte själva kan ta sig till biblioteket. Bibliotekens hemsida biblinord.se är alltid tillgänglig. Här kan användarna tipsa om böcker, beställa fjärrlån och göra inköpsförslag. Med lånekort från kommunens bibliotek kan man även ladda ner e-böcker från hemsidan.

Dela Läslust är ett gemensamt utvecklingsprojekt för folkbiblioteken i Dalarnas, Gävleborgs, Uppsala och Värmlands län. Projektet medfinansieras av Statens kulturråd och pågår från januari 2015 till januari 2017. Syftet med Dela Läslust är att utveckla den läsfrämjande och litteraturförmedlande verksamheten.

För att i ännu större utsträckning anpassa bibliotekens tillgänglighet och verksamheter efter invånarnas behov behöver man genomföra en marknadsundersökning/kundundersökning. Undersökningen kan användas som underlag för att utforma öppettider och mediebestånd.

Prioriterade grupper

Enligt 4 och 5 § i bibliotekslagen ska biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska.

Biblioteken samarbetar med socialförvaltningen, studieförbund och daglig verksamhet för att nå målgrupperna äldre och personer som omfattas av LSS. Samarbetet sker bland annat genom att främja och utveckla högläsning för målgrupperna. Utöver de bokdepositioner som finns på äldreboenden och vårdcentraler i kommunen tillhandahåller biblioteken anpassade medier till personer med olika behov. Till exempel nedladdning av litteratur via Legimus som är en service av MTM (Myndigheten för Tillgängliga Medier). Där finns talböcker, punktskriftsböcker, e-textböcker, taktila bilderböcker och teckenspråkig litteratur.

Medier på nationella minoritetsspråk och andra språk, liksom böcker på lättläst svenska köps in till biblioteken baserat på den efterfrågan som finns på respektive ort.

För att ytterligare säkra tillgången på medier till prioriterade målgrupper och för att spegla kommunens demografiska sammansättning ska en mediepolicy tas fram för biblioteksverksamheterna i Östhammars kommun. Mediepolicyen ska ligga till grund för hur biblioteken utformar sina individuella medieplaner.

Finskt förvaltningsområde

Östhammars kommun är finskt förvaltningsområde enligt 6§ i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724). Detta innebär att invånarna bland annat har rätt att använda finska i sin kontakt med kommunen. Kommunen ska också kunna tillhandahålla förskoleverksamhet och äldreomsorg delvis på finska. Utöver dessa insatser ska kommunen även verka för revitalisering av det finska språket i kommunen. Här spelar biblioteken en viktig roll som mötesplatser och som tillhandahållare av finska medier och litteratur. Samarbete finns med koordinatören för finskt förvaltningsområde, framför allt på biblioteken i Gimo och Österbybruk.

Digital delaktighet

Som en del av samarbetet inom Uppsala län deltar Östhammars kommun i det Digitala nätverket tillsammans med Länsbibliotek Uppsala. Syftet med nätverket är att öka den digitala delaktigheten, det vill säga att fler ska kunna använda och ta del av internet och andra digitala medier och de möjligheter som detta medför. Länsbiblioteket svarar för omvärldsbevakning och organiserar utbildningar och seminarier kring digital delaktighet.

Skolbibliotek

Enligt 2 kap. 36 § i skollagen ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Skolbibliotekens verksamhet och innehåll ska vara anpassat efter elevernas behov och stimulera deras intresse för läsning och litteratur, samt tillgodose deras behov av material för undervisningen. Skolbiblioteken är också en resurs för skolan att uppnå de mål i läroplanen som relaterar till informationssökning och källkritik.

På Olandsskolan och Österbyskolan finns integrerade skol- och folkbibliotek. Skolbibliotek finns även på Vallonskolan och Bruksgymnasiet i Gimo samt på Frösåkerskolan i Östhammar och på Öregrunds skola.

Som en del i sitt läsfrämjande arbete genomför skolbibliotekarierna bokprat för klasser i grundskolan. Man arrangerar också klassbesök på biblioteken som en introduktion för eleverna till biblioteksverksamheten. Skolbiblioteken stöttar även lärarna genom att ta fram material för undervisningen. Biblioteken har även tillgång till inlästa läromedel via inläsningstjänst och skolbiblioteken kan ge samma service via Legimus som folkbiblioteken.

Under läsåret 2016/2017 kommer grundskolorna i Östhammars kommun att arbeta med Läslyftet, en lärarfortbildning i språk-, läs- och skrivdidaktik som bygger på kollegialt lärande.

Gymnasiebibliotek

Bruksgymnasiet i Gimo har ett stort och välutrustat skolbibliotek med många arbetsplatser och datorer där eleverna kan arbeta både enskilt och i grupp. I biblioteket finns det förutom ett stort utbud av faktaböcker och skönlitterära böcker även databaser, dagstidning, faktatidningar, skrivare, scanner och spel. Biblioteket har även tillgång till inlästa läromedel. En bibliotekarie finns som serverar elever och personal med boktips, informationssökning och det mesta som har med skolarbetet att göra.

Barn- och ungdomsbiblioteksverksamhet

Enligt 8 § i bibliotekslagen ska folkbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

Sedan 2012 saknar Östhammars kommun barn- och ungdomsbibliotekarie. Folkbiblioteken bedriver barn- och ungdomsverksamhet utifrån de resurser som finns på respektive bibliotek, men det saknas övergripande utvecklingsarbete, uppsökande verksamhet och omvärldsbevakning på området.

Östhammars kommun deltar i Språknätet, ett regionalt samarbetsprojekt mellan Länsbiblioteket, BVC, Öppna förskolan och biblioteksverksamheterna i tre av länets kommuner. Samarbetet syftar till att stärka de yngsta barnens språk- och läsutveckling och omfattar bland annat gåvoböcker och information kring språkutveckling från BVC, samt informationsträffar för nyblivna föräldrar på biblioteken. Språknätet utvärderas under 2015.

Biblioteken tillhandahåller bokpåsar på kommunens förskolor som föräldrar kan låna med sig hem. Huvudbiblioteket tillhandahåller även temalådor med barnböcker som förskolor och fritidshem kan beställa. Som en del av Kultur- och fritidsförvaltningens arbete med barn- och ungdomskultur arrangeras två föreställningar med barnteater per år på varje folkbibliotek. Huvudsaklig målgrupp för föreställningarna är barn i förskoleåldern.

Samverkan mellan skol- och folkbibliotek

Enligt bibliotekslagens 14 § ska bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet samverka i syfte att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser.

Folk- och skolbiblioteken i Östhammars kommun har gemensamt biblioteksdatasystem och bokbestånd vilket ger låntagarna bredd i utbudet och flexibilitet när det gäller återlämning av böcker. På de orter där folkbiblioteken och skolbiblioteken inte är integrerade erbjuder folkbiblioteken kommunens skolor klassbesök i samarbete med skolbiblioteken.

Samarbetet mellan skol- och folkbibliotek varierar från ort till ort. De integrerade skol- och folkbiblioteken i Alunda och Österbybruk har ett närmare samarbete eftersom de delar lokaler för verksamheten. Det saknas en handlingsplan för hur skol- och folkbiblioteken ska samarbeta.

För att strukturera och effektivisera samarbetet mellan skol- och folkbiblioteken, och på så sätt skapa bästa möjliga förutsättningar för kommunens barn och unga att möta framtidens utmaningar, behöver Barn- och utbildningsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen ta fram en gemensam plan för samverkan i biblioteksfrågor.

Kultur- och fritidsförvaltningen och Barn och utbildningsförvaltningen ska också arbeta fram en gemensam strategi för läsfrämjande arbete med barn och ungdomar i kommunen. Utvärderingen av Språknätets samarbete utgör ett av underlagen för arbetet med strategin.

III. Nytt huvudbibliotek i Östhammars kommun

Ett nytt huvudbibliotek i Östhammars kommun ska byggas, och planeras stå klart våren 2017. Huvudbiblioteket byggs integrerat i biografen Storbrunn och på så sätt skapa ett kulturhus i Östhammar.

När det nya biblioteket är byggt och integrerat i Storbrunn är huset öppet och tillgängligt för alla alltid. Huset upplevs som öppet, både vad gäller den fysiska miljön och den känsla huset väcker hos besökaren. I kulturhuset skapas ett samtida, öppet och medierikt bibliotek, som tillsammans med bio, ungdomsgård samt program och mötesverksamhet kommer att vara basen i utbudet. Prioriterade målgrupper är barn och unga samt personer med funktionsnedsättning.

För att skapa en verksamhet i det nya huvudbiblioteket i enlighet med de förväntningar och krav som ställs på ett bibliotek från allmänheten idag krävs utökade resurser, främst i form av personal.

I samband med färdigställandet av det nya huvudbiblioteket finns det anledning att se över biblioteksstrukturen i kommunen. Det finns vinster i såväl effektivitet som kvalitet med att samordna fler processer i biblioteksverksamheten. Några exempel på områden som kan samordnas i större utsträckning än idag är kompetensutveckling, medieinköp, fjärrlån, aktiviteter och marknadsföring/kommunikation. Ett naturligt nav för gemensamma processer är det nya huvudbiblioteket som med rätt planering kommer att kunna vara drivande i utvecklingsfrågor. De olika biblioteken kan också i högre grad profileras och tilldelas utvecklingsansvar för specifika områden utifrån sina lokala förutsättningar.

Under hösten 2016 påbörjas installation av RFID-system på biblioteken i Östhammars kommun. Detta möjliggör bland annat meröppna bibliotek, dvs. att biblioteket kan vara öppet för besökare även när det är obemannat. Med meröppna bibliotek kan resurser som läggs på bemanning och arbete bakom disk omfördelas till utvecklingsarbete och annan form av service.

För att möta framtidens utmaningar på biblioteksområdet behöver Kultur- och fritidsförvaltningen ta fram en strukturplan för biblioteksverksamheten i Östhammars kommun.

IV. Nyckeltal, styrtal och prioriterade insatser

KF 1: Östhammars kommun ska vara en kommun som ger barn och unga goda förutsättningar att möta framtidens utmaningar.

Prioriterade insatser 2016-2017

- För att strukturera och effektivisera samarbetet mellan skol- och folkbiblioteken ska Barn- och utbildningsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen ta fram en gemensam plan för samverkan i biblioteksfrågor.
- För att stärka barns och ungas läsförståelse, skrivförmåga och språkutveckling ska Kultur- och fritidsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen ta fram en gemensam strategi för läsfrämjande arbete med barn och ungdomar i kommunen.

KF 6: Östhammars kommun ska vara en attraktiv kommun där befolkningen trivs och kontinuerligt ökar.

Nyckel- och styrtal

- Kundnöjdhet på biblioteken
- Antal besökare på biblioteken
- Antal besök/invånare
- Antal utlån
- Antal utlån/invånare
- Ur SCBs nöjd medborgarindex: Vad tror eller tycker du om biblioteksverksamheten?
- Hur många timmar i veckan har huvudbiblioteket öppet utöver tiden 08-17 på vardagar?

Prioriterade insatser 2016-2017

- Kultur- och fritidsförvaltningen ska göra en medborgarundersökning/kundundersökning för att få fram underlag för hur öppettider och mediebestånd ska planeras på biblioteken.
- För att ytterligare säkra tillgången på medier till prioriterade målgrupper och för att spegla kommunens demografiska sammansättning ska en mediepolicy tas fram för biblioteksverksamheterna i Östhammars kommun.
- För att möta framtidens utmaningar på biblioteksområdet ska Kultur- och fritidsförvaltningen ta fram en strukturplan för biblioteksverksamheten i Östhammars kommun.

Datum
2017-02-15

Dnr
KS-2017-9, dpl 901

Sid
0 (16)

Bred överenskommelse om samverkan på det arbetsmarknadspolitiska området mellan Arbetsförmedlingen och Östhammars kommun

---

2017 - 2020

Innehåll

1. Inledning	2
1.1 Relationen till andra överenskommelser och strategier	2
1.2 Bakgrund.....	3
2. Nuläge	4
2.1 Arbetslöshet och sysselsättning	4
2.2 Arbetsgivarnas behov av kompetensförsörjning	6
2.3 Utbildning	6
2.4 Ansvarsfördelning: Arbetsförmedlingen – Östhammars kommun.....	7
3. Gemensamma målområden och strategier	8
3.1 Att verka för lokal och regional utveckling	9
3.2 Att underlätta för utrikes födda att komma in på den lokala arbetsmarknaden.....	10
3.3 Att underlätta för personer med särskilt behov av stöd för att komma i arbete.....	11
3.4 Att trygga den kommunala sektorns kompetensförsörjning.....	11
4. Resurser	12
5. Tidplan	13
6. Uppföljning	13
Bilaga 1	14

Bred överenskommelse mellan Arbetsförmedlingen och Östhammars kommun

1. Inledning

Arbetsförmedlingen och Östhammars kommun träffar härmed en överenskommelse på det arbetsmarknadspolitiska området om att aktivt och proaktivt verka för samverkan på lokal och regional nivå.¹ Särskilt stort värde av gemensamma samverkanslösningar finns i frågor som rör *lokal och regional utveckling, kompetensförsörjning samt insatser för nyanlända och för personer med särskilt behov av stöd för att komma i arbete.*

Denna överenskommelse är ett underlag för tydlighet, planering, förutsägbarhet och långsiktighet och syftar till att stödja och vägleda utformningen av samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Östhammars kommun, i samråd med det lokala näringslivet.

Som utgångspunkt för samverkan enas Arbetsförmedlingen och Östhammars kommun om en gemensam målbild som grundar sig i nedanstående lokala nuläges- och behovsbild. Överenskommelsens prioriterade områden kan förändras över tid utifrån nya förutsättningar och behovsgrupper.

Under arbetet med framtagandet av överenskommelsen har underlag och synpunkter inhämtats från berörda aktörer inom Arbetsförmedlingen, kommunen, representanter från det lokala näringslivet och goda exempel från andra kommuner i länet och landet.

1.1 Relationen till andra överenskommelser och strategier

Överenskommelsen ligger i linje med den nationella överenskommelse om samverkan som tecknades mellan Arbetsförmedlingen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) den 24 juni 2015.² Den ska vidare ses som en övergripande överenskommelse mellan parterna, som täcker de avgränsade underliggande lokala och regionala överenskommelserna, exempelvis dem som tecknas inom ramen för samverkan med AF Etableringen (Lokal överenskommelse, s.k. LÖK)³, Delegationen för unga till arbete (DUA)⁴ och det regionala ESF-projektet Kortare integration, snabbare till arbete (KISA)⁵.

---

¹ Samverkan definieras här som *övergripande gemensamt handlande på organisatoriskt plan för att uppnå ett visst syfte*. Med samverkan avses en organiserad och systematisk form av samarbete.

² I den nationella överenskommelsen om samverkan mellan parterna fastställs att: ”I samtliga kommuner, landsting och regioner där de förtroendevalda och Arbetsförmedlingens representanter är överens om ett behov av samverkan, ska det finnas en överenskommelse med gemensamma målsättningar och en beskrivning av hur parterna ska arbeta tillsammans. Genom skriftliga överenskommelser skapas förutsägbarhet, tydlighet och en långsiktigt hållbar samverkan.” Nationell överenskommelse mellan AF och SKL, 2015-06-24.

³ Östhammars kommun har vid tidpunkten för undertecknandet av överenskommelsen inte tecknat någon LÖK med Arbetsförmedlingen Etableringen.

⁴ Kom.dir. 2014:157, Delegationen för unga till arbete (DUA) har regeringens uppdrag att främja statlig och kommunal samverkan och utveckla nya samverkansformer för att minska ungdomsarbetslösheten.

⁵ KISA arbetar med modeller för samordning av olika myndigheters insatser för snabbare inträde på arbetsmarknaden för nyanlända i Uppsala län, <http://kisaprojektet.se/>, 2016-12-06.

Den regionala utvecklingsstrategin för Uppsala län (nedan RUS:en) anger mål och åtaganden på regional nivå på bland annat arbetsmarknadsområdet. Överenskommelsen tar hänsyn till de arbetsmarknads- och utbildningsmål som presenteras i RUS:en och de strategier som presenteras nedan går i linje med identifierade behov på lokal och regional nivå.⁶ Av särskilt vikt i detta sammanhang är åtagandena ”Möjliggör egen försörjning på en jämställd, jämlik och växande arbetsmarknad” och ”Påskynda integrering av nyanlända på arbetsmarknaden”.

Denna överenskommelse verkar parallellt med Östhammars kommuns tillväxtstrategi. Överenskommelsen knyter särskilt an till tillväxtstrategins övergripande mål ”Kontinuerlig befolkningsökning” och ”Ett näringsliv och entreprenörskap som utvecklas starkt” samt ett antal identifierade strategier: ”Utveckla den redan höga sysselsättningsnivån” och ”Se till att befolkning och företag går i takt när det gäller kompetens”.⁷

Lokala och regionala mål och strategier sätts mot bakgrund av den nationella och den europeiska arbetsmarknadspolitiken. EU-kommissionen presenterade år 2010 strategin Europa 2020 i vilken bland annat en vision för hög sysselsättning fastställs. Till de mätbara målen hör bland annat att öka anställningsgraden och minska andelen avhoppare från grundutbildningen. En av EU-kommissionens rekommendationer till Sverige är förbättrad integration på arbetsmarknaden,⁸ och kommissionen konstaterar att anställningsbarheten bör stärkas genom bättre och mer riktade åtgärder. Man bör också göra mer för att underlätta en smidig övergång från skola till jobb, bland annat genom lärlingsutbildningar och andra former av anställningar som kombinerar arbete med utbildning.⁹

1.2 Bakgrund

Arbetsgivaren Östhammars kommun är kommunens största arbetsgivare lokalt och har ett stort kompetens- och personalbehov under lång tid framöver. Kommunen och det lokala näringslivet är beroende av en väl fungerande arbetsmarknad för fortsatt befolkningsökning, tillväxt och en välmående befolkning som väljer att fortsätta att leva och verka i kommunen. Den lokala och regionala utvecklingen är beroende av tillgången på arbetskraft med rätt kompetens.

Arbetslösheten i kommunen är låg i nationell jämförelse. Samtidigt finns det ett flertal personer med behov av särskilt stöd för att komma i arbete eller utöka sin arbetsförmåga. För dessa individers möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden och uppnå egen försörjning spelar såväl Arbetsförmedlingen som kommunens egna verksamheter en betydande roll.

På många arbetsplatser idag är erfarenheten av medarbetare med annat ursprung än det svenska begränsad. Detta kan i vissa fall leda till en lägre tolerans mot ofullständiga kunskaper i svenska och en oro för hur medarbetaren ska komma in i personalgruppen eller hantera kommunikationen med kunder. Samtidigt är det för individen just genom möjligheten att komma in på en arbetsplats som samhällsinkludering och integration börjar på allvar.

---

⁶ Regional utvecklingsstrategi för Uppsala län, antas av regionfullmäktige under 2017.

⁷ Med tillhörande åtgärder: ”Utveckla utbildningsmöjligheterna i Östhammars kommun” och ”Erbjud ungdomar möjligheter till praktik vid de stora arbetsplatserna i kommunen”. Östhammars kommuns tillväxtstrategi, 2015.

⁸ Ungdomar med låg utbildning och utrikes födda individer.

⁹ Europeiska unionen, Europa 2020: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-your-country/sverige/index_sv.htm, 2016-10-03.

Många arbetsgivare har uttryckt vinsterna med att öppna upp arbetsplatsen för individer med andra erfarenheter och/eller bakgrund. Arbetsgivare kan på det sättet få möjligheten att bredda exempelvis sin kulturella/språkliga kompetens, vilket öppnar upp för nya referensramar och kundgrupper. Det finns också studier som visar på ett samband mellan mångfald (i bred bemärkelse) inom företaget och företagets ökade ekonomiska tillväxt. Nya perspektiv på verksamheten och bredare kontaktytor är andra aspekter som ofta lyfts fram.¹⁰

En av vinsterna med en bred överenskommelse mellan berörda aktörer på det arbetsmarknadspolitiska området är att möjligheten att uppnå en effektiv gemensam resursanvändning och ökad samhällsnytta ökar. I samverkan kan vi tillsammans bidra till ett mer effektivt användande av befintliga resurser för att nå det gemensamma målet att fler snabbare inkluderas på den lokala och regionala arbetsmarknaden.

2. Nuläge

2.1 Arbetslöshet och sysselsättning

Östhammars kommun har en mycket låg arbetslöshet. Andelen öppet arbetslösa av den registerbaserade arbetskraften är 2,2 procent. Motsvarande uppgifter på läns- och nationell nivå är betydligt högre.¹¹

Andelen öppet arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd i kommunen ligger på 3,7 procent, att jämföra med motsvarande nivå nationellt om 7,6 procent. Andelen arbetslösa är dock högre inom vissa grupper, till exempel bland ungdomar och utrikes födda. Behovet av samverkan blir därför större kring dessa målgrupper. Arbetslösheten är högre bland män än bland kvinnor och under det senaste året har en större andel av arbetssökande som har fått ett arbete utgjorts av kvinnor.¹²

Sysselsättningsgraden i kommunen är mycket hög i såväl regional som nationell jämförelse. Andelen förvärvsarbetande invånare (20-64 år) i kommunen är 83,6 procent, att jämföra med den nationella nivån om 77,9 procent.¹³ I enlighet med det regionala målet som anges i den Regionala utvecklingsstrategin för Uppsala län (RUS:en) ska andelen sysselsatta (20-64 år) i länet överstiga 80 procent år 2020.¹⁴

Ungdomar

Arbetslösheten bland kommunens ungdomar har minskat under det senaste året. Antalet öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd är 76 personer, en minskning med drygt en tredjedel jämfört med samma period föregående år. Arbetslösheten är

---

¹⁰ Se till exempel Ann Katrine Roth, *Mångfaldsboken – från teori till praktik*, Norstedts juridik (2004), NUTEK, *Jämställdhet och lönsamhet* (1999), RM Kanter, *Därför blir blandade grupper mer kreativa*, Arbetsmiljö nr 7 (1997).

¹¹ Arbetsförmedlingens månadsstatistik, oktober 2016. Motsvarande nivå för Uppsala län är 3,5 procent och för riket 4 procent. Se bilaga 1, tabell 1. Den registerbaserade arbetskraften räknas fram på följande sätt: yrkesverksamma plus summan av öppet arbetslösa och antalet som får aktivitetsstöd (totalt inskrivna arbetslösa).

¹² Arbetsförmedlingens månadsstatistik, oktober 2016. Andelen öppet arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd, andel av den registerbaserade arbetskraften 16-64 år.

¹³ SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS) dec. 2015, Kolada.

https://www.kolada.se/index.php?_p=jamforelse&unit_id=16568

¹⁴ Regional utvecklingsstrategi för Uppsala län, antas av regionfullmäktige under 2017.

högre bland männen. Det har vidare skett en ökning av användandet av anställningsstöd och förberedande insatser för målgruppen.¹⁵

Arbetslösheten inom gruppen 18-24 år i kommunen uppgår till 6,2 procent vilket är tydligt lägre än länsnivån (8,8 procent) och riksnivån (11,6 procent). Ungdomsarbetslösheten har vidare sjunkit i högre grad i kommunen än i riket i övrigt.¹⁶

I den kartläggning som gjordes i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunen inför tecknandet av DUA-överenskommelsen¹⁷ framkom att antalet ungdomar (16-24 år) i Östhammars kommun som varken arbetar eller studerar uppgick till 134 individer. Av dessa var merparten inskrivna vid Arbetsförmedlingen.

Utrikes födda

Till skillnad från den sjunkande ungdomsarbetslösheten har arbetslösheten inom gruppen utrikes födda ökat hos Arbetsförmedlingen. Andelen utrikes födda öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd i kommunen har under det senaste året ökat till 13,8 procent (109 personer). Motsvarande andel är högre för länet (17,5 procent) och riket (22,2 procent). Antalet inskrivna arbetssökande är relativt jämnt fördelat mellan könen.¹⁸

Samtidigt som andelen inskrivna utrikes födda arbetssökande har ökat i kommunen under senare år har andelen ur målgruppen med arbete med eller utan stöd samt andelen som får del av anställningsstöd och nystartsjobb minskat. Andelen ur gruppen som är inskrivna som arbetssökande med förhinder har ökat och kvinnor står för en större del av ökningen.¹⁹

Andelen inskrivna nyanlända inom Etableringsuppdraget har ökat kraftigt under det senaste året. Andelen öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd har ökat med 160 procent från augusti 2015 till samma period 2016. Män står för en större del av ökningen. Av de 45 individer som är inskrivna i Arbetsförmedlingen Etableringen är 34 personer (76 procent) öppet arbetslösa. En mycket liten andel av de nyanlända får del av befintliga insatser, program och anställningsstöd.²⁰

Andelen förvärvsarbetande utrikes födda i befolkningen i Östhammars kommun med en vistelsetid i Sverige på upp till fyra år är endast 32 procent, att jämföra med motsvarande andel nationellt om 44 procent. Den totala andelen utrikes födda i förvärvsarbete, oavsett vistelsetid, är dock för Östhammars kommun (65,1 procent) högre än riksnittet (58,5 procent). Individer med en längre vistelsetid (< 10 år) i Sverige är i Östhammars kommun förvärvsarbetande i högre utsträckning än i riket i stort. Män är generellt i förvärvsarbete i högre utsträckning än kvinnor.²¹

---

¹⁵ Arbetsförmedlingens månadsstatistik, oktober 2016, jmf med samma period 2015.

¹⁶ Se bilaga 1, tabell 2-3. Arbetsförmedlingen månadsstatistik, oktober 2016. Avser öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd.

¹⁷ Kom.dir. 2014:157, Delegationen för unga till arbete (DUA) har regeringens uppdrag att främja statlig och kommunal samverkan och utveckla nya samverkansformer för att minska ungdomsarbetslösheten.

¹⁸ Arbetsförmedlingens månadsstatistik, oktober 2016, jmf med samma period 2015. Se bilaga 1, tabell 4.

¹⁹ Arbetsförmedlingens månadsstatistik, augusti 2016 jfr med samma period 2015.

²⁰ Arbetsförmedlingens månadsstatistik, augusti 2016.

²¹ SCB, se bilaga 1, tabell 5-7.

2.2 Arbetsgivarnas behov av kompetensförsörjning

Hur demografin utvecklas har stor betydelse för hur kommunen och regionen utvecklas. Två stora trender såväl nationellt som lokalt är en större andel äldre i befolkningen och en större andel utrikes födda. En större andel äldre kräver att en hög andel av befolkningen i arbetsför ålder deltar på arbetsmarknaden.²² Urbaniseringen där främst yngre arbetskraft flyttar till större städer skapar bristsituationer, inte minst inom offentliga tjänster som vård, skola och omsorg där vi lokalt behöver trygga kompetensförsörjningen på både kort och lång sikt.

Det råder idag lokalt, liksom nationellt, en obalans på arbetsmarknaden där kompetens inte alltid matchar efterfrågan. Vissa branscher och yrkeskategorier är särskilt utsatta.

Tillgången på arbetskraft med relevant kompetens är en faktor som i stor utsträckning påverkar företagets möjligheter att växa. Enligt Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät misslyckas företag med en av fem rekryteringar. Den enskilt största förklaringen till företagets svårigheter att rekrytera är brist på personer med rätt yrkeserfarenhet. I Östhammars kommun har företagen, i högre grad än i riket, signalerat svårigheter att rekrytera personer med rätt kompetens. Det har vidare skett en negativ utveckling under senare år.²³

Till lokala bristyrken i Östhammars kommun kan bland annat följande räknas:

- hantverksyrken
- industriella yrken såsom svetsare, elektriker m.fl.
- ingenjörer
- tekniker
- kockar
- djurskötare
- plan- och bygglovshandläggare
- lärare
- förskollärare
- socionomer och
- legitimerad personal inom vård och omsorg såsom sjuksköterskor, undersköterskor, sjukgymnaster och arbetsterapeuter.

För att förebygga och motverka mismatchningen på arbetsmarknaden och säkerställa det lokala näringslivets kompetensförsörjning behöver ökat fokus läggas på arbetsgivarnas aktuella behov och efterfrågan. Detta omfattar både Arbetsförmedlingens arbetsgi-vararbete och kommunens verksamheter såsom till exempel studie- och yrkesvägledningen.

2.3 Utbildning

Andelen invånare i kommunen med högst förgymnasial utbildning, 16,2 procent, är relativt hög i nationell jämförelse.²⁴ Ur arbetsmarknadspolitisk synvinkel kan detta vara problematiskt med hänvisning till såväl kompetensförsörjning som nyetableringar.

---

²² Demografins regionala utmaningar, Bilaga 7 till Långtidsutredningen 2015, SOU 2015:101.

²³ Företagsklimat, Svenskt Näringsliv, 2016,

<http://www.foretagsklimat.se/osthammar/enkatfragor>. Se bilaga 1, tabell 8.

²⁴ Invånare 25-64 år med förgymnasial utbildning som högsta utbildning, andel (%), år 2015, SCB.

Andelen gymnasieelever i Östhammars kommun med examen inom fyra år är 71,8 procent.²⁵ I den regionala utvecklingsstrategin för Uppsala län (RUS:en) anges det regionala målet att andelen gymnasieelever med examen inom fyra år ska överstiga 75 procent år 2020 och 80 procent år 2030.²⁶

Nationella studier visar att det är svårt för unga utan avslutad gymnasieutbildning att etablera sig på arbetsmarknaden.²⁷ En god grund- och gymnasieutbildning är centralt för en regions framtida tillväxtmöjligheter och för individens möjligheter att konkurrera om de lediga jobben. Utbildning påverkar humankapitalet, vilket i sin tur påverkar produktivitet, inkomster och sysselsättning. En viktig aspekt är vidare att en individ med lägre utbildning, i perioder av lågkonjunktur, ofta har svårare att behålla jobb och komma tillbaka till arbetsmarknaden efter en period av arbetslöshet.

Samtidigt kan noteras att till lokala utmaningar i Östhammars kommun hör i första hand svårigheter att få anställning för ungdomar som har gått högskoleförberedande program och väljer att inte läsa vidare vid universitet eller högskola. Ungdomar som istället har en avslutad yrkesutbildning har idag enklare att få en anställning i kommunen.

Det finns skäl att se över hur utbildningsbakgrund och -resultat bättre kan bidra till minskade obalanser på arbetsmarknaden. Det kan bland annat handla om att se över eventuella behov av och möjligheter till tillskapandet av yrkesutbildningar, arbetsplatsförlagd utbildning och lärlingsplatser. I detta arbete behöver samverkan mellan utbildningsanordnare och branscher stärkas, ett behov som även formuleras i RUS:en.

För en snabbare etablering på arbetsmarknaden för gruppen nyanlända är det vidare avgörande att alla parter medverkar till att underlätta för den enskilde att kombinera SFI-undervisning med arbete och/eller aktiviteter inom ramen för etableringsplanen. En SFI-undervisning som bygger vidare på deltagarnas tidigare erfarenheter och yrkeskompetenser är grundläggande för integrationen.

2.4 Ansvarsfördelning: Arbetsförmedlingen – Östhammars kommun

Arbetsförmedlingens ansvar

Arbetsförmedlingens huvudsakliga uppdrag är att effektivt sammanföra de som söker arbete med de som söker arbetskraft. Myndigheten har också ett samlat ansvar för handikappfrågor inom arbetsmarknadspolitiken och ett särskilt ansvar för att nyanlända invandrare erbjuds insatser som främjar en snabb och effektiv etablering på arbetsmarknaden. I detta arbete ingår aktiva arbetsgivarkontakter.

Arbetsförmedlingen har möjlighet att besluta om olika programinsatser för att stärka den enskildes möjligheter att få och behålla ett arbete och för att underlätta för arbetsgivarna att få arbetskraft med efterfrågad kompetens. Bland sådana insatser finns yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning, praktik och stöd till start av näringsverksamhet. Arbetsförmedlingen förfogar även över olika former av anställningsstöd.

Från och med 2017-01-01 övergår det samordnande ansvaret för kommunens arbetssökande inom Etableringsuppdraget från Arbetsförmedlingen Uppsala till Arbetsförmedlingen Gimo/Norra Uppland.

---

²⁵ Kolada, avser år 2015, https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16568

²⁶ Regional utvecklingsstrategi för Uppsala län, antas av regionfullmäktige under 2017.

²⁷ Utbildning för framtidens arbetsmarknad. Bilaga 5 till Långtidsutredningen 2015, SOU 2015:90.

Kommunens ansvar

Kommunen ansvarar för att ge barn och unga goda förutsättningar att ta del av samhälls- och arbetslivet. Till detta hör att erbjuda en grund- och gymnasieutbildning av hög kvalitet och en kvalitativ studie- och yrkesvägledning som tar hänsyn till den lokala arbetsmarknadens förutsättningar och behov. Kommunen har också ett aktivitetsansvar för ungdomar.

Till kommunens ansvarsområden hör vidare att erbjuda en god vuxenutbildning och svenska för invandrare (SFI) samt utveckling av annan lokal vuxen- och yrkesutbildning som svarar mot lokala behov. Samarbetet med universitet och högskolor kring bland annat distansutbildningar hör också till kommunens ansvarsområden.

Kommunen ska vara en attraktiv och välkomnande arbetsgivare såväl för individer nära som för individer längre från arbetsmarknaden. Som den största arbetsgivaren lokalt har Östhammars kommun ett viktigt ansvar för att öppna upp de offentliga arbetsplatserna för bland andra nyanlända arbetssökande.

Kommunen ska vidare verka för att arbetsgivarnas behov av arbetskraft tillgodoses.

3. Gemensamma målområden och strategier

Vi vill med denna överenskommelse ta krafttag avseende samverkan på det arbetsmarknadspolitiska området i det geografiska området Östhammars kommun.

Vår vision är en god arbetsmarknad där såväl arbetsgivarnas behov av kompetensförsörjning som arbetstagarnas eventuella behov av stöd inför och under anställningen tillgodoses, så att fler personer snabbare kommer in i arbetslivet och uppnår egen försörjning.

Våra gemensamma målområden för samverkan och tillhörande indikatorer är följande:

1. Att verka för lokal och regional utveckling

- Sysselsättningsgraden ska vara fortsatt hög i nationell jämförelse och andelen förvärvsarbetande ska inte understiga dagens höga nivå.²⁸
- Arbetslösheten ska vara fortsatt låg i nationell jämförelse.²⁹
- Arbetsgivare ska i högre grad än idag uppleva att deras rekryteringsbehov tillgodoses och att god matchning uppnås.³⁰

2. Att underlätta för utrikes födda att komma in på den lokala arbetsmarknaden

- Andelen förvärvsarbetande utrikes födda ska öka och närma sig andelen förvärvsarbetande i kommunen.³¹
- Andelen förvärvsarbetande utrikes födda med en vistelsetid i Sverige på 2-4 år ska öka.³²

---

²⁸ Östhammars kommun, dec. 2015: 83,3 procent, SCB (RAMS), Kolada.

²⁹ Östhammars kommun, okt. 2016: 2,2 procent, Arbetsförmedlingens månadsstatistik.

³⁰ Företagsklimat, Svenskt Näringsliv, 2016,

<http://www.foretagsklimat.se/osthammar/enkatfragor>, bilaga 1, tabell 8.

³¹ Östhammars kommun, 2014: utrikes födda i förvärvsarbete: 65,1 procent, SCB. Se bilaga 1, tabell 7.

3. *Att underlätta för personer med särskilt behov av stöd för att komma i arbete*
  - Arbetslösheten bland ungdomar 18-24 år ska minska.³³
  - Andelen gymnasieelever med examen inom fyra år ska öka, i enlighet med den regionala målsättningen.³⁴
4. *Att trygga den kommunala sektorns kompetensförsörjning*
  - Kommunala arbetsgivare ska i högre grad uppleva att deras rekryteringsbehov tillgodoses och att god matchning uppnås.³⁵

Målområden och tillhörande strategier presenteras nedan.

3.1 Att verka för lokal och regional utveckling

Tillgång på arbetskraft med rätt kompetens och en fungerande matchning på arbetsmarknaden är avgörande för att främja tillväxt och goda förutsättningar för företagande. En viktig del i att uppnå detta är välfungerande samverkansformer för bland annat samordnade näringslivskontakter och kontinuerligt kunskaps- och erfarenhetsutbyte om utvecklingen på den lokala och regionala arbetsmarknaden.

Strategier för att främja lokal och regional utveckling:

- **Information till arbetsgivare.** Lokala arbetsgivare ska i högre utsträckning få kunskap om vilka arbetsmarknadspolitiska stöd som finns att tillgå. Arbetsförmedlingens uppsökande arbetsgivararbete är avgörande för detta. Företagen i Östhammars kommun ska erbjudas lättillgänglig och samordnad information om vilken service/stöd som kan erhållas från Arbetsförmedlingen och kommunen.
- **Arbetsmarknadsdagar.** Arbetsmarknadsdagar ska årligen erbjudas alla gymnasieelever som står inför studie- och yrkesval. Dagarna ska arrangeras i samverkan mellan AF, kommun och näringsliv och innehålla information om arbetsmarknadens behov och efterfrågan samt aktuella studie- och yrkesvägar som matchar behoven.
- **Utbildningar inom bristyrken.** Tillgången till förberedande utbildning och yrkesutbildningar/YH-utbildningar inom bristyrken ska säkerställas. Samplanering ska göras av Arbetsförmedlingen, skolan, det lokala näringslivet och när det är möjligt i samverkan med andra kommuner, utifrån en gemensam bild av befintliga och kommande behov inom näringslivet och kommunsektorn.
- **Samrekrytering.** För att underlätta för par och familjer att välja att flytta till Östhammars kommun för att arbeta ska samrekrytering eftersträvas. En gemensam handlingsplan för samrekrytering ska tas fram av Arbetsförmedlingen, kommunen och representanter för det lokala näringslivet.

---

³² Östhammars kommun, 2014: utrikes födda i förvärvsarbete: 32 procent, SCB. Se bilaga 1, tabell 7.

³³ Östhammars kommun, okt. 2016: 6,2 procent, Arbetsförmedlingens månadsstatistik.

³⁴ Östhammars kommun, 2015: 71,8 procent. Regional utvecklingsstrategin för Uppsala län, 2017, målsättningar: 75 procent år 2020, 80 procent år 2030.

³⁵ Enkät till rekryterande chefer på Östhammars kommun två gånger per år med första utskick våren 2017. Enkätfrågor, se bilaga 1, tabell 9.

- **Strategisk planering.** Genom Styrgrupp arbetsmarknad, en samverkansgrupp med chefer vid Arbetsförmedlingen och Östhammars kommun, behandlas förutsättningar och utvecklingsmöjligheter för samverkan mellan parterna på det arbetsmarknads-politiska området för att främja en god lokal och regional arbetsmarknad. Samverkan sker kontinuerligt och i samråd med representanter från det lokala näringslivet.

3.2 Att underlätta för utrikes födda att komma in på den lokala arbetsmarknaden

Utrikes födda kommer att vara ett påtagligt inslag på svensk arbetsmarknad och beräknas stå för en stor del av ökningen i den mest yrkesaktiva åldern 20–64 år. Gruppen blir därmed viktig för att avhjälpa brister på arbetsmarknaden och tillföra kompetenser. Östhammars kommun ska, i samverkan med Arbetsförmedlingen, ta ansvar för att individer inom denna grupp får ett snabbare inträde på arbetsmarknaden och möjlighet att bidra med sina kompetenser.

Strategier för att underlätta för utrikes födda att komma in på den lokala arbetsmarknaden:

- **”En väg in.”** Östhammars kommun erbjuder ”En väg in” i samverkan kring målgruppen nyanlända för en snabbare inkludering på arbetsmarknaden. Samordningen sker via Enheten för arbete och sysselsättning som erbjuder stöd vid exempelvis anordnande av praktikplatser, arbetssträkningsplatser eller anställningar.
- **Kartläggning och validering.** Kartläggning och validering av kompetenser är grundläggande för att en god matchning ska vara möjlig. Arbetsförmedlingen ansvarar för kvaliteten i kartläggningen och att validering görs i god tid.
- **Synliggörande av nyanländas kompetenser.** Nyanländas kompetenser ska synliggöras för såväl kommunala som privata arbetsgivare. Detta görs genom Arbetsförmedlingens och kommunens uppsökande och utåtriktade arbetsgivararbete.
- **Språkpraktikplatser.** Behovet av språkpraktikplatser, både inom kommunen och hos privata arbetsgivare, ska tillgodoses. Inventering av behoven och framtagande av platser ska göras i samverkan mellan Arbetsförmedlingen, kommunen och näringslivet.
- **Anställningsstöd.** Arbetsförmedlingen och kommunen ska aktivt verka för att aktuella arbetsmarknadsinsatser och anställningsstöd används i högre utsträckning.
- **Arbetsförmedlingens specialister.** Arbetsförmedlingens specialister är en viktig resurs och ska i god tid involveras när behov finns.
- **Flexibilitet.** Samtliga parter ska verka för att det ska vara enkelt att kombinera SFI med andra insatser, studier eller arbete. Det finns ett behov av mer individualiserade åtgärder eftersom de nyanlända är en heterogen grupp och har behov av insatser som erbjuds av olika aktörer.³⁶

---

³⁶ Fastställdes även i Budgetpropositionen för 2017, prop. 2016/17:1, utgiftsområde 14.

3.3 Att underlätta för personer med särskilt behov av stöd för att komma i arbete

En god samverkan där olika professioner samlas för individens bästa är ett effektivt verktyg för att hjälpa fler att komma i arbete. För personer med särskilt behov av stöd kan arbetsgivare erbjudas subventionerade anställningar, praktik eller andra insatser som ett steg på vägen till reguljärt arbete. Vem som betraktas vara i särskilt behov av stöd för att komma i arbete avgörs utifrån individuella bedömningar. Det kan till exempel handla om ungdomar eller personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Strategier för att underlätta för personer med särskilt behov av stöd för att komma i arbete:

- **Arbetsträningsplatser.** Behovet av arbetsträningsplatser för att klargöra arbetsförmåga hos personer med funktionsnedsättning, både inom kommunen och hos privata arbetsgivare, ska tillgodoses. Inventering av behov och framtagande av platser ska göras av Arbetsförmedlingen och kommunen i samverkan med det lokala näringslivet. Tillgången på handledare ska säkerställas.
- **Anställningsstöd.** Arbetsförmedlingen och kommunen ska aktivt verka för att aktuella arbetsmarknadsinsatser och anställningsstöd används för målgruppen. Arbetsgivaren ska informeras om hur Arbetsförmedlingen kan stödja inför och under anställningen.
- **Handledarstöd.** Ett praktiskt handledarstöd (stödmaterial för handledare) som underlättar arbetsgivares mottagande av personer som står längre från arbetsmarknaden ska utformas och spridas av Arbetsförmedlingen och kommunen till lokala arbetsgivare.
- **Arbetsförmedlingens specialister.** Arbetsförmedlingens specialister är en viktig resurs och ska i god tid involveras när behov finns.
- **Uppföljning.** Arbetsförmedlingen ansvarar för uppföljningen av arbetssökandes deltagande i program och insatser samt i förberedande och orienterade utbildning.³⁷

3.4 Att trygga den kommunala sektorns kompetensförsörjning

Generationsväxlingen, en åldrande befolkning och utflyttning från kommunen för med sig stora rekryteringsbehov i vissa sektorer. Inom de offentliga verksamheterna, såsom skola, vård och omsorg finns särskilda behov av att säkra den kommunala kompetensförsörjningen och motverka arbetskraftsbrist idag och i framtiden. Kommunen är också den största arbetsgivaren lokalt och har goda förutsättningar att inkludera nya medarbetare.

---

³⁷ Ansvar för uppföljning av individer som anvisats till en förberedande och orienterande utbildning ligger på det lokala arbetsförmedlingskontoret, RiR 2016:21.

Strategier för att uppnå en god kompetensförsörjning i kommunsektorn:

- **En attraktiv arbetsgivare.** Östhammars kommun ska vara en attraktiv och inkluderande arbetsgivare. Kommunen öppnar upp sina arbetsplatser för praktik, studiebesök och aktiviteter i syfte att synliggöra bristyrken i kommunala verksamheter.
- **Information om lokala behov och efterfrågan.** Alla arbetssökande i Östhammars kommun ska från Arbetsförmedlingen tidigt få kunskap om lokala behov och efterfrågan på arbetskraft i kommunala verksamheter samt informeras om vägarna dit.
- **Rekryteringsträffar.** Arbetsförmedlingen och kommunen ska i samverkan anordna rekryteringsträffar för kommunala arbetsgivare och aktuella arbetssökande utifrån bristyrken och identifierade behov.
- **Studie- och yrkesvägledning.** En del i en hållbar arbetsmarknad och kompetensförsörjning är att verka för att unga uppmuntras till att göra icke-traditionella studieval. Skolornas studie- och yrkesvägledning ska, i samband med att information ges om lokala behov och efterfrågan på arbetskraft, ta hänsyn till ett jämställdhetsperspektiv i vägledningen.
- **Ett gott ledarskap.** Chefsrekrytering och kompetensutveckling av chefer är områden av vikt för en god kompetensförsörjning. Genom satsningar på ledarskapsutveckling och aspirantprogram som syftar till att attrahera och rusta morgondagens chefer tar kommunen ansvar för chefstillsättning och chefsutveckling.

4. Resurser

Överenskommelsen antas och revideras efter behov av Styrgrupp arbetsmarknad som består av chefer vid Arbetsförmedlingen och Östhammars kommun.

Styrgrupp arbetsmarknad ansvarar för att överenskommelsen sprids och förankras internt inom alla berörda verksamheter.

En arbetsgrupp på handläggarnivå ska tillsättas för att säkerställa att aktiviteter kopplade till respektive strategi planeras och genomförs. Representant från Arbetsförmedlingen är sammankallande i arbetsgruppen. Styrgrupp arbetsmarknad beslutar årligen om vilka strategier som är prioriterade. Arbetsgruppen rapporterar till Styrgrupp arbetsmarknad.

Arbetsgruppen ska i första hand bestå av representanter från:

- Arbetsförmedlingen
- Enheten för arbete och sysselsättning
- Barn- och utbildningsförvaltningen
- Socialförvaltningen

Utifrån behov inkluderas ytterligare parter i arbetet, med fördel representanter från det lokala näringslivet.

Arbetet sker inom ramen för ordinarie verksamhet och befintlig budget.

5. Tidplan

- December 2016 – januari 2017: Överenskommelsen förankras hos parterna i samverkan med representanter från det lokala näringslivet.
- Februari 2017: Överenskommelsen antas och förankras inom respektive organisation.
- Februari-mars 2017: Bildande av arbetsgrupp och påbörjande av aktivitetsplaner kopplade till prioriterade strategier inom ramen för överenskommelsen.
- December 2017: Uppföljning av överenskommelsen.
- December 2018: Uppföljning av överenskommelsen.
- December 2019: Uppföljning av överenskommelsen.
- December 2020: Revidering av överenskommelsen, inkl. förnyad tidplan.

6. Uppföljning

Denna överenskommelse gäller tills vidare och ska årligen följas upp. Överenskommelsen revideras år 2020 utifrån aktuella behov.

Uppföljning och revidering görs inom ramen för Styrgrupp arbetsmarknad. I detta forum behandlas även förutsättningar och utvecklingsmöjligheter för samverkan mellan parterna på det arbetsmarknadspolitiska området.

Styrgrupp arbetsmarknad gör, kontinuerligt och efter behov, avstämningar med representanter från det lokala näringslivet.

Wictoria Palmetorp
Arbetsförmedlingschef Norra Uppland
Arbetsförmedlingen

Peter Nyberg
Kommundirektör
Östhammars kommun

Undertecknad: 2017-02-15
Senast reviderad: 2017-02-15

Delges: Arbetsförmedlingens huvudkontor, Arbetsförmedlingen Gimo, Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige Östhammars kommun, Östhammars kommuns Styrgrupp arbetsmarknad, Östhammars kommuns Styrgrupp integration, Östhammars kommuns Styrgrupp för tillväxtstrategin samt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Bilaga 1

Tabell 1. Arbetslöshet, totalt. Andel personer fördelat på riket, län och kommun 2016-10. Förändring i procentenheter sedan 2015-10. Andel av den registerbaserade arbetskraften 16-64 år.

	Öppet arbetslösa - andel	Förändring	Sökande i program med aktivitetsstöd - andel	Förändring	Totalt - andel	Förändring
Riket	4,00%	-0,20%	3,60%	-0,10%	7,60%	-0,30%
Uppsala län	3,50%	0,20%	2,30%	0,00%	5,80%	0,20%
Östhammar	2,20%	-0,40%	1,60%	-0,20%	3,70%	-0,60%

Källa: Arbetsförmedlingens månadsstatistik, oktober 2016, utskriftsrapporter.

Tabell 2. Arbetslöshet ungdomar. Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, antal/andel av den registerbaserade arbetskraften 18-24 år, 2016-10. Förändring i procentenheter i jämförelse med motsvarande period föregående år.

	Totalt - antal	Förändring	Öppet arbets- lösa - andel	Förändring	Sökande i program med aktivi- tetsstöd - andel	Förändring	Totalt - andel	Förändring
Riket	60769	-11569	5,30%	-0,70%	6,20%	-1,10%	11,60%	-1,80%
Uppsala län	1729	-218	4,70%	0,00%	4,10%	-0,80%	8,80%	-0,80%
Östhammar	76	-44	2,60%	-2,10%	3,60%	-0,80%	6,20%	-2,90%

Källa: Arbetsförmedlingens månadsstatistik, oktober 2016, utskriftsrapporter.

Tabell 3. Arbetslöshet ungdomar, per kön. Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av den registerbaserade arbetskraften 18-24 år per kön, 2016-10. Symbolen Δ avser förändring i procentenheter i jämförelse med motsvarande period föregående år.

	Kvinnor Öppet arbetslösa	Kvinnor Δ	Kvinnor Program med akt.stöd	Kvinnor Δ	Män Öppet arbetslösa	Män Δ	Män Program med akt.stöd	Män Δ
Riket	4,20%	-0,80%	5,10%	-0,90%	6,30%	-0,60%	7,30%	-1,20%
Uppsala län	3,40%	-0,10%	3,10%	-0,50%	6,00%	0,00%	5,00%	-1,10%
Östhammar	2,30%	-1,70%	2,10%	-1,00%	2,90%	-2,40%	4,90%	-0,70%

Källa: Arbetsförmedlingens månadsstatistik, oktober 2016, utskriftsrapporter.

Tabell 4. Arbetslöshet utrikes födda. Antal/andel personer fördelat på riket, län och kommun 2016-10. Förändring sedan 2015-10. Antal och andel av den registerbaserade utrikes födda arbetskraften 16-64 år. Förändring i procentenheter i jämförelse med motsvarande period föregående år.

	Totalt - antal	Öppet arbetslösa - andel	Förändring	Sökande i program med aktivitets- stöd - andel	Förändring	Totalt - andel
Riket	197341	12,10%	-0,10%	10,10%	0,50%	22,20%
Uppsala län	5036	11,40%	1,50%	6,10%	0,70%	17,50%
Östhammar	109	10,50%	1,00%	3,30%	-1,00%	13,80%

Källa: Arbetsförmedlingens månadsstatistik, oktober 2016, utskriftsrapporter.

Tabell 5. Förvärvsarbetande utrikes födda, per kön, riket. Andel förvärvsarbetande utrikes födda i befolkningen, procent, efter kön, variabel och år.

	Riket	2014
män	samtliga utrikes födda	61,3
	vistelsetid < 2 år	32,2
	vistelsetid 2-4 år	53,4
	vistelsetid 4-10 år	57,6
	vistelsetid > 10 år	70,3
kvinnor	samtliga utrikes födda	55,7
	vistelsetid < 2 år	18,1
	vistelsetid 2-4 år	34,5
	vistelsetid 4-10 år	46
	vistelsetid > 10 år	68,8

Källa: SCB, statistikdatabasen.³⁸

Tabell 6. Förvärvsarbetande utrikes födda, riket. Andel förvärvsarbetande utrikes födda i befolkningen, procent, efter variabel och år.

Riket	2014
samtliga utrikes födda	58,5
vistelsetid < 2 år	25,6
vistelsetid 2-4 år	44,1
vistelsetid 4-10 år	51,9
vistelsetid > 10 år	69,5

Källa: SCB, statistikdatabasen.

³⁸http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_AA_AA0003_AA0003B/IntGr1RikkON/?rxid=09843cc0-750a-4ab0-8b7e-5473f5c09e08, 2016-11-17.

Tabell 7. Utrikes födda, Östhammars kommun. Andel förvärvsarbetande utrikes födda i befolkningen, procent, efter region, variabel och år.

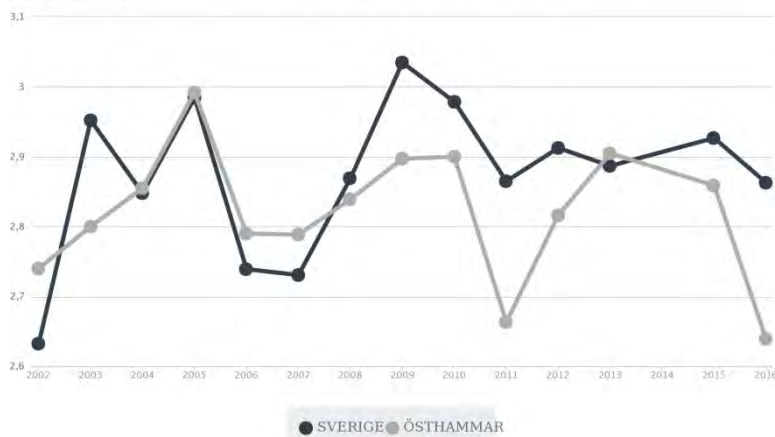
Östhammars kommun	2014
samtliga utrikes födda	65,1
vistelsetid < 2 år	23,1
vistelsetid 2-4 år	32
vistelsetid 4-10 år	55,4
vistelsetid > 10 år	77,2

Källa: SCB, statistikdatabasen.³⁹

Tabell 8. Rekrytering/kompetens, privat sektor, resultat av enkät. Tillgången på arbetskraft med relevant kompetens, privata företag, Östhammars kommun.

Hur är tillgången på arbetskraft med relevant kompetens

Enkät svar (Företagare)

Källa: Företagsklimat, Svenskt Näringsliv, 2016.⁴⁰

Tabell 9. Rekrytering/kompetens, kommunal sektor, enkätfrågor. Tillgången på arbetskraft med relevant kompetens, kommunal sektor, Östhammars kommun. Enkätfrågor till rekryterande chefer på Östhammars kommun, två gånger per år.

- I vilken utsträckning har du lyckats tillsätta de lediga jobb som du har utannonserat de senaste 6 månaderna?
  - antal annonserade lediga jobb? ____
  - antal rekryterade personer ____
- Hur nöjd är du med de rekryteringar du har genomfört under de senaste 6 månaderna?
1=mycket nöjd 2=nöjd 3=missnöjd 4=mycket missnöjd
- Hur upplever du tillgången till personer med rätt kompetens när du ska rekrytera?
1=mycket bra 2=bra 3=dåligt 4=mycket dåligt
- Vad bedömer du är den huvudsakliga orsaken till eventuella svårigheter att rekrytera personer med rätt kompetens till din verksamhet?
  - Brist på kompetens på arbetsmarknaden
  - Östhammars kommuns geografiska placering och pendlingsavstånd
  - Anställningsvillkor och/eller lönenivåer
  - Övrigt, ange vad: _____
- Hur många personer bedömer du att du kommer att behöva anställa under det kommande året?
  - 0 personer
  - 1-2 personer
  - 3-6 personer
  - 7 eller fler personer

³⁹ http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_AA_AA0003_AA0003B/IntGr1Kom/?parttable=&rxid=d02893fe-71c6-4247-95e0-fa5c4bdec181 2016-11-17. Könsuppdelning enl. motsvarande saknas på kommunnivå.

⁴⁰ <http://www.foretagsklimat.se/osthammar/enkatfragor>. Betyg sätts på en skala mellan 1=dåligt och 6=utmärkt. Positiv andel är betyg 4 (bra) eller högre. Östhammars resultat: 3,07, resultat för riket: 3,34. 109 företag i Östhammars kommun besvarade enkäten år 2016.

fördjupning för ALUNDA (föp)

KSAu 21 februari 2017

Projektplan

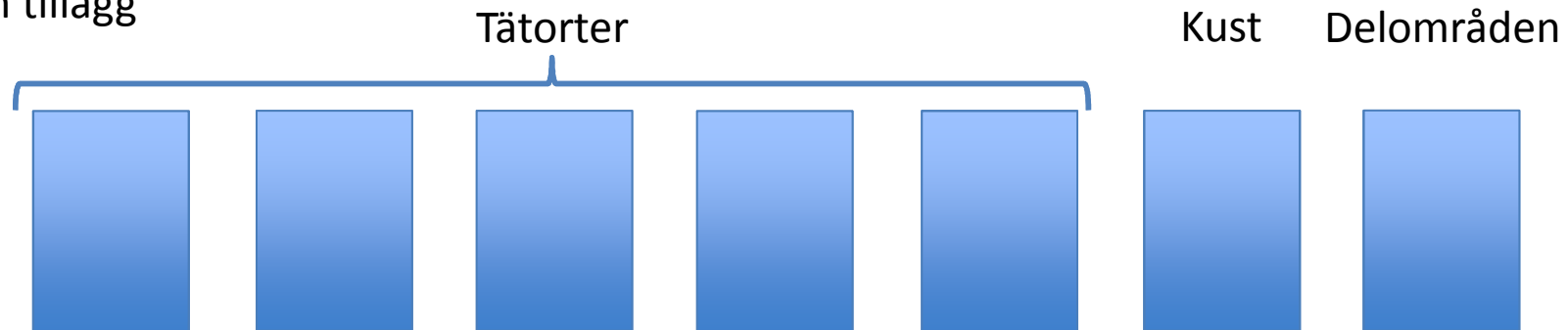
Per Hedforz

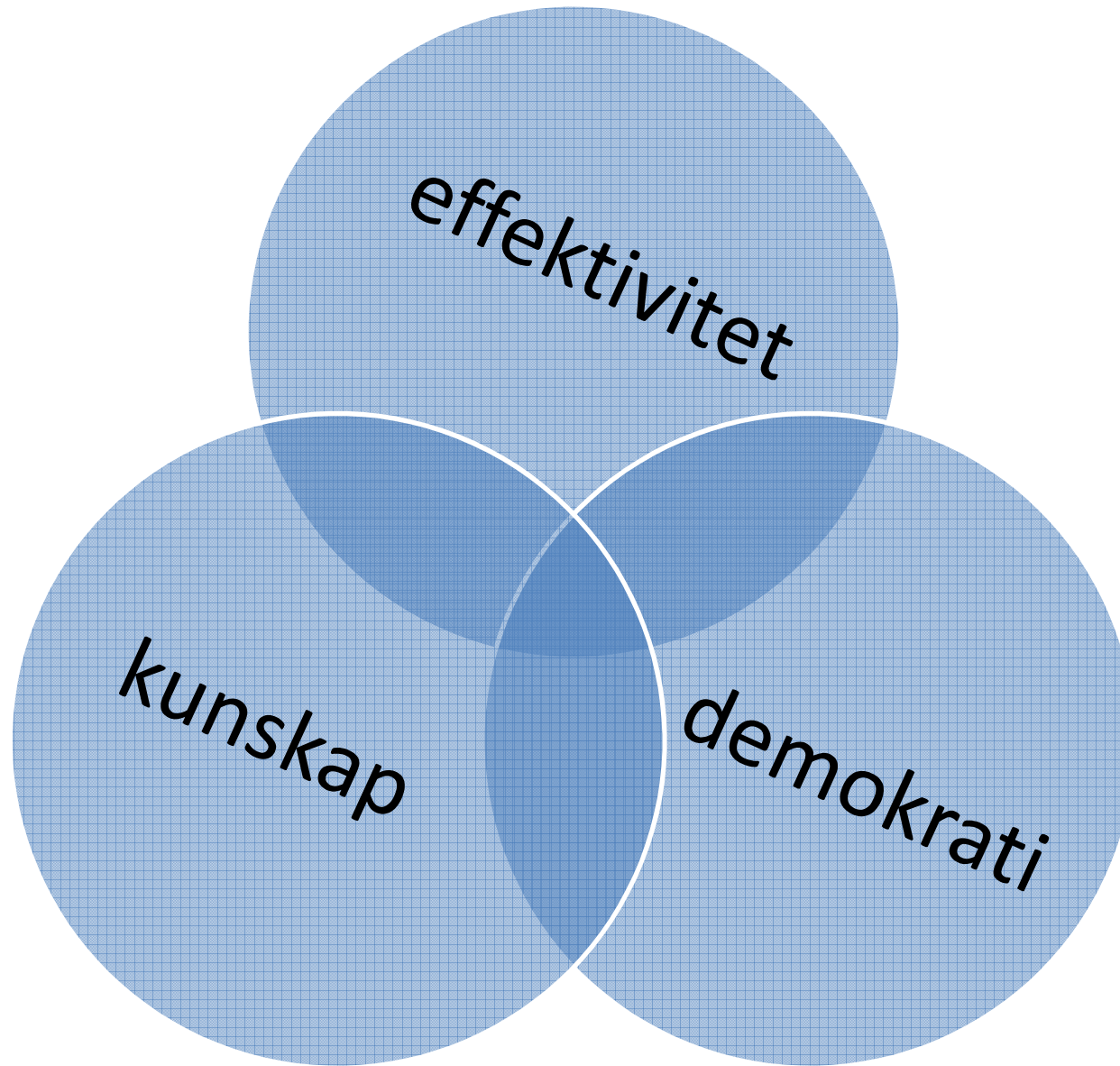
översiktsplan som paraplydokument

framtida fördjupningar och tillägg

Alunda fördjupning (FÖP)

"stadsplan" för en serviceort

Strandnivåkartor

För 3000 år sedan

Sveriges geologiska undersökning

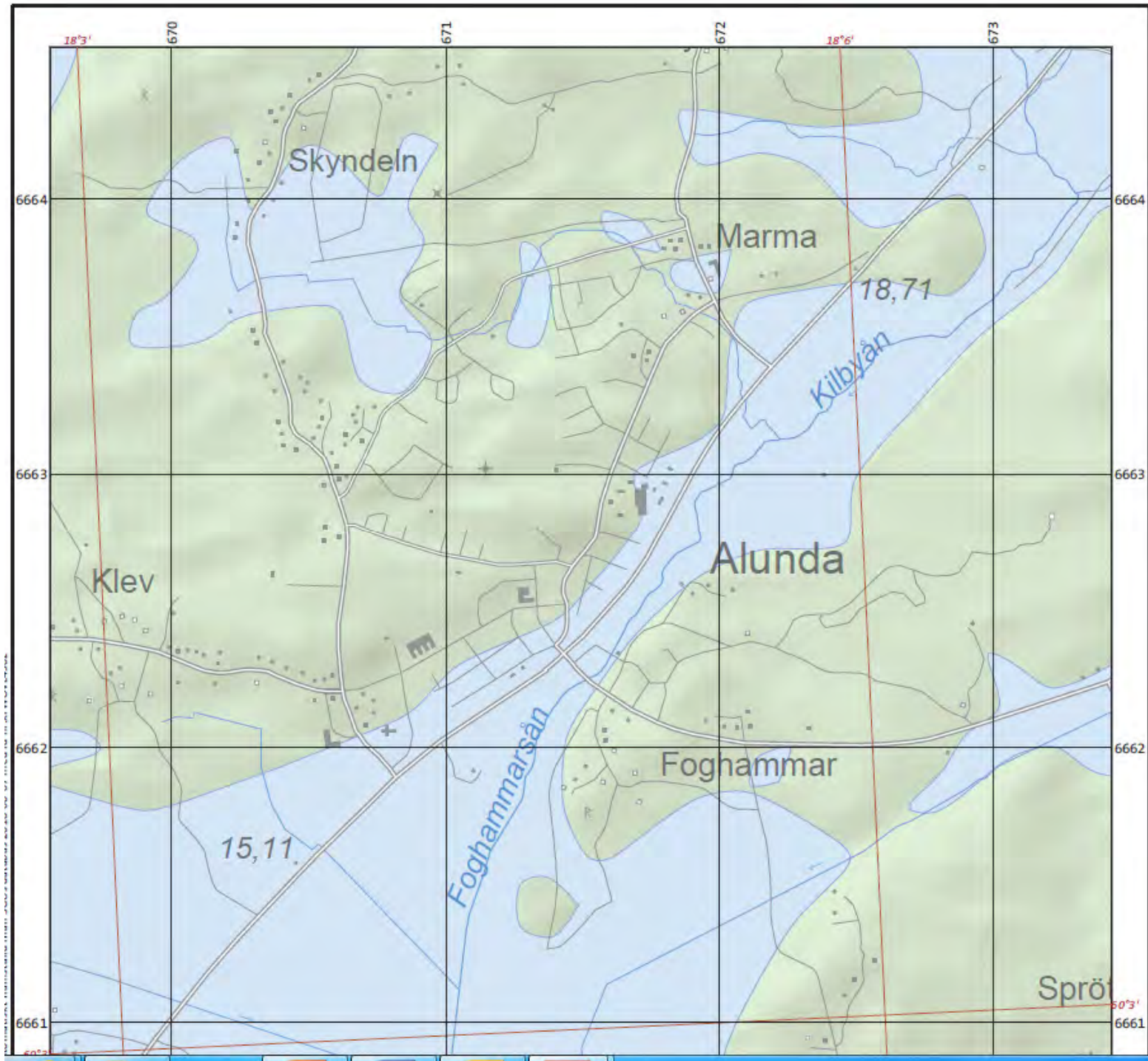
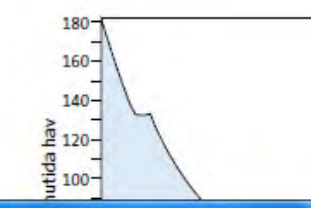
Strandnivåkartorna visar den förändringar i sjöarnas utbredning och höjddata med en matematisk avsmältning.

Med hjälp av aktuella nivåer som kommande nivåer. Förändringar i jordskorpan höjning, dels havsnivåer.

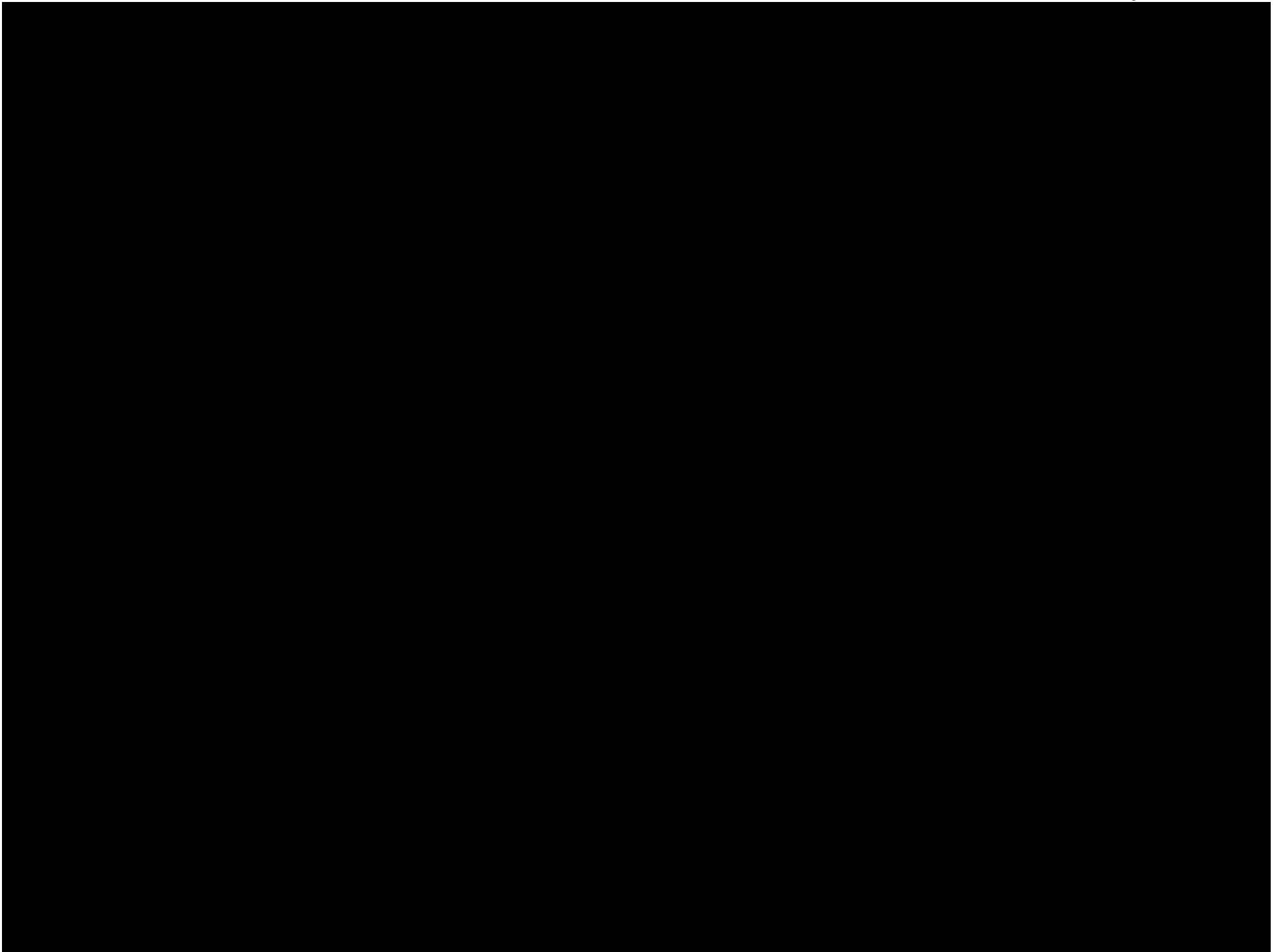
Under den senaste istiden smälte lättade trycket och jordkroppen som fortfarande är aktiva. Havsstrandens nivå beräknas från terrängen. I den nedpressade terrängen, vilket innebär att landytans lutning, vilket innebär att annorlunda i jämförelse med dagens nivåer.

För 3000 år sedan = 3000 CalBP
CalBP är kalenderår före nutid

- Hav och sjö
- Land
- Nutida hav och sjö

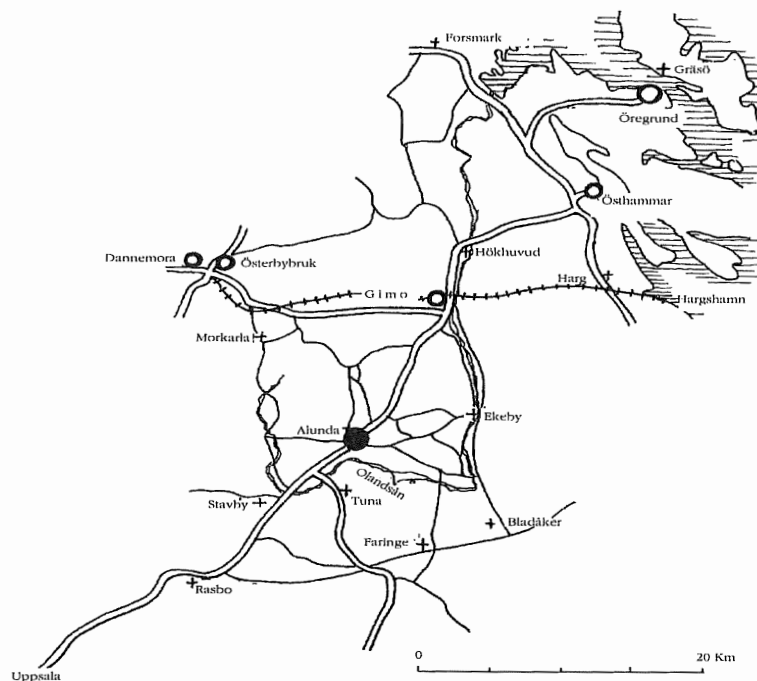

bringa ordning och reda. Perioden sammanhänger med Välfärdssveriges framväxt, med det Folkhemssverige som började byggas efter socialdemokraternas maktövertagande vid början av 1930-talet. Den starka politikertraditionen i Hamnerdal formade samhället. Medborgarhus och kommunalhus, centrumhus med affärer, några mindre hyreshus och enplansvillor berättar värtaligt om bostadspolitik och förbättrade levnadsvillkor. Det nya materialet; det mörka teglet, proportioner och de sparsamma dekorationerna markerar det gedigna och pålitliga; samhällsbygget i dess bokstavliga betydelse. Sakligt och tillitsfullt anpassades det nya; ett runt fönster, en valvbåge, en konstnärlig port med naturstenstrappa, inte skrytsamt men med omsorg. Återigen hade centrum förskjutits. Järnvägen var sedan länge historia, endast godstrafik återstod sedan 1950-talet. Då blev det Storgatan, nydragningen av Häradsvägen, som erbjöd lokalisering för de nya funktionerna; bilmekaniker, bensinstationer, affärer, kaféer. Politikerna använde uppseendeväckande tidigt en form av samförståndspolitik, inte bara mellan de olika partierna utan också gentemot de företag som etableras. Fri mark och andra fördelar skulle på sikt garantera samhällets framtid.

Dagens bild av Hamnerdal är sammansatt av dessa tidiga ambitioner och manifestationer, av alla dessa viljor och ansträngningar för att skapa det goda samhället. Men bilden innehåller naturligtvis även stora partier av avfolkning, utflyttning, nedläggning, kommunsammanslagning, pendling. Parkeringsplatser och trottoarer, dagisbarack och sjukstuga, omiskännliga villor. Än så länge är de olika tidsporträtten tydliga, även om de i något fall bleknat betydligt. I virrvarret av icke-lokala manifestationer, finns sammanhållningen i uttrycken. Kanske av den enkla anledningen att det då kändes viktigt och betydelsefullt för samhället Hamnerdal.

Alunda

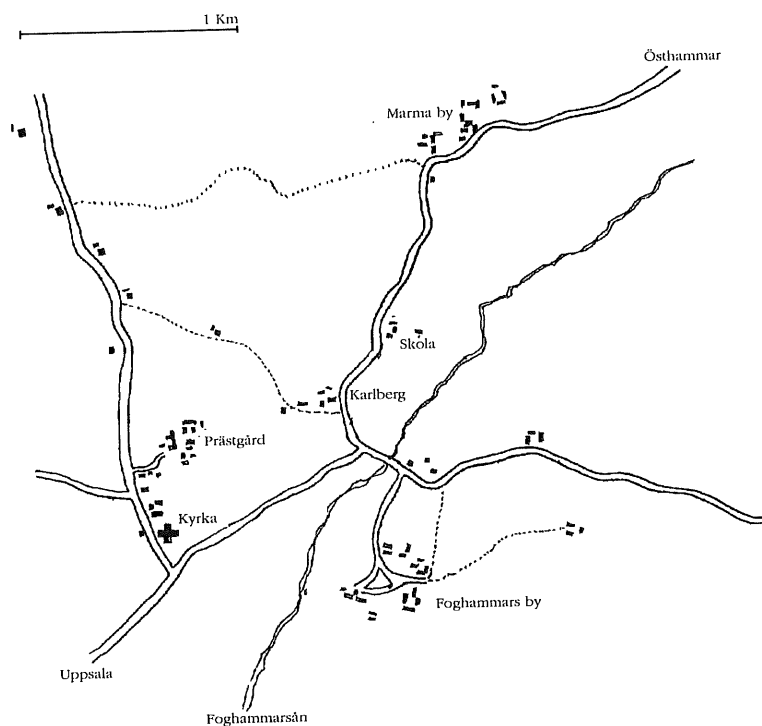
*Karta 2.
Alunda sambälle
ligger strategiskt
placerat längs gamla
kommunikations-
stråk, med goda för-
bindelser till såväl
Uppsala som till de
viktiga bruksorterna i
omlandet.*

om delning av Oland. Hela Rasbo före detta kommun, samt socknarna Stavby och Tuna överfördes 1 januari 1974 till Uppsala kommun. Resten av Oland inlemmades med Östhammars kommun. Motståndet i Oland var således starkt men till ingen nytta. Idag utgör Oland ingen administrativ enhet längre och samtliga kommunala funktioner är överflyttade till Östhammar.

Bebyggelseutveckling

Alunda församling har drygt 3000 innevånare, varav ungefär 2000 bor i själva tätorten. De flesta har sina arbeten på annan plats än i själva Alunda och tätorten är därmed en utpräglad pendlarort. Här finns en väl utbyggd service med ICA- och Konsumhall, detaljhandlare, bank och post. Här finns kafé och restaurang, bensinstationer, vårdcentral, tandläkare och apotek. En stor centralskola med högstadium, frikyrkor och idrottsrörelser och allt annat som hör samman med tätortsbegreppet, kompletterar samhället.

Tiden kring 1850

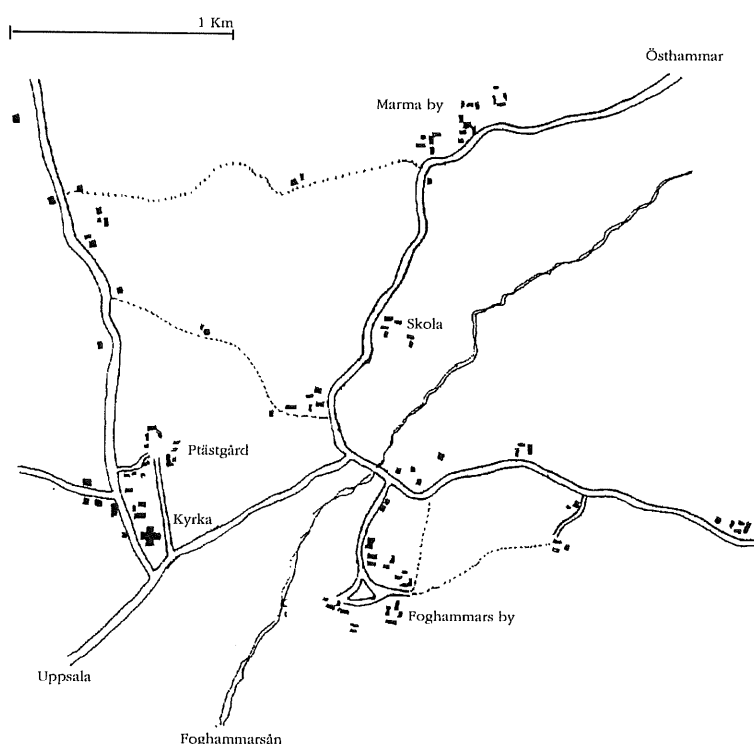

*Karta 3.
Kartan visar bebyggelsens utbredning vid mitten av 1800-talet. Gårdarna ligger väl samlade vid byarna. Alunda kyrkby är ett naturligt sockencentrum i bygden.*

Alunda är inget gammalt samhälle. På dess plats låg bara ett par bondbyar innan järnvägen drogs fram 1923. Karta 3 visar trakten vid tidpunkten för ekonomiska karteringen 1865. Landsvägen från Uppsala till kusten stryker förbi vägskälet mot Österbybruk och Alunda kyrka. Kyrkan, en tornkyrka, är från medeltiden. Under 1780-talet försågs byggnaden med praktfulla portiker i nyklassisk stil. Invid kyrkan ligger sockenmagasinet i putsat tegel från 1806, den rödfärgade klockargården från 1790-talet samt prästgårdens alla byggnader. Ett stycke västerut delar sig vägen vid en stenvalvsbro över Foghammarsån och en väg sträcker

sig mot grannsocknen Ekeby. Här ligger byn Foghammar i söderläge på en moränbacke. Laga skifte har vid denna tid nyligen genomförts och några av byns gårdar har flyttats bort från bytomten. Vi kan se de nya gårdarna i sina avskärmade lägen ett stycke väster om byn. Litet längre norrut från vägskälet ligger Marma by, varifrån några andra gårdar flyttats ut. En har placerats nedåt Foghammar och fått namnet Karlberg. På Marma bys ägor har socknen nyligen byggt en skola med lärarbostad i enlighet med den allmänna folkskolestadgan 1842. Utmed vägarna och stigarna ligger på sedvanligt vis soldattorp, backstugor och vanliga jordtorp för småfolket utanför bondeklassen.

Tiden kring sekelskiftet 1900

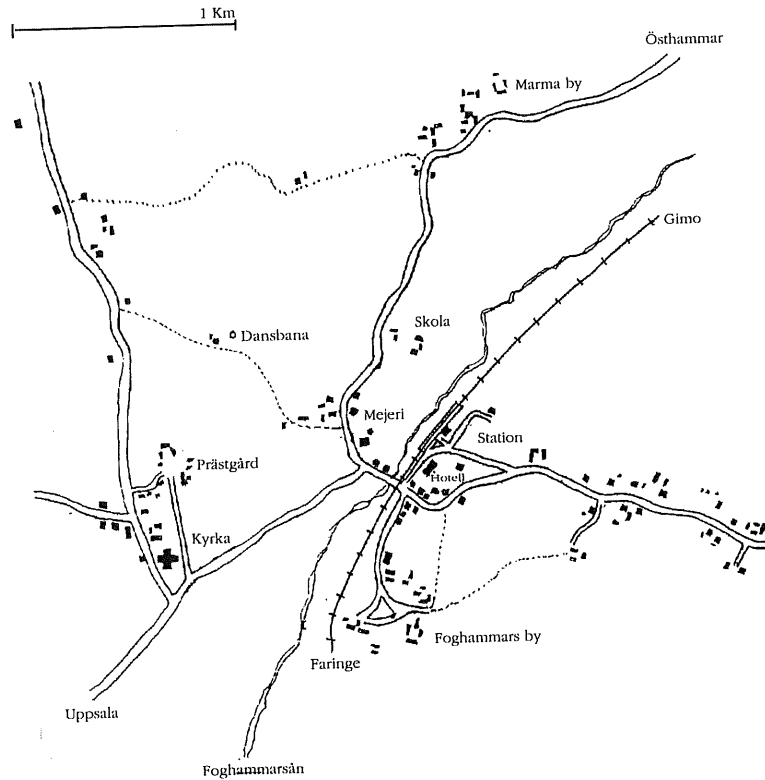

*Karta 4.
Vid slutet av 1800-talet är det inte mycket som förändrats bebyggelsemässigt. Bebyggelsen har blivit något mer utspridd pga några torpstugor som kommit till. I realiteten är det ungefär samma fysiska samhällsstruktur som några decennier tidigare.*

Den bild som Alunda gav 1865, kom länge att förbli densamma. Karta 4 visar bygden 1880 och grundar sig på Generalstabskartan. Det är inte mycket som hänt i fysisk bemärkelse. Prästgården har fått en ny mangårdsbyggnad och från den har en björkallé anlagts ner till landsvägen. Utmed småvägarna har ytterligare några backstugor och lägenheter tillkommit och i Foghammar har ett baptistkapell uppförts. I övrigt skedde ingen dramatisk utveckling under dessa för landet i övrigt händelserika decennier. Alunda var ett av många andra sockencentrum i trakten. År 1923 stod så den nya smalspåriga järnvägen mellan Faringe och Gimo färdig. Den hade byggts av Dannemora-Hargs järnvägs AB och ingick i det vittförgrenade nät av järnvägar som skulle knyta samman järnbruken i Uppland med städer och utskleppningshamnar. Men järnvägen kom alldeles för sent. Bruken lades ner ett efter ett och den nya infrastrukturen fick inte den betydelse som avsetts. För tätorten Alunda fick den å andra sidan mycket stor betydelse.

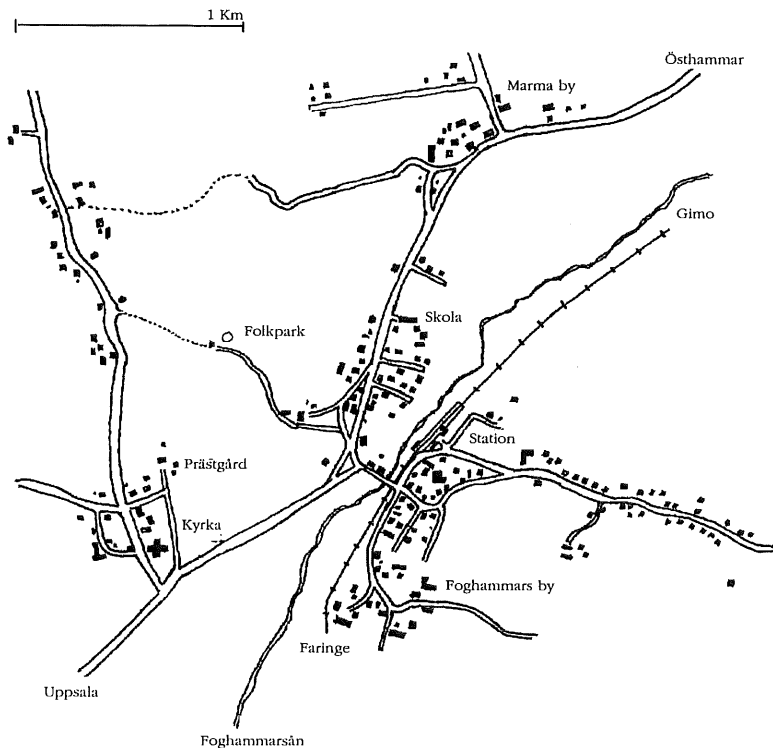
Järnvägsepoken

*Karta 5.
Kartan visar traktens utseende omkring 1930 och är baserad på Generalstabskartan, lantmäterimaterial och bokverket Sveriges bebyggelse. Vid denna tidpunkt är samhället delvis ett helt annat. Järnvägen har medfört en ny bebyggelsekoncentration öster om det gamla sockencentrum. Helt nya verksamheter har etablerats.*

Denna karta (5) uppvisar en markant skillnad gentemot föregående tidsperiod. Av den forna bondebygden har blivit ett litet samhälle och allt har tillkommit sedan järnvägen nådde trakten. Stationen i Alunda ligger intill bron över Foghammarsån och på en höjd har ett hotell uppförts. Runt omkring har en mängd bostadsfastigheter tillkommit och de allra flesta ligger på tomter utmed Ekebyvägen, tomter som avstyckats från Foghammars by. På östra sidan om bron, utmed stora landsvägen, har tillkommit några butiker och ett mejeri. Bebyggelsen sprids radiellt utmed vägarna med stationen i centrum. Det mesta av bebyggelsen är nu lokaliserad till Foghammar. Detta avspeglar sig också i den första byggnadsplanen som tillkom 1932 genom distriktslantmätaren Skiöld von Otter. I sin avstyckningsplan för Foghammars by lät han avskilja ett tjugotal tomter i fyrkantiga kvarter. Under 1920-talet hade ungefär tio fastigheter tillkommit i Foghammar och under påföljande decennium skulle ytterligare ett femtontal komma till. De flesta byggdes utmed Ekebyvägen. Resultatet är att Foghammar fick karaktären av ett villasamhälle med en- och tvåfamiljsbostäder på relativt små tomter. Vid den utflyttade marmagården Karlberg, på västra sidan om ån, etablerades vid denna tid också flera nya fastigheter, men dessa byggdes senare. Här realiserades bara ett fåtal under 1920-talet och inte heller under 1930-talet utvecklades Karlberg nämnvärt. Däremot kom 1940-talet att bli den tid då Karlberg övertog Foghammars tidigare roll som expansionsområde.

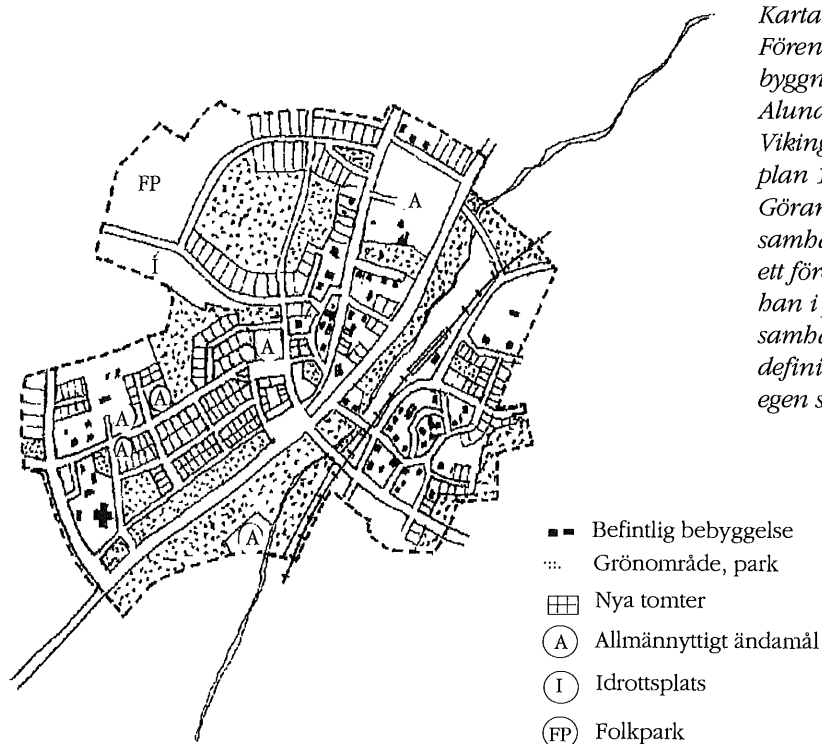
Det nya samhället

*Karta 6.
Kartan grundar sig
på ekonomiska kar-
tan och visar Alun-
da 1952. Bebyggel-
sen har på bara tju-
go år tätat betydligt
och tendensen till
ytterliggare en cen-
trumförskjutning är
fullt tydlig.*

Denna karta (6), visar hur samhället vuxit och tydligast framgår hur Karlberg nu blivit samhällets centrum. Av von Otters rutnätsplan i Foghammar blev bara ett par vägar dragna och ett fåtal tomter bebyggda. Vid Karlberg har bebyggelsen däremot tätat. Landsvägen har rättats ut och flera småvägar i fiskbensmönster har tillkommit. Ett stort centrumhus i sten med affärer, polisstation och bostäder uppfördes 1938. År 1933 hade en läkarmottagning med bostad byggts och 1942 hade en tandläkarklinik öppnat. Allt detta byggdes i Karlberg medan Foghammar inte fick några nya servicefunktioner. Alunda sparbank byggde ett stort stenhus 1934, men detta förlades traditionellt intill kyrkan. Trots den växande bebyggelsen var samhället fortfarande delat i tre enheter; kyrkomiljön, Karlberg och Foghammar. Detta förhållande slogs också fast i den byggnadsplan för hela Alunda samhälle som upprättades av länsarkitekten Viking Göransson 1952.

En plan för folkhemmet

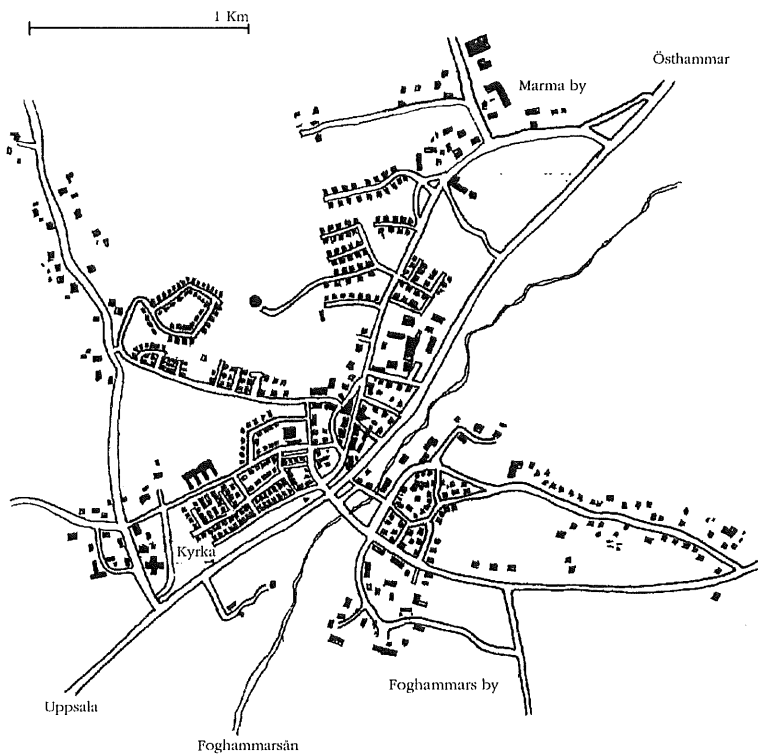
*Karta 7.
Förenklad bild av
byggnadsplan för
Alunda, baserad på
Viking Göranssons
plan 1951-52. Viking
Göransson behåller
sambällets uttryck på
ett föredömligt sätt, då
han i planen visar hur
sambällets tre kärnor
definieras och ges
egen status.*

Planen ovan (karta 7) kom att gälla under många år och ligger till grund för det utseende som idag präglar Alunda. Göransson avskrev von Otters plan för Foghammar, och drog istället en ny utfart mot Ekeby rakt igenom det äldre planområdet. Det öppna åkerlandskapet utmed ån, som skilde samhället åt, utlades nu som parkmark. Ner mot kyrkan placerades ett stort bostadsområde med sextioalets egnahemstomter, som dock avgränsades ett stycke från kyrkomiljön, så att denna även i fortsättningen skulle kunna bibehållas som en egen enhet. Den nya genomfartsvägen mot Östhammar förlades i anslutning till den öppna dalgången och den gamla sträckningen genom Karlberg blev huvudgata genom centrum. Där koncentrerades affärer och flerbostadshus.

I detta nya storstilade centrum planlades ett torg och tomter reserverades för allmänna ändamål. En stor idrottsplats lades ut, liksom en större skoltomt som avsattes för framtida behov. Från skolområdet planerades en halvcirkelformad väg ned mot idrottsplatsen, folkparken och centrum. Vägen skulle kantas av friliggande villor och området innanför bibehållas som parkmark. Till planen fogade Göransson en fyllig beskrivning där intentionerna med tredelningen och separeringen av mark för allmänna ändamål, handel, bostäder och industri, klargjordes. Industrin koncentrerades till Foghammarområdet. På det hela en mycket konsekvent funktionsuppdelning.

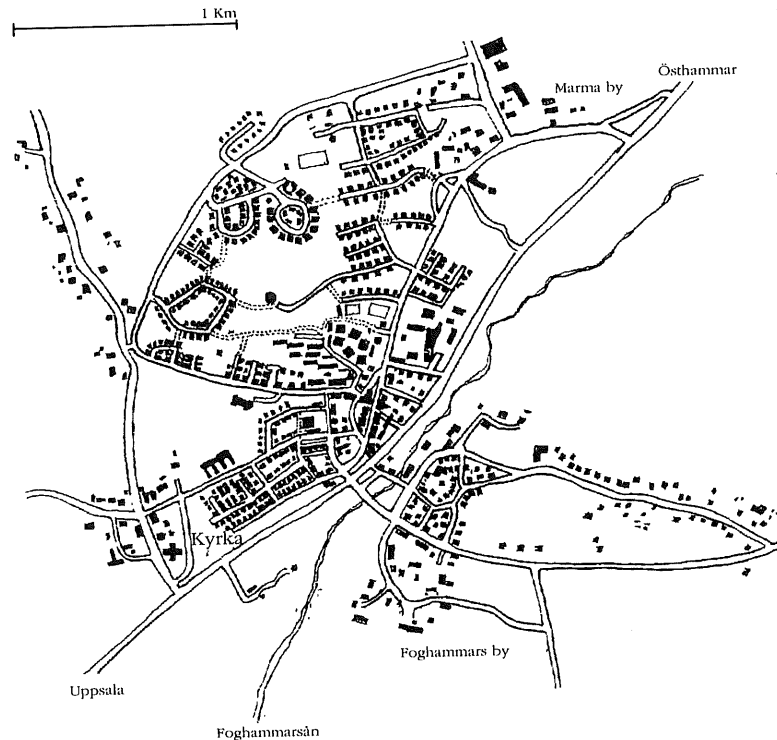
Göranssons plan reviderades i enskildheter, men gällde i huvudsak till 1970, då en generalplan fastställdes. Arbetet med en sådan plan hade beslutats redan 1964, men arbetet hade inte inletts förrän 1968. Planförfattare var stadsarkitekten Anders Nordström och länsarkitekten Bengt Löfberg. De mest betydelsefulla nyheterna i generalplanen var de bostadsområden som planerades norr om centrum. Dessa skulle inte som på Göranssons manér förläggas utmed en lång väg. Snarare skulle de grupperas som smärre isolerade områden vid säckgator. Vidare motsatte sig planförfattarna utbyggnad i Foghammar på grund av plankorsningen över länsvägen. Foghammars betydelse hade också minskat sedan järnvägstrafiken upphört 1960 och spåren rivits upp några år senare. Tanken var istället, och det var det mest genomgripande förslaget i planen, att flytta riksvägen till en helt ny dragning norr om samhället. Den nya sträckningen skulle också bli en effektiv gräns för samhällets expansion i detta område.

1970- och 1980-talens Alunda

*Karta 8.
Denna karta visar Alunda 1978 och grundar sig på ekonomiska kartan. Till skillnad från många andra små tätorter expanderar Alunda kraftigt under 70-talet. De så tidstypiska villområdena, med sina säckgator breder ut sig i samhällets ytterkanter.*

I denna kartbild (karta 8), ser vi den nya Ekebyvägen som i en svag båge går igenom von Otters foghammarplan. De stora bostadsområdena mellan centrum och kyrkan, möjliggjorda av Göranssons plan 1952, har nu bebyggts. Norr om centrum har ett par områden med villor utmed säckgator bebyggts i enlighet med generalplanen. Men nya områden har också kommit till norr om kyrkan efter helt andra principer. Här ligger det första av de nya områden med ringgator som skulle bli utmärkande för 1980-talet.

*Karta 9.
En kartbild över 1990
års Alunda. Bilden av
70-talets allt mer ut-
spridda villaenklaver
förstärks nu och stor-
leken på utbyggnad-
erna under de se-
naste decennierna
har givit Alunda
prägel av en modern
stads förortsområden.*

Karta 9 är en bild av dagens Alunda. Den stora skillnaden gentemot 1978 är genomfartsgatan från Österbyvägen norr om kyrkan till Marma by och alla de nya bostadsområden som här tillkommit. Dessa består av ett område för friliggande enfamiljshus medan de övriga är bebyggda med större grupphus. I centrum har tillkommit ett antal flerbostadshus, senast i form av punkthus. Mellan de isolerade områdena sträcker sig ett nät av promenad- och cykelvägar.

Alunda som kommuncentrum och centralort

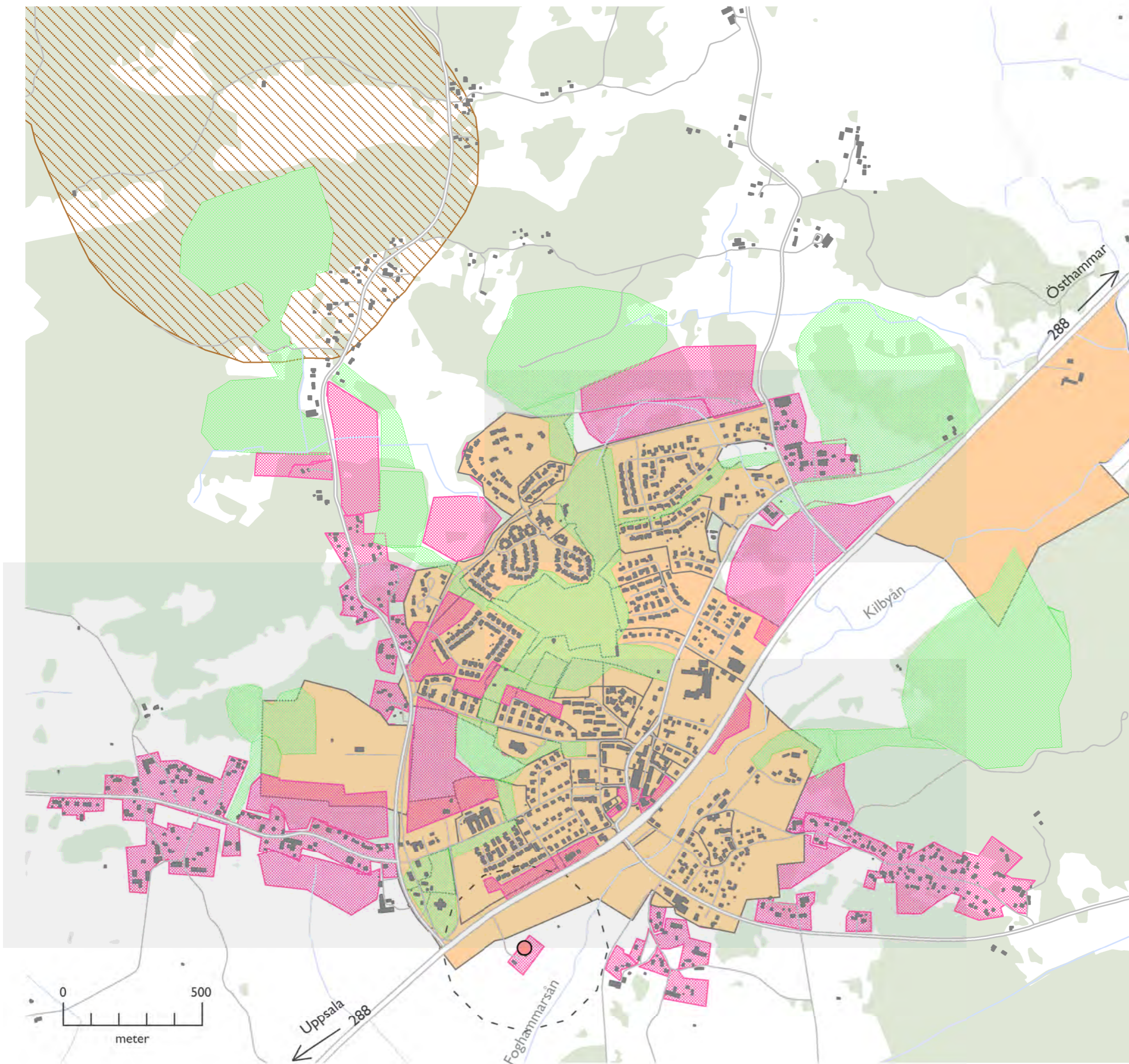
Det offentliga byggandet

De flesta av de kommunala funktionerna byggdes upp under 1950- och 1960-talen och kom därmed att koncentreras till Alunda. Fullmäktigesammanträdena hölls sedan 1940-talet i Alunda sparbanks hus vid kyrkan, medan förvaltningen inhystes i en mindre villa vid Trädgårdsvägen. 1950 inköptes sparbankshuset av kommunen. Behovet av ett funktionellt kommunalhus ökade i takt med att verksamheten svällde. Sedan 1952 fanns dessutom en reserverad tomt vid "torget". År 1967 stod det nya kommunalhuset färdigt för invigning. Det var uppfört i två våningar med fasadtegel och platt tak enligt ritningar av Hans Matell. Idag rymmer byggnaden bla bibliotek och fritidsgård. Centralskolan har varit av stor betydelse för Alunda. Den gamla skolan utvecklades kraftigt under 1940-talet och en ny skola stod färdig redan 1945. Men behovet var större än så, vilket accentuerades sedan Marma skola uttagits som en av nio försöksskolor i landet för den nya grundskolan (1949). I 1952 års byggnadsplan hade ett stort

Förslagskarta - inför kommande fördjupningar Alunda

Teckenförklaring

- Befintligt planlagt område
- Utredningsområde bebyggelseutveckling
- Befintligt planlagt område med gröna värden
- Grönområde
- Reningsverk med skyddsområde
- Riksintresse kulturmiljövård
- Öppen mark
- Skog

Handläggare: Per Hedfors, vik. översiktsplanerare

Östhammar 2016-09-28 (rev. 2017-02-01)

INFÖR FÖRDJUPNING FÖR ALUNDA

Projektplan

En ny kommuntäckande översiktsplan (ÖP) för Östhammars kommun antogs 2016. Där prioriteras bland annat en geografisk fördjupning av översiktsplanen (FÖP) för Alunda som sedan följs av andra geografiska och tematiska fördjupningar. Det primära syftet med en fördjupning för en tätort är att underlätta arbetet i framtida planprocesser och som stöd vid samordningen av detaljplaner. Denna projektplan beskriver förutsättningarna och organisationen av fördjupningsarbetet och projektplanen utgör det officiella startskottet vid ett antagande i Kommunstyrelsen (KS).

Östhammars kommun har formulerat övergripande mål för verksamheten och utvecklar även tillväxt- och hållbarhetsstrategier. Denna projektplan tar stöd i fler av dessa och fördjupningen för Alunda ska bidra till:

- goda förutsättningar för barn och unga att möta framtidens utmaningar (Kommunfullmäktige: KF 1),
- goda förutsättningar för en stöd- och omsorgsverksamhet som utgår från individens behov och värdighet (KF 2),
- ett gott företagsklimat (KF 5),
- en attraktiv kommun där befolkningen trivs och kontinuerligt ökar (KF 6),
- en minskad miljöpåverkan (KF 7),
- en god ekonomi på både kort och lång sikt (KF 8),
- medborgarnas upplevelse av delaktighet (KF 4).

Med dessa mål som utgångspunkt beskrivs fem inriktningsmål i nya ÖP för att stödja den strategiska planeringen:

- flexibla kommunikationer,
- mångfald av värden,
- miljösmart,
- tillväxt med välfärd för alla, och
- livskraftigt lokalt näringsliv¹.

Det mest kontroversiella av målen för detta program är en minskad miljöpåverkan. En fördjupning för en växande tätort kan inte leda till en minskad miljöpåverkan på ett lokalt plan eftersom mark kommer att exploateras. Målet får vi lov att ställa mot en fortsatt tillväxt som sker antingen med eller utan en strategisk planering. Med strategiska övervägan-

¹ ÖP 2016, sid 9, www.osthammar.se/OP2016

POSTADRESS

Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21
Östhammar

BESÖKSADRESS

Stångörsgratan 10
742 21 Östhammar

TELEFON

+46 (0) 173 860 00

E-POST

kommunen@osthammar.se
www.osthammar.se

ORG.NUMMER

212000-0290

V.A.T. NO

SE212000029001

BANKGIRO

233-1361

den kan strukturella förändringar anpassas till den befintliga miljön. Därmed når vi en mindre miljöpåverkan i jämförelse med en planlös utveckling där steg för steg tas utan samordning. Fördjupningen hanterar därför vägval i en fortlöpande process där våra gemensamma ansträngningar kan begränsa miljöpåverkan. Dessa frågor bevakas i fördjupningsarbetet genom en lagstadgad miljökonsekvensbedömning.

ALUNDA VÄXER

Östhammars kommun utvecklar en tillväxtstrategi² som ska omsättas i handling exempelvis genom konkretiseringar i fysisk planering. Tillväxtstrategin förhåller sig bland annat till arbetet med Regional utvecklingsstrategi³. Syftet med den fysiska planeringen i detta sammanhang är att stötta en hållbar tillväxt och därför startar fördjupningsarbetet med att föra dialog på det lokala planet om en ändamålsenlig utformning av landskap, bebyggelse, infrastruktur, gröna stråk mm. En fördjupad översiktplan är därför ett viktigt steg på vägen från policy till genomförande. Berörda parter involveras på ett demokratiskt sätt och med hjälp av framtidsbilder (scenarier) diskuteras tätortens bebyggelseutveckling. Arbetet leder till anvisningar för framtida mark- och vattenanvändning. I centrum står samverkan som process så att berörda parter så som kommun, näringsliv, föreningsliv, allmänhet, olika nämnder och förvaltningar tillsammans fortsätter sträva i samma riktning. Politiken kan på detta sätt använda den fysiska planeringen som ett självklart verktyg för att omsätta strategier för tillväxt i handling. I arbetet med fördjupningen finns krav på effektivitet bland annat därför att flera andra delar av ÖP står på tur för närmare planering.

TILLVÄXTEN TAR MARK

Tillväxttanken måste av nödvändighet förenas med hållbarhet och därmed vägs de behov som uppstår på kort sikt mot långsiktiga mål så att besluten samverkar på bästa sätt. Med hjälp av scenarier för Alunda kan olika grad av tillväxt och markanspråk diskuteras. En tillväxt som är hållbar på lång sikt innebär utmaningar eftersom utvecklingen av miljöer behöver ske ur flera perspektiv: det vanliga är att tala om ett socialt, ett ekologiskt och ett ekonomiskt perspektiv. I arbetet med en kommunal hållbarhetspolicy diskuteras planetära gränser, resurshushållning och kretslopp för att få samhällen och landskap att förbli levande i det långa loppet.

ROLL I REGIONEN

Tillväxtstrategin betonar betydelsen av att tydliggöra kommunens roll i regionen. Alunda har ett gynnsamt läge för att positionera Östhammars kommun i Storstockholms arbetsmarknadsregion med närheten till Uppsala och Arlanda. Från detta perspektiv kan vi se Alunda som porten till Östhammars kommun. Tillgängligheten med Arlanda bör särskilt beaktas. Det talas i tillväxtstrategin om att låta väg 288 fungera som en katalysator för till-

² Tillväxtstrategi Östhammars kommun 2020 (2015)

³ RUS, Regionförbundet i Uppsala

POSTADRESS

Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21
Östhammar

BESÖKSADRESS

Stångörsgratan 10
742 21 Östhammar

TELEFON

+46 (0) 173 860 00

E-POST

kommunen@osthammar.se
www.osthammar.se

ORG.NUMMER

212000-0290

V.A.T. NO

SE212000029001

BANKGIRO

233-1361

växt och att utbyggnaden av boendemiljöer bör hanteras på ett strategiskt sätt. En fördjupad planering för Alunda är därför ett verktyg för kommunen att formulera en attraktiv bebyggelsestrategi.

ATTRAKTIVA LOKALSAMHÄLLEN

Bland strategierna för tillväxt talas uttryckligen om att stärka kommunen genom attraktiva lokalsamhällen, serviceorter och boendemiljöer och insatser för ”försköning” av ortsmiljöerna. Syftet är att skapa möjligheter för fler att bosätta sig i kommunen och upprätthålla en kontinuerlig befolkningsökning. Samspelet mellan byggnation av hus och gator, och utvecklingen av trädgårdar och sammanhängande grönstråk behöver konkretiseras. Även om Alunda tätort är liten så bör vi fundera över en stadsbyggnadsmodell som ger vägledning under en längre tid och som därmed skapar kontinuitet. Alunda har en specifik profil som tätort i en utpräglad jordbruksbygd med ett gott pendlingsläge. Turtätheten är god, men en god gestaltning behövs för det centrala stadsrummet med bussterminalen och en torgbildning. Det gäller att skapa förutsättningar för en mängd funktioner att kunna samexistera och på sikt utgöra ett centrum som attraherar människor i olika åldrar och med olika bakgrund. Detta kan locka nya entreprenörer att etablera sig på orten. En fördjupad planering för tätorten som helhet är nödvändig för samordningen av detaljplaner.

FRAMTIDA HANDLINGSFRIHET FÖR TRANSPORTER

I strategin för tillväxt talas om att förbättra tillgången på en bred arbetsmarknad genom satsningar på infrastruktur och kollektivtrafik som underlättar arbetspendling. Strategin nämner utvecklingen av nya pendlingsmöjligheter till och från kommunen, exempelvis med spårbunden kollektivtrafik, som har funnits i Alunda för länge sedan. I den fysiska planeringen är det strategiskt viktigt att reservera mark för spårbunden trafik för att ge framtida generationer handlingsfriheten även om en sådan satsning inte bär sig ekonomiskt under överskådlig tid. Spårbunden trafik anses generellt vara betydligt mindre miljöpåverkande än andra motsvarande färdmedel. En tätort som knyts till spårbunden infrastruktur innebär en grundligare etablering med fasta knutpunkter och stråk som viktiga stadsbyggnadselement. Denna stomme kan näringsliv, företagare och andra i sin tur etablera sig kring.

ALUNDAS POTENTIAL FÖR ATTRAKTIVITET

Alunda har en mycket intressant historia som kommer att synliggöras i arbetet med scenarierna. Under bronsåldern låg platsen vid ett strategiskt sund av havet på fastlandet som var väl skyddat från öppet hav innanför en storslagen skärgård. Tillväxtstrategin återkommer till attraktivitetens betydelse för utvecklingen som i Östhammars kommun och Alunda handlar mycket om bevarande och utveckling av det som inte upplevs exploaterat. En finkänslighet för kombinationen av exploatering och bevarande kan göra att Alundas potential tas till vara. I utvecklingsstråk behöver vi kunna fläta exploatering och bevarande med varandra, vilket kräver ställningstaganden vad gäller olika avstånd och proportioner

---

POSTADRESS

Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21
Östhammar

BESÖKSADRESS

Stångörsgratan 10
742 21 Östhammar

TELEFON

+46 (0) 173 860 00

E-POST

kommunen@osthammar.se
www.osthammar.se

ORG.NUMMER

212000-0290

V.A.T. NO

SE212000029001

BANKGIRO

233-1361

av det byggda och det växande. Bevarande ska ses som en del i utveckling och i ett längre perspektiv är förvaltning, skötsel och underhåll avgörande för framgång. Fördjupningen ska därför ge övergripande vägledning om skötseln av vegetation som överensstämmer med en framväxande grönstrukturplan. Naturvärden, sociala upplevelsevärden och ekosystemtjänster ligger till grund för omfattningen av gröna ytor i byggd miljö.

I ÖP 2016 finns en beskrivning av Alunda som utvecklingskärna och en förslagskarta som underlag för en tätortsfördjupning. Kartan beskriver i huvudsak redan pågående planarbeten och tidshorizonten är därför mycket kort. I kartan definieras ”befintligt planlagt område med gröna värden” som betyder att de gröna värdena måste uttryckligen beaktas i detaljplaneringen. Dessa ställningstaganden tas som utgångspunkt inför scenarioarbetet, men utgör ett exempel på en alltför oprecis vägledning i de fortsatta planprocesserna. En annan förutsättning att ta i beaktande är den nuvarande dricksvattenförsörjningen av Alunda som är starkt begränsad. I ÖP 2016 framgår att kapaciteten har slagit i taket och för att klara försörjningen av exempelvis 3000 invånare på orten så måste Gästrike vatten finna nya lösningar. En möjlighet kan vara att reglera vattenanvändningen genom att inte ta dricksvatten, utan gråvatten för spolning av toaletter. Här kan Tanums kommun vara en förebild. Läget är kritiskt eftersom den redan pågående detaljplaneringen kommer att ge utrymme för mer än vad det finns kapacitet till. Därför står vi inför behovet av och kostnader för en snar lösning för ytterligare dricksvattenförsörjning av Alunda, eller en starkt begränsad och restriktiv utbyggnad. Detta vägval är dimensionerande för andra behov så som platser inom förskola, skola, vård och omsorg, och ortens behov av avloppsrening.

KONTINUITET GENOM PLANPROCESSEN GER SPELREGLER

När det gäller förutsättningar för en stark utveckling av näringsliv och entreprenörskap talar tillväxtstrategin om en tydlig långsiktighet i relationen mellan kommunen och samhället i övrigt. Här spelar översiktsplaneringen med tillhörande fördjupningar och den fortsatta planprocessen med detaljplanering och bygglov en viktig roll för att bidra till kontinuiteten och konkretiseringen av tillväxtstrategin. Här har vi möjlighet att erbjuda tydliga spelregler som entreprenörer och näringslivet i stort kan förlita sig på. Det är begripligt att komplexa planprocesser tar tid och utmaningen är att skapa effektivitet som grundas på kunskap och ett demokratiskt förfarande.

POSTADRESSBox 66
Fakturaadress
Box 106
742 21
Östhammar**BESÖKSADRESS**Stångörsgratan 10
742 21 Östhammar**TELEFON**

+46 (0) 173 860 00

E-POSTkommunen@osthammar.se
www.osthammar.se**ORG.NUMMER**

212000-0290

V.A.T. NO

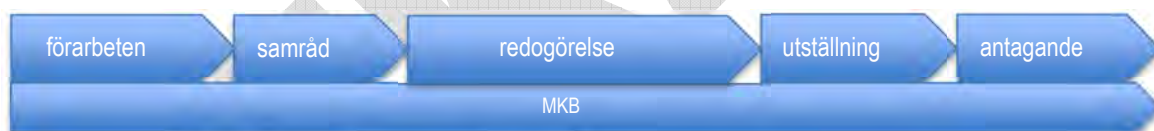
SE212000029001

BANKGIRO

233-1361

PROJEKTFASER

Planeringsprojektet har fem faser: 1) förarbeten, 2) samråd, 3) samrådsredogörelse med fortsatt planförfattande, 4) utställning och 5) antagande. Kontinuerligt ska miljökonsekvensbedömningar (MKB) integreras med de olika faserna (se figur 1). Därför ska vi hjälpas åt att under hela planperioden systematiskt notera tankar kring konsekvenserna av olika förslag och idéer, och särskilt gällande miljön (loggbok med datum, ärende, konsekvenser). Översiktsplaner syftar till att ge vägledning inför beslut om framtida mark- och vattenanvändning. Planerna utvecklas enligt lag genom dialoger med berörda parter. I Alundas fall anses alla vara berörda som bor eller verkar i tätorten eller dess närhet. En geografisk avgränsning för Alundas influensområde behöver diskuteras i planeringen. I den första fasen (förarbeten) fastställs en viljeinriktning om huvuddragen för det fortsatta fördjupningsarbetet. Detta arbete startar med att formulera och illustrera tänkbara framtidsutvecklingar, som används och vidareutvecklas i dialog med berörda parter. Planering och skisser är avsedda för att locka till tankar på olika lösningar. Behovet av faktainhämtning kommer att klargöras efterhand och kompletterande underlag kan behövas tas fram. Förarbetena avslutas med att KS fastställer en viljeinriktning om huvuddragen för planen. I en andra fas (samråd) fortsätter planförfattandet och formellt samråd genomförs. Därför tar denna fas tillsammans med efterföljande redogörelse, vanligen mest tid i anspråk (KS fastställer samrådshandlingar). I en fjärde fas (utställning) beaktas inkomna synpunkter från samrådet och ett planförslag ställs ut (KS fastställer utställningshandlingar). I en sista femte fas förbereds ett antagande i KF.

Figur 1. Projektfaser som snabbast kan klaras inom ca. 1 – 1,5 år från start.

POSTADRESS

Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21
Östhammar

BESÖKSADRESS

Stångörsgratan 10
742 21 Östhammar

TELEFON

+46 (0) 173 860 00

E-POST

kommunen@osthammar.se
www.osthammar.se

ORG.NUMMER

212000-0290

V.A.T. NO

SE212000029001

BANKGIRO

233-1361

TIDSPLAN

År	2017								2018	
	1		2		3		4		1	2
KS-beslut		x	x			x			x	KF
Projektplan	■									
MKB	■		■		■					
Dialog	■									
Kungörelse		■								
SAMRÅD			■							
Redogörelse				■						
Författande	■				■					
Kungörelse					■					
UTSTÄLLN.					■					
Utlåtande							■			
Antagande							■	■		

Sammanfattningsvis eftersträvar vi i arbetet med fördjupningen att:

- samverka enligt den gemensamma värdegrunden utifrån begreppen ”öppenhet, engagemang, tillsammans och ansvar”,
- medverka till ett ändamålsenligt landskap med bebyggelse som innehåller väl avvägda proportioner mellan byggnader, vegetation och infrastruktur,
- främja goda miljöförhållanden och en långsiktig god hushållning med mark och vattenområden, energi och råvaror,
- främja utvecklingen av en kulturellt stimulerande livsmiljö,
- främja en lokal delaktighet i beslutsprocesser,
- precisera ÖP som kontrakt mellan stat och kommun för att säkra statliga intressen,
- vägleda detalj- och sektorsplanering, bygglovprövning och beslut enligt andra lagar än plan- och bygglagen,
- skapa beredskap inför förändringar, säkerställa bevarandevärden och anlägga förvaltningsperspektiv med övergripande skötsel föreskrifter,
- åstadkomma handlingsfrihet inför framtida beslut som inte kan eller bör avgöras nu.

POSTADRESS

Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21
Östhammar

BESÖKSADRESS

Stångörsgratan 10
742 21 Östhammar

TELEFON

+46 (0) 173 860 00

E-POST

kommunen@osthammar.se
www.osthammar.se

ORG.NUMMER

212000-0290

V.A.T. NO

SE212000029001

BANKGIRO

233-1361

Delegationsbeslut - Tillfällig markupplåtelse 2016

Beslutsdatum	Delegat	Ärende
2016-05-20	Fredrik Hübinette	Kul på hjul, Sjötorget sommaren 2016
2016-05-24	”	SM-tävling Thunder cat, Öregrund 27maj / ÖRK
2016-05-26	”	Trädgårdsluckan 6 juni, Sjötorget / Norra Roslagens Trädgårdsförening
2016-05-27	”	Visning allmogeåtar 23 juli / Föreningen allmogeåtar
2016-05-30	”	Byggnadsställning på kommunal mark Strandgatan Öregrund 30 maj-22 juni/ Gustaf af Ugglas
2016-05-30	”	Öregrundsmåndagar /Lions club
2016-06-09	Torsten Blomé	Kulturdag Östhammar 8 juli Sjötorget / Bygdegårdsföreningen Societetshuset
2016-06-09	Fredrik Hübinette	Uteservering samt trädäck, restaurang Slupen Öregrund t.o.m. 2016-12-31
2016-06-09	”	Uteservering samt trädäck, restaurang Terrassen Öregrund
2016-06-09	”	Utejumpa Krutudden sommaren 2016/ Friskis & Sveltis
2016-06-14	Torsten Blomé	Båtveckan v 31 / ÖRK
2016-06-14	”	Badortsdagarna 12-13 augusti / Lions club
2016-06-15	”	Uteservering Hummelgrund sommar 2016
2016-07-08	Fredrik Hübinette	Cirkus Europa på fler platser i kommunen 11-15 juli
2016-08-11	Torsten Blomé	Dansuppvisning 20 aug / Roden Squardancers
2016-08-12	”	Gimo Torgfest 27 augusti/ Gimo företagarförening o Gimo IF
2016-08-22	”	Byggnadsställning Långgatan Öregrund/ Gunnar Hoffman
2016-08-25	”	Racerbåstävling Krutudden Östhammar 1 okt/ ÖSS
2016-09-01	”	Höstmarknad Öregrund 1 okt / Lions club

Tekniska kontoret

KS-2016-042

Delegationsbeslut – Yttranden 2016 till Trafikverket och Länsstyrelsen

Beslutsdatum	Delegat	Ärende
2016-11-17	Solfrid A Sundberg	Yttrande om bred transport Hargshamn-Finspång
2016-11-29	”	Yttrande om bred transport Sundsvall-Öregrund
2016-12-01	”	Yttrande om bred transport Hargshamn-Norrhälje
2016-12-02	”	Yttrande gällande Breson-trofén 2017
2016-12-02	”	Yttrande gällande Påvenrundan 2017
2016-12-05	”	Yttrande om bred transport Vrigstad-Öregrund
2016-12-09	”	Yttrande om bred transport Hargshamn-Kapellskär
2016-12-09	”	Yttrande om bred transport Uppsala-Österbybruk

Delegationsbeslut – Yttranden i markfrågor 2016, har lämnats till Bygg- och miljönämnden för följande fastigheter:

Beslutsdatum	Delegat	Ärende
2016-10-03	Torsten Blomé	Betr fastigheten Öregrund 5:34, TK inga synpunkter
2016-10-04	”	Betr fastigheten Öregrund 55:3 och 55:4, TK inga synpunkter
2016-12-05	”	Betr fastigheten Gräsö 1:176, TK inga synpunkter
2016-12-29	”	Betr fastigheten Öregrund 68:1, TK inga synpunkter
2016-12-29	”	Betr fastigheten Östhammar 1:2, TK inga synpunkter
2016-12-29	”	Betr fastigheten Gimo 8:5, TK inga synpunkter
2016-12-29	”	Betr fastigheten Gimo 8:83, TK inga synpunkter
2016-12-29	”	Betr fastigheten Öregrund 34:8, TK inga synpunkter

Delegationsbeslut – Parkeringstillstånd 2016

Beslutsdatum	Delegat	Ärende
2016-06-20	Solfrid A Sundberg	Tillstånd hemtjänsten 2 st
2016-07-12	”	Tillstånd IT-enheten
2016-08-22	”	Tillstånd städenheten 2 st
2016-08-25	”	Tillstånd hemtjänsten
2016-10-10	”	Tillstånd hemtjänsten
2016-11-11	”	60 st kort utfärdade till privatpersoner mellan 20160517-20161110
2017-01-02	”	4 st kort utfärdade till privatpersoner mellan 20161112-20161231

Delegationsbeslut LTF, dispenser med mera enligt KS § 16/2015 B6

Beslutsdatum	Delegat	Fastighetsbeteckning / Ärende
2016-05-20	Solfrid Aagedal Sundberg	Orientering i stadsmiljö / OK Rodhen
2016-05-23	”	SM för Thundercat och offshoretävling Öregrund 27-28 maj / ÖRK
2016-05-24	”	Byggnadsställning Borgmästargatan 5, Östhammar 18 maj-17 juni / TN Bygg AB
2016-05-25	”	Byggnadsställning Hamngatan/Strandgatan Öregrund 30 maj-22 juni/ Gustav af Ugglas
2016-05-27	”	Allmogebåtens dag, Östhammar 23 juli/ Föreningen allmogebåtar
2016-05-30	”	Byggnadsställning Källargatan 5, Östhammar 2 juni-23 juni / Börstils Bygghandel
2016-06-08	”	Badortsdagarna Öregrund 12-13 augusti / Lions club
2016-06-17	”	Byggnadsställning, förlängning till 2016-07-07 /TN Bygg AB
2016-06-22	”	Byggnadsställning, förlängning till 2016-07-01 / Börstils Bygghandel
2016-06-22	”	Transport med dumper / NCC Construction AB
2016-07-01	”	Byggnadsställning Rådhusgatan, Östhammar 4 juli-25 juli / Börstils Bygghandel
2016-07-01	”	Båträff Öregrund 15-19 juli/ Öregrunds Power Boat Club
2016-07-12	”	Roslagsloppet 31 juli-7 augusti, båtveckan / ÖRK

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN I UPPSALA LÄN

Plats och tid

Sammanträdesrummet, KS-salen kl. 13.30 – 15.15
 Stadshuset, måndag den 12 december 2016

Beslutande

Bertil Brunn (S) UA	ordförande
Anna Lindsjö (C) Knivsta	vice ordförande
Erik Jansson Broström (MP)	ledamot
Kajsa Öhlmér (C) UA	ledamot
Elisabeth Eklund (C) Östhammar	ledamot
Bodil Persson (M) Heby	ledamot
Anette Pettersson (S) Tierp	ledamot
Tommy Jakobsson (S) Älvk	ledamot

Övriga deltagande

Ulla Odhner (S) Heby	ersättare
Catarina Deremar (C) Tierp	ersättare
Alexandra Valdez (V) UA	ersättare
Christer Lindström (M) Östhammar	ersättare
Mårten Blix (M) UA	ersättare
Jenny Dahlberg Jönsson (S) Älvk	ersättare

Ida Hellrup	chef
Karolina Placht-Lundkvist	sekreterare

Utses att justera

Justeringens plats och tid

Kajsa Öhlmér
 Uppsala 2016-12-20 kl. 10.00

Underskrifter

Sekreterare

 Karolina Placht-Lundkvist

Paragraf nr 290-309, 311-322

Ordförande

 Bertil Brunn

Justerande

 Kajsa Öhlmér

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat avseende § 290-309, 311-322

Organ

Överförmyndarnämnden

Sammanträdesdatum

2016-12-12

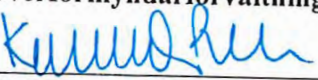
Datum för anslags uppsättande

2016-12-20 Datum för anslags nedtagande 2017-01-12

Förvaringsplats för protokollet

Överförmyndarförvaltningen Stadshuset Uppsala

Underskrift

 Karolina Placht-Lundkvist

Justerare

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
2016-12-~~12~~ sammanträdesdatum

§ 314

... **Verksamhetsplan**

att anta verksamhetsplan och budget för 2017

... **Föredragande**
Ida Hellrup

Bakgrund

En verksamhetsplan för 2017 har tagits fram. I arbetet har både nämndens ledamöter och medarbetare på förvaltningen deltagit. I de fall där nuvärde för indikatorer går att få fram kommer dessa att tas fram vid årsskiftet.

Motivering

I verksamhetsplanen beskriver nämnden hur överförmyndarverksamheten skall bedrivas under 2017. Verksamhetsplanen tar även upp de mål och uppdrag som nämnden fått från kommunfullmäktige i värdkommunen Uppsala i de fall där de är relevanta för samtliga sex kommuner i samverkan.

Delges: Kommunledningskontoren i samtliga samverkande kommuner

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN I UPPSALA LÄN

Plats och tid	Sammanträdesrummet, KS-salen kl. 13.30 – 15.15 Stadshuset, måndag den 12 december 2016	
Beslutande	Bertil Brunn (S) UA Anna Lindsjö (C) Knivsta Erik Jansson Broström (MP) Kajsa Öhlmér (C) UA Elisabeth Eklund (C) Östhammar Bodil Persson (M) Heby Anette Pettersson (S) Tierp Tommy Jakobsson (S) Älvk	ordförande vice ordförande ledamot ledamot ledamot ledamot ledamot ledamot
Övriga deltagande	Ulla Odhner (S) Heby Catarina Deremar (C) Tierp Alexandra Valdez (V) UA Christer Lindström (M) Östhammar Mårten Blix (M) UA Jenny Dahlberg Jönsson (S) Älvk	ersättare ersättare ersättare ersättare ersättare ersättare
	Ida Hellrup Karolina Placht-Lundkvist	chef sekreterare

Utses att justera

Justerings plats och tid

Kajsa Öhlmér
Uppsala 2016-12-20 kl. 10.00

Underskrifter

Sekreterare

Karolina Placht-Lundkvist

Paragraf nr 290-309, 311-322

Ordförande

Bertil Brunn

Justerande

Kajsa Öhlmér
ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat avseende § 290-309, 311-322

Organ

Överförmyndarnämnden

Sammanträdesdatum

2016-12-12

Datum för anslags uppsättande

2016-12-20 Datum för anslags nedtagande **2017-01-12**

Förvaringsplats för protokollet

Överförmyndarförvaltningen Stadshuset Uppsala

Underskrift

Karolina Placht-Lundkvist

8

Justerare

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL2016-12-19 ~~20~~ Sammanträdesdatum

24

§ 315**Internkontrollplan****att** anta internkontrollplan för 2017**Föredragande**

Ida Hellrup

Bakgrund

En interkontrollplan för 2017 har tagits fram efter att risker i verksamheten har identifierats och analyserats. I arbetet har både nämndens ledamöter och medarbetare på förvaltningen deltagit.

Motivering

Överförmyndarnämnden är ansvarig för det interna kontrollarbetet och skall därför anta intern kontrollplan.

Delges: Kommunledningskontoren i samtliga samverkande kommuner

8

Justerare

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN I UPPSALA LÄN

Plats och tid	Sammanträdesrummet, KS-salen kl. 13.30 – 15.15 Stadshuset, måndag den 12 december 2016	
Beslutande	Bertil Brunn (S) UA Anna Lindsjö (C) Knivsta Erik Jansson Broström (MP) Kajsa Öhlmér (C) UA Elisabeth Eklund (C) Östhammar Bodil Persson (M) Heby Anette Pettersson (S) Tierp Tommy Jakobsson (S) Älvk	ordförande vice ordförande ledamot ledamot ledamot ledamot ledamot ledamot
Övriga deltagande	Ulla Odhner (S) Heby Catarina Deremar (C) Tierp Alexandra Valdez (V) UA Christer Lindström (M) Östhammar Mårten Blix (M) UA Jenny Dahlberg Jönsson (S) Älvk	ersättare ersättare ersättare ersättare ersättare ersättare
	Ida Hellrup Karolina Placht-Lundkvist	chef sekreterare

Utses att justera
Justerings plats och tid

Kajsa Öhlmér
Uppsala 2016-12-20 kl. 10.00

Underskrifter Sekreterare

 Karolina Placht-Lundkvist

Paragraf nr 290-309, 311-322

Ordförande

 Bertil Brunn

Justerande

 Kajsa Öhlmér
ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat avseende § 290-309, 311-322

Organ

Överförmyndarnämnden

Sammanträdesdatum

2016-12-12

Datum för anslags uppsättande

2016-12-20 Datum för anslags nedtagande 2017-01-12

Förvaringsplats för protokollet

Överförmyndarförvaltningen Stadshuset Uppsala

Underskrift

 Karolina Placht-Lundkvist

8

Justerare

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

2016-12-12 § 317 Sammanträdesdatum

§ 317**Beskrivning av allmänna handlingar för överförmyndarnämnden**

att fastställa beskrivningen av allmänna handlingar för överförmyndarnämnden

Föredragande

Ida Hellrup

Bakgrund

Staben för kansli och registratur har för samtliga nämnder tagit fram ett dokument som beskriver de allmänna handlingar som förvaras hos nämnderna.

Motivering

Dokumentet beskriver ett nuläge för allmänna handlingar som förvaras hos nämnden. Informationen i dokumentet kommer att behöva uppdateras årligen. Under nästa år kommer bland annat organisationsförändringar göras på förvaltningen som behöver tas med i dokumentet.

Delges: Kommunledningskontoren i samtliga samverkande kommuner

Justerare

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

DNR KS-2017-166
DPL 042

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN I UPPSALA LÄN

Plats och tid	Sammanträdesrummet, KS-salen kl. 13.30 – 15.15 Stadshuset, måndag den 23 januari 2017	
Beslutande	Bertil Brunn (S) UA Anna Lindsjö (C) Knivsta Erik Jansson Broström (MP) Kajsa Öhlmér (C) UA Elisabeth Eklund (C) Östhammar Bodil Persson (M) Heby Anette Pettersson (S) Tierp Tommy Jakobsson (S) Älvk	ordförande vice ordförande ledamot ledamot ledamot ledamot ledamot ledamot
Övriga deltagande	Ulla Odhner (S) Heby Catarina Deremar (C) Tierp Alexandra Valdez (V) UA Christer Lindström (M) Östhammar Jenny Dahlberg Jönsson (S) Älvk	ersättare ersättare ersättare ersättare ersättare
	Ida Hellrup Karolina Placht-Lundkvist	chef sekreterare

Utses att justera
Justerings plats och tid

Anna Lindsjö
Uppsala 2017-01-30 kl 08.00

Underskrifter Sekreterare

Paragraf nr 1-32

Karolina Placht-Lundkvist

Ordförande

Bertil Brunn

Justerande

Anna Lindsjö

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat avseende § 1-32

Organ

Överförmyndarnämnden

Sammanträdesdatum

2017-01-23

Datum för anslags uppsättande

2017-01-30 Datum för anslags nedtagande 2017-02-22

Förvaringsplats för protokollet

Överförmyndarförvaltningen Stadshuset Uppsala

Underskrift

Karolina Placht-Lundkvist

Justerare

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2017-01-23

§ 26

Beslut verksamhetsuppföljning

att godkänna den föreslagna verksamhetsuppföljningen för 2016.

Föredragande

Ida Hellrup

Bakgrund

Verksamhetsplanen för 2016 skall följas upp avseende kommunövergripande inriktningsmål och uppdrag samt nämndspecifika mål. När det gäller kommunövergripande inriktningsmål och uppdrag följer det värdkommunen Uppsalas.

Motivering

En uppföljning har skett av både de kommunövergripande inriktningsmålen och de nämndspecifika målen från verksamhetsplanen. Uppföljningen biläggs detta beslut.

Delges: Kommunledningskontoren i samtliga samverkande kommuner

8

Justerare

Utdragsbestyrkande

Statsbidrag och riktade satsningar

Statsbidrag

Nämnden återsöker arvode för god man till ensamkommande barn

Kommentar:

Återsökning görs kontinuerligt.

Riktad satsning

Fortsätta arbetet med att hitta nya vägar att rekrytera gode män och förvaltare som startades under 2015.

Kommentar:

Arbetet har fortsatt under 2016. Nämnden har godkänt flera professionella ställföreträdare vilket underlättat vid rekrytering.

Erbjuda möjlighet till enklare e-tjänst i form av blanketter som kan signeras med en säker signatur.

Kommentar:

E-tjänsterna som signeras med bank-id är på plats.

Insatser för att tillförsäkra att en rättssäker handläggning för ärenden med ensamkommande barn bibehålls, trots kraftigt ökande ärendetillströmning.

Kommentar:

Processer och rutiner har setts över.

Handläggare på överförmyndarförvaltningen utbildas i hedersrelaterat våld och förtryck.

Kommentar:

En handläggare har deltagit i ett seminarium och sedan vidareutbildat handläggargruppen.

Det finns fortfarande ärenden som är äldre än 90 dagar dock finns påbörjade åtgärder på alla de områden som identifierats som anledning till att ärendena blivit äldre än 90 dagar.

Anordnande av godmanskap för ensamkommande barn

God man för ensamkommande barn skall förordnas inom två veckor.

Efter ett en ansökan om god man för ensamkommande barn är komplett skall god man förordnas inom två veckor. Komplettering av en ansökan eller anmälan som inte är komplett skall göras inom tre arbetsdagar.

Nämndens åtgärder för att upprätthålla servicenivån: Personalförstärkning och ytterligare rekryteringssatsningar.

Konsekvenser av åtgärderna: Den enskilde får hjälp av god man inom rimlig tid.

Kommentar:

Tillgång på god man till ensamkommande barn är numera god och från och med att ansökan är komplett tar det aldrig mer än en vecka att förordna god man till ett ensamkommande barn.

Servicenivåer

Samtycke

För en ställföreträdare finns ett begränsat antal beslut som kräver samtycke från överförmyndarnämnden. Allmänt för dessa beslut gäller att de ska behandlas rättssäkert och effektivt.

Kommentar:

Handläggningstiderna har hållts i stort under perioden. Det har varit viss eftersläpning på grund av inströmningen av ensamkommande barn under våren. Stickprover i samband med uppföljning av internkontrollplan visar att samtliga stickprovsärenden handlagts inom ramen för handläggningstiderna.

En ansökan om uttag från överförmyndarspärtrat konto skall behandlas inom 3 arbetsdagar. Enansökan om uttag från överförmyndarspärtrat konto skall behandlas inom 3 arbetsdagar från det att en komplett ansökan lämnades in. Om ansökan inte kan medges inom den tiden skall en underrättelse skickas till sökande inom sammatid.

Nämndens åtgärder för att upprätthålla servicenivån: Inga åtgärder nödvändiga

Beslut i övriga tillståndsärenden skall lämnas inom sju arbetsdagar från det att en komplett ansökan har inkommit.

Övriga tillståndsärenden; köp och försäljning av fastigheter och bostadsrätter\, arvskiten\, pantsättningar\, lån och kapitalplaceringar. Beslut i ärendet skall lämnas inom sju arbetsdagar från det att en komplett ansökan har inkommit.

Nämndens åtgärder för att upprätthålla servicenivån: Inga åtgärder nödvändiga.

Kompletteringar av ansökningar om samtycke som inte är fullständiga skall göras inom 3 arbetsdagar.

Nämndens åtgärder för att upprätthålla servicenivån: Inga åtgärder nödvändiga.

Anordnande av godmanskap eller förvalterskap

Efter en ansökan om god man eller en anmälan om att en enskild är i behov av en sådan skall den enskilde ha fått en god man eller förvaltare utsedd inom 90 dagar. Detta gäller i de fall där överförmyndarförvaltningen inte anser att den enskildes behov kan tillgodoses på ett mindre ingripande sätt.

God man eller förvaltare utsedd inom 90 dagar

Efter en ansökan om god man eller en anmälan om att en enskild är i behov av en sådan skall den enskilde ha fått en god man eller förvaltare utsedd inom 90 dagar. Detta gäller i de fall där överförmyndarförvaltningen inte anser att den enskildes behov kan tillgodoses på ett mindre ingripande sätt.

Nämndens åtgärder för att upprätthålla servicenivån: Utredda alternativa vägar för att rekrytera i de svåraste ärendena.

Konsekvenser av åtgärderna: Den enskilde får hjälp av god man eller förvaltare inom rimlig tid.

Kommentar:

Kommentar:

Bokade besök i samverkans kommunerna vid behov, lokala rekryteringsmöten och annonsering i lokala annonsblad.

Kommentar:

Under perioden har längre handläggningstider förekommit i enstaka fall. Det är dock en positiv trend vad gäller handläggares möjlighet att hålla handläggningstider. Ärenden med god man för ensamkommande barn har minskat vilket lett till en bättre arbetsbelastning.

Utredning av klagomål skall påbörjas inom fem arbetsdagar

Orsak till uppdraget: Utredning av klagomål är viktigt för att säkerhetsställa att ställföreträdarna är rättrådiga, erfarna och i övrigt lämpliga

Konsekvenser av uppdraget: Eventuell misskötsamhet hos en ställföreträdare upptäcks snabbt.

Registrering av allmänna handlingar och arkiv

Registrering av inkommande och utgående allmänna handlingar ska ske löpande och i ärendesystemet Wärna. I oktober 2016 ska avsättas en heldag för arkivvård. Arkivering och dokumenthantering ska ske i enlighet med överförmyndarnämndens arkivplan.

Kommentar:

Arbetet har gått enligt plan.

Arkivdag

Orsak till uppdraget: För att säkerhetsställa att arkivering och dokumenthantering sker i enlighet med arkivplan.

Konsekvens av uppdraget: God ordning i arkivet.

E-förvaltning

För att möjliggöra en vidareutveckling av e-tjänster inom överförmyndarnämndens verksamhetsområde krävs en investering i ett nytt verksamhetssystem. Beslut om vilket verksamhetssystem som skall väljas bör tas under 2016. Byte av verksamhetssystem ska samordnas med Kommunledningskontor och staben för IT. Arbetet med e-tjänster fortsätter under 2016.

Kommentar:

Fortsatt utredning har skett om övergång till nytt verksamhetssystem. Analysen har dock stannat vid att det inte finns något lämpligt verksamhetssystem att byta till just nu. Fortsatt bevakning av verksamhetssystem som skulle kunna vara aktuell med vissa förändringar.

Beslut om vilket nytt verksamhetssystem som skall användas

Orsak till uppdraget: Ett nytt verksamhetssystem krävs för att använda e-tjänster fullt ut. Nuvarande verksamhetssystem erbjuder inte heller möjlighet till att följa ärendena som inkommer.

Konsekvenser av uppdraget: Bättre service till ställföreträdare och effektivare handläggning på förvaltningen.

Lokal närvaro

Den lokala närvaron i alla samverkande kommuner motsvarar behovet. Kontoret ska synliggöra verksamheten i alla samverkande kommuner internt och externt. Genom annonsering i lokal media skapa intresse för uppdragen som ställföreträdare.

Orsak till uppdraget: Årsräkningar behöver granskas i tid för att eventuella felaktigheter skall kunna upptäckas och rättsförluster för den enskilde undvikas.

Konsekvenser av uppdraget: Förstärkning med fler medarbetare för att nå granskningsmålen.

Kommentar:

Målet har inte nåtts eftersom förvaltningen fick fokusera på arbetet med ensamkommande barn i början på året och därför hamnade efter med granskningen av årsräkningar. Förvaltningen har kunnat ställa om till att avdela något mer resurser till granskning från augusti vilket gjort att en upphämtning varit möjlig. 84 % av alla årsräkningar var granskade den sista augusti. Samtliga årsräkningar var färdiggranskade i slutet av oktober.

Rekrytering av nya ställföreträdare

Under 2016 har överförmyndarförvaltningen som mål att rekrytera 80 personer som är intresserade av att ta uppdrag som god man eller förvaltare. Målet ska vara att rekrytera 40 nya gode män boende i Uppsala och Knivsta samt 10 stycken nya gode män i var och en av de övriga samverkanskommunerna. Vid rekrytering i Tierp\, Heby\, Östhammar och Älvkarleby ska om möjligt informationsmöten planeras lokalt och i samarbete med befintliga gode mansföreningar. Arbetet med en rekryteringsgrupp på förvaltningen som planerar och genomför särskilda rekryteringsinsatser skall fortgå.

Nämnden ser att det under en lång tid varit stora svårigheter för förvaltningen att rekrytera ställföreträdare till de allra svåraste uppdragen. Under 2016 skall därför utredas alternativ för att kunna rekrytera ställföreträdare i rimlig tid och med rätt kompetens även i dessa uppdrag.

Kommentar:

Rekryteringsmålen nåddes under 2016. Det har rekryterats 88 nya ställföreträdare dock har fördelningen mellan kommunerna inte varit jämn. Det innebär att målet i antal ställföreträdare är nått men inte avseende i vilken kommun dessa nya ställföreträdare bor. Utredning av alternativ väg att rekrytera ställföreträdare är gjord och en ny modell är tagen i bruk. 10 av förvaltningens äldsta ärenden har därmed blivit tilldelade ställföreträdare.

Rekryteringsmål

Orsak till uppdraget: För att kunna erbjuda ställföreträdare till nya uppdrag och byta ut ställföreträdare i pågående uppdrag behöver nya ställföreträdare rekryteras.

Konsekvenser av uppdraget: Personer i behov av ställföreträdare kan även fortsatt få hjälp.

Utredning alternativa vägar till rekrytering i de svåraste uppdragen

Orsak till uppdraget: De tar i dagsläget lång tid att rekrytera i de svåraste uppdragen\, flera månader upp till ett år har förekommit. När rekrytering väl lyckas är ställföreträdaren sällan kompetent nog att klara av uppdraget.

Konsekvenser av uppdraget: Även personer med stora hjälpbehov kan få ett adekvat stöd av en ställföreträdare.

Utredningar med anledning av klagomål på ställföreträdare

Överförmyndarförvaltningen tar emot och utreder klagomål på ställföreträdare. Utredningarna ska präglas av hög rättsäkerhet och förutsebarhet inför beslut. Utredning av klagomål skall påbörjas inom fem arbetsdagar.

Uppdrag

Arbeta med jämställdhetsintegrering utifrån den beslutade CEMR handlingsplanen i all kommunal service och i den kommunala organisationen.

Deltar med representant i de träffar som anordnas av kommunens jämställdhetsstrateg samt gör de uppdrag som där ges.

Konsekvens av åtgärden: Förvaltningen jämställdhetsintegrerar verksamheten

Bevaka möjligheter att söka statlig finansiering för investeringar och löpande verksamhet.

Nämnden återsöker arvode till god man för ensamkommande barn samt tolkkostnader från Migrationsverket

Konsekvens av åtgärden: Kostnadstäckning ges för arvoden och tolk men inte för handläggingskostnader som inte går att återsöka

Granskning

Granskning av redovisningshandlingar ska ske i enlighet med den granskningsinstruktion som Överförmyndarnämnden i Uppsala län antar för 2016. Målet för granskningen för 2016 är att 100 % ska vara klart fram till den 1 oktober 2016. Ytterligare delmål ska vara 8 % till den 1 februari, 22 % till den 1 mars, 35 % fram till den 1 april, 55 % fram till den 1 maj, 70 % fram till den 1 juni, 80 % fram till den 1 juli och 90% fram till 1 september.

Uppföljning av målen ska ske vid korta morgonmöten en till två gånger i veckan. För granskargruppen finns en samordnare som har ansvarar för uppföljning och rapportering. För granskningen kommer extra resurser tas in som ska arbeta med granskning i perioden mellan den 18 januari till den 30 augusti.

Som ett led i granskningsarbetet ska det under året genomföras ett antal fördjupade granskningar. Dessa fördjupade granskningar kan vara en mer ingående kontroll av underlag för ställföreträdarens redovisning eller kontakt med den enskilde eller personer i hans nätverk (hemtjänst, boendepersonal m.fl.)

Granskningsmål 2016

Granskningsmål 2016

100 % 1 oktober

Delmål

8 % 1 februari

22 % 1 mars

35 % 1 april

55 % 1 maj

70 % 1 juni

80 % 1 juli

90% 1 september

Nämndens verksamhet har ingen direkt påverkan på detta mål.

Uppsala kommun är attraktiv för nyetableringar och företag.

Kommentar:

Nämndens verksamhet har ingen direkt påverkan på detta mål.

Uppsala kommun ska vara en av landets bästa landsbygdskommuner.

Kommentar:

Nämndens verksamhet har ingen direkt påverkan på detta mål.

Det förebyggande arbetet och tidiga insatser utvecklas inom kommunens alla verksamheter.

Kommentar:

Nämndens verksamhet har ingen direkt påverkan på detta mål.

Tillgänglighetsskapande åtgärder i kommunens bostadsområden minskar behovet av särskilda boendeformer.

Kommentar:

Nämndens verksamhet har ingen direkt påverkan på detta mål.

Uppsala kommun erbjuder fler människor med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning.

Kommentar:

Förvaltningen har inget aktivt arbete med detta.

Inflytande och delaktighet inom välfärden ökar för Uppsalaborna.

Kommentar:

Nämndens verksamhet har ingen direkt påverkan på detta mål.

Uppsala kommun erbjuder attraktiva möjligheter och villkor som står sig väl i konkurrensen, jämfört med andra arbetsgivare.

Nämndens strategi för att nå målet

Lönevillkor och arbetsuppgifter för förvaltningens medarbetare är likvärdiga med andra jämförbara arbetsplatser i statliga och kommunala sammanhang. Målet är uppfyllt.

Medarbetare har förutsättningar att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling. Utvecklingsvägar är kända och kommunicerade.

Nämndens strategi för att nå målet

Förvaltningens medarbetare deltar i verksamhetsutvecklingen och har stöd för att nå överenskommen prestation i diverse beslutstöd som instruktioner, checklistor och mallar. Förvaltningen skall under 2016 arbeta fram förvaltnings-specifika lönekriterier för att tydliggöra för den enskilde medarbetaren hur prestation värderas när lön sätts.

Kommentar:

De förvaltnings-specifika lönekriterierna är klara.

Lönekriterier

Konsekvens av åtgärden: Det blir tydligare för den enskilde medarbetaren hur prestation värderas när lön sätts.

Uppsala kommun ger förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen.

Kommentar:

Tillsättningen av god man och förvaltare kan leda till ökad hälsa för den enskilde och dess omgivning.

Barns och ungdomars delaktighet bidrar till att verksamheten anpassas till deras behov.

Kommentar:

Barn tillfrågas om att yttra sig i de ärenden där det är möjligt med hänsyn till barnets ålder och mognad.

Skillnader i levnadsvillkor för kommunens invånare jämnas ut.

Kommentar:

Nämndens verksamhet har ingen direkt påverkan på detta mål.

Uppsala kommun möjliggör för ett ökat utbud av bostäder och arbetstillfällen.

Kommentar:

Nämndens verksamhet har ingen direkt påverkan på detta mål.

Uppsala kommun är i framkant i miljö- och klimatomställningen. Utsläppen av växthusgaser minskar totalt sett, miljömålen uppfylls och åtgärder vidtas för anpassning efter förändrat klimat.

Kommentar:

Inriktningsmål

Mål

God service, enkelhet och korta handläggningstider präglar kommunens kontakter med företag, ideell sektor samt kommuninvånare.

Kommentar:

Utvecklingen av e-tjänster hade kunnat bli mer lättillgänglig för medborgarna med ett mer modernt verksamhetssystem. E-tjänster finns dock på plats för alla stora åtgärder som en ställföreträdare kan ställas inför förutom årsräkning vilket är en brist. Handläggningstiderna har hållits under perioden förutom några få fall.

Nämndens strategi för att nå målet

Nämnden har utvecklat en enklare e-tjänst så att ställföreträdare kan ansöka om samtycke i tillståndsärenden såsom fastighetsförsäljning och uttag från överförmyndarspärtrat konto. Under år 2016 kommer en e-tjänst för att lämna in redogörelser för god man till ensamkommande barn bli färdig. Nämnden erbjuder en rad blanketter för att förenkla för den som vill vända sig till förvaltningen. Det finns även mycket information på förvaltningens webbsida. Under år 2015 har ett reviderat informationsmaterial angående god man och förvaltare tagits fram för den som själv funderar på att han eller hon behöver god man eller förvaltare, är anhörig eller funderar på att bli ställföreträdare. Under år 2016 kommer ett informationsmaterial angående god man för ensamkommande barn att tas fram. Förvaltningen har dagliga telefontider och besökstider samt nås via e-post. Förvaltningen har handläggningstider för de flesta ärenden som kan aktualiseras hos nämnden.

Kommentar:

Nämnden har utvecklat en enklare e-tjänst så att ställföreträdare kan ansöka om samtycke i tillståndsärenden såsom fastighetsförsäljning och uttag från överförmyndarspärtrat konto. En e-tjänst för att lämna in redogörelser för god man till ensamkommande barn har tagits fram under 2016. Nämnden erbjuder en rad blanketter för att förenkla för den som vill vända sig till förvaltningen. Det finns även mycket information på förvaltningens webbsida. Under år 2016 har ett informationsmaterial angående god man för ensamkommande barn tagits fram. Förvaltningen har dagliga telefontider och besökstider samt nås via e-post. Förvaltningen har handläggningstider för de flesta ärenden som kan aktualiseras hos nämnden.

E-tjänster

Konsekvens av åtgärden: Upplevs av många som ett enklare sätt att kontakta oss än via pappersblanketter.

Informationsmaterial

Konsekvens av åtgärden: Ett snabbt sätt att få en bild av vad en god man till ensamkommande barn kan göra samt vem som kan få del av hjälpen

Heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet för kommunens medarbetare, samtidigt som delade turer motverkas i verksamheten.

Nämndens strategi för att nå målet

Samtliga medarbetare på förvaltningen som vill arbetar heltid. Målet är uppnått och inga åtgärder krävs. Det förekommer inte heller delade turer.

Inledning

Nämndens ansvarsområden

Överförmyndarnämnden i Uppsala län (ÖFN) bildades den 1 januari 2011 efter beslut i kommunfullmäktige i Uppsala, Knivsta, Heby, Tierp, Älvkarleby och Östhammars kommuner. Nämnden har Uppsala kommun som värdkommun. Som gemensam nämnd tillsammans med flera kommuner har överförmyndarnämnden ett ansvar både för verksamhetens inriktning som dess genomförande.

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet. Överförmyndarnämnden utövar, i enlighet med föräldrabalken (1949:381) förmynderskapsförordningen (1995:379) samt lagen om god man för ensamkommande barn (2005:429) tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Tillsynen ska verka för att den som har ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare inte drabbas av rättsförluster.

Nämndens politiska plattform

Överförmyndarnämndens tillsyn ska verka för att den som har ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare inte drabbas av rättsförluster.

Syfte med nämndens verksamhetsplan och budget

Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2016-2018. Nämndens budget visar hur nämnden fördelar de ekonomiska resurser som den tilldelats i Mål och budget

Verksamhetsplanen visar hur nämndens politik bidrar till att uppfylla de krav som ställs genom:

- Inriktningsmål
- Uppdrag
- Servicenivåer
- Statsbidrag och riktade satsningar
- Budget

I samband med att nämnden beslutar om sin verksamhetsplan och budget beslutar den även om sin plan för intern kontroll. Det är förvaltningens uppgift att omsätta dessa planer i praktiken. Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, delårsbokslutet per augusti och årsbokslutet.

Verksamhetsplan 2016 Uppsala kommun

Uppföljning helår 2016: 2016-12-31 *Organisation:* 5500 - Överförmyndarnämnden (ÖFN)

Begrepp som används i verksamhetsplanen

INRIKTNINGSMÅL handlar om kommunfullmäktiges mål i Mål och budget. Nämnden kan också komplettera med egna inriktningsmål. Nämnden baserar sina egna inriktningsmål på exempelvis statliga krav eller kommunala program och policyer. Inriktningsmålen ska alltid kunna följas upp och utvärderas.

UPPDRAG handlar om kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden i Mål och budget. Nämnden kan här också ge egna uppdrag till förvaltningen.

SERVICENIVÅER handlar om krav som ställs på nämnden från exempelvis staten på handläggningstider eller omfattning av nämndens service. Nämnden kan här också ställa egna krav på den service som ges inom nämndens ansvarsområden. Servicenivåerna handlar i så fall om sådant som nämnden tycker är särskilt viktigt för medborgare eller verksamheter.

STATSBIDRAG OCH RIKTADE SATSNINGAR handlar om statsbidrag som nämnden avser att söka och om kommunfullmäktiges riktade satsningar. Statsbidrag/riktade satsningar bör i så hög grad som möjligt knytas till verkställandet av ett mål, ett uppdrag eller en servicenivå.

NÄMNDENS BUDGET utgår från Mål och budget och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi redovisar budgeten separat för de båda rollerna.

NÄMNDENS STRATEGIER visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Strategierna synliggör med andra ord nämndens politik. Strategier för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2016 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.

NÄMNDENS ÅTGÄRDER visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina strategier, uppdrag och servicenivåer. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör riktade satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi behöver det framgå om åtgärden enbart gäller för egenregin eller om den gäller alla.

KONSEKVENSER AV ÅTGÄRDERNA visar både vilka konsekvenser åtgärden får för medborgare, verksamheter och medarbetare samt eventuella ekonomiska konsekvenser (kostnader eller besparingar).